

ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການສ້າງແຜນດຳເນີນງານດ້ານນະໂຍບາຍ
ກະສິກຳ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ (ARD PAP)

**ແຜນດຳເນີນງານດ້ານນະໂຍບາຍ
ພັດທະນາອຸດສາຫະກຳການຄ້າພືດຜັກ
(2026–2030)**

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ

ຕຸລາ 2025

ຄຳນຳ

ພຶດຜັກມີບົດບາດສຳຄັນຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່, ວັດທະນາທຳ, ແລະ ຮີດຄອງປະເພນີຂອງປະຊາຊົນລາວ ທັງເປັນແຫຼ່ງອາຫານ, ໂປຼເຕອິນ, ວິຕາມິນ, ເກືອແຮ່, ຢາພື້ນເມືອງ ແລະ ລາຍຮັບ. ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຄົນລາວ ແມ່ນຕິດພັນຢ່າງສະນິດແທ້ກັບການຜະລິດກະສິກຳ ໂດຍສະເພາະການປູກພຶດຜັກ. ປະຈຸບັນ ສປປ ລາວ ການປູກພຶດຜັກ ແລະ ການບໍລິໂພກມີການເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍໂຕຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ຊຶ່ງເຫັນໄດ້ຈາກໂຕເລກທາງສະຖິຕິການການຜະລິດເຊັ່ນ: ໃນປີ 2013 ມີເນື້ອທີ່ປູກທັງໝົດ 144,735 ເຮັກຕາ, ແລະ ໃນປີ 2024 ມີເນື້ອທີ່ປູກທັງໝົດ 175,754 ເຮັກຕາ, ຜົນຜະລິດທັງໝົດ 1,683,405 ໂຕນ (ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, 2025) ແຕ່ວ່າການປູກ ພຶດຜັກ ຂອງຊາວກະສິກອນຍັງປະສົບບັນຫາຍາດຕ້ານ ເຊັ່ນ: ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມບໍ່ປົກກະຕິຂອງລະດູການ, ເກີດຄວາມແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ນ້ຳຖ້ວມທີ່ມີຄວາມຮຸນແຮງ, ມີຄວາມຖີ່ຫຼາຍກວ່າເກົ່າ.ນອກນັ້ນ, ຍັງເຮັດໃຫ້ເກີດການລະບາດຂອງພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ສັດຕູພຶດ ເຊິ່ງສະພາບດັ່ງກ່າວເປັນເຫດເຮັດໃຫ້ການຜະລິດພຶດຜັກ ມີຜົນກະທົບໂດຍທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ ໃນດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງຜົນຜະລິດ.

ແຜນດຳເນີນງານສະບັບນີ້ໄດ້ກຳນົດແນວທາງຍຸດທະສາດເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບການຜະລິດພຶດຜັກໃຫ້ເປັນສິນຄ້າໃນການຕອບສະໜອງຜົນຜະລິດໃຫ້ພຽງພໍ ໃນຕະຫລາດພາຍໃນປະເທດ ແລະ ມີຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ມາດຖານ ໃນການ ສົ່ງອອກ. ໃນຂະນະທີ່ຄວາມຕ້ອງການ ຜົນຜະລິດຜັກສົດພາຍ ໃນປະເທດ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນສູງ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຈາກສປ ຈີນ, ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ, ສປປ ລາວ ຈຶ່ງມີໂອກາດອັນສຳຄັນໃນການພັດທະນາການຜະລິດ ພຶດຜັກ ແບບອຸດສາຫະກຳ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຂະແໜງການນີ້ຍັງປະເຊີນກັບສິ່ງທ້າທາຍເຊັ່ນ: ຜົນຜະລິດຕໍ່ຫົວໜ່ວຍຕໍ່າ, ໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານການປຸງແຕ່ງ ທີ່ຈຳກັດ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເອກະສານສະບັບນີ້ອາດມີຂໍ້ຂາດຕົກບົກຜ່ອງທາງດ້ານເນື້ອໃນ, ຮູບພາບປະກອບ ແລະ ເຕັກນິກບາງອັນອາດຍັງບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນ ເຊິ່ງໃນໂອກາດນີ້ ພວກຂ້າພະເຈົ້າຂໍຄວາມຮ່ວມມືກັບທຸກພາກສ່ວນ ໃຫ້ມີການປະກອບຄຳຄິດຄຳເຫັນ, ສົ່ງຂ່າວ ເຖິງຄະນະຮັບຜິດຊອບດ້ວຍວິທີການສ້າງສັນ ເພື່ອປັບປຸງເອກະສານແນະນຳສະບັບນີ້ໃຫ້ມີເນື້ອໃນສົມບູນຂຶ້ນຕື່ມ.

ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ

ແຜນດຳເນີນງານດ້ານນະໂຍບາຍ ພັດທະນາອຸດສາຫະກຳການຄ້າພືດຜັກ (2026–2030)

ຮຽບຮຽງໂດຍ:

ທ່ານ ປອ. Oh-Kyung Kwon, Biodiv Inc/Visting Prof. Hankyong National University

ທ່ານ ປອ. Hong-Bae Kim, Sector Expert, Biodiv Inc

ທ່ານ ປອ. ທອງຄູນ ສີສະໄພທອງ, ຫົວໜ້າສູນຄົ້ນຄວ້າພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ

ແປຈາກສະບັບພາສາອັງກິດສຳລັບກອງປະຊຸມໂດຍ:

ທ່ານ ປອ.ນ.ພອນວິໄລ ສິນະວົງ, ຮອງຫົວໜ້າສູນຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍເສດຖະກິດກະສິກຳ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ
(ຜູ້ປະສານງານໂຄງການ: ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ດຳເນີນງານ ຂອງຄະນະປະຕິບັດງານ ນະໂຍບາຍກະສິກຳ ແລະ
ພັດທະນາຊຸມນະບົດ ລາວ (ARD PAP).

ທ່ານ ປອ. ທອງຄູນ ສີສະໄພທອງ, ຫົວໜ້າສູນຄົ້ນຄວ້າພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ

ສາລະບານ

ສະຫຼຸບສັງລວມໂດຍສັງເຂບ.....	6
I. ພາກສະເໜີ	8
II. ຈຸດປະສົງ ແລະ ຂໍ້ຄວນພິຈາລະນາທິສໍາຄັນ	10
III. ສະພາບປັດຈຸບັນ ແລະ ບັນຫາໃນການຜະລິດພືດຜັກ.....	10
3.1. ລະບົບການຜະລິດພືດຜັກໃນ ສປປ ລາວ	10
3.2. ສະພາບການຜະລິດຜັກໃນເຮືອນຮົ່ມ	13
IV. ລັກສະນະການຜະລິດພືດຜັກເພື່ອຕະຫລາດພາຍໃນປະເທດ ແລະ ສົ່ງອອກ	17
4.1. ກໍລະນີສຶກສາຢູ່ເຂດເມືອງຫາດຊາຍຟອງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ເພື່ອຕະຫລາດ ພາຍໃນປະເທດ	17
4.2. ກໍລະນີສຶກສາຕະຫລາດສົ່ງອອກເມືອງປາກຊ່ອງ ແຂວງຈໍາປາສັກ	19
V. ກຸ່ມຜະລິດພືດຜັກ ແລະ ສະຫະກອນພືດຜັກ	20
VI. ການຕະຫລາດພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຕະຫລາດປະເທດເພື່ອນບ້ານ ຂອງພືດຜັກ...	21
6.1. ຕະຫລາດພາຍໃນປະເທດ	21
6.2. ຕະຫລາດສົ່ງອອກໄປປະເທດເພື່ອນບ້ານ	25
VII. ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງຜະລິດຕະພັນຜັກ.....	30
VIII. ການວິເຄາະ SWOT ຂອງການຜະລິດຜັກທີ່ເຊື່ອມໂຍງກັບຕະຫລາດພາຍໃນ	32
8.1 ຜູ້ຜະລິດ.....	32
8.2 ຜູ້ເກັບຊື້ໃນບ້ານ, ຂາຍສົ່ງ ແລະ ຂາຍຍ່ອຍ	34
8.3 ຕະຫລາດພືດຜັກ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກ	35
IX. ແຜນດໍາເນີນງານ ແຜນດໍາເນີນງານ ດ້ານນະໂຍບາຍພັດທະນາອຸດສາຫະກໍາ- ການຄ້າພືດຜັກ	36

9.1. ແຜນດຳເນີນງານ 1: ການສົ່ງເສີມຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ຜະລິດພືດຜັກ.....	36
9.2. ແຜນດຳເນີນງານ 2: ການເພີ່ມຜົນກຳໄລຈາກການຜະລິດ ໂດຍຜ່ານການ ຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການລົງທຶນ ແລະ ປັດໄຈການຜະລິດໃນກະສິກຳ.....	40
9.3. ແຜນດຳເນີນງານ 3 : ອົງການຈັດຕັ້ງຊາວກະສິກອນ.....	42
9.4. ແຜນດຳເນີນງານ 4: ການຈັດການຄວາມປອດໄພ ແລະ ການປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງ ສິນຄ້າກະສິກຳ ແລະ ອາຫານ	47
9.5. ແຜນດຳເນີນງານ 5: ການສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ ຕະຫຼາດຂາຍສິ່ງ ສາທາລະນະ ກະສິກຳທີ່ຂຶ້ນກັບລັດ.....	52
ເອກະສານອ້າງອີງ	57

ສະຫຼຸບສັງລວມໂດຍສັງເຂບ

ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ສຸມໃສ່ການພັດທະນາກະສິກໍາ ໂດຍເນັ້ນໜັກເຖິງຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ, ການຜະລິດແບບຍືນຍົງ, ແລະ ການສົ່ງເສີມສິນຄ້າກະສິກໍາ. ເພື່ອຕອບສະໜອງຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການພາຍໃນປະເທດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ໂອກາດທາງການຕະຫຼາດລະຫວ່າງປະເທດທີ່ພື້ນເດັ່ນ, ແຜນດໍາເນີນງານ ນະໂຍບາຍພັດທະນາພືດຜັກ ໃຫ້ເປັນສິນຄ້າ (2026-2030) ໄດ້ວາງແຜນຍຸດທະສາດເພື່ອເພີ່ມທະວີການຜະລິດພືດຜັກໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ແນວທາງການພັດທະນາ, ໂດຍສະເພາະໂຕ້ງໂສ້ການສະໜອງພືດຜັກ ເພື່ອໃຫ້ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນ ການນໍາເຂົ້າໄດ້ເທື່ອລະກ້າວ.

ສິ່ງທ້າທາຍທີ່ສໍາຄັນແມ່ນການເພິ່ງພາການນໍາເຂົ້າເມັດພັນ ແລະ ປັດໄຈການຜະລິດຈາກຕ່າງປະເທດເປັນຈໍານວນຫຼາຍ, ປະກອບກັບຜົນຜະລິດທີ່ຕໍ່າພາຍຮູບແບບການຜະລິດແບບດັ້ງເດີມ ຂອງຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ. ຮູບແບບການຜະລິດໃນປະຈຸບັນ, ແມ່ນສຸມໃສ່ກະສິກໍາແບບດັ້ງເດີມ, ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງການປ່ຽນແປງຕາມລະດູການຢ່າງຊັດເຈນ, ໂດຍສະເພາະໃນລະດູຝົນເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດຕໍ່າ, ລະລາຄາມີການເໜັງຕີງສູງ. ເພື່ອຕອບສະໜອງຕໍ່ບັນຫານີ້, ລັດຖະບານພະຍາຍາມສົ່ງເສີມ ການນໍາໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີເຮືອນຮົ່ມ ໃນການຜະລິດໃນລະດູຝົນ ແລະ ໃນສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ເພື່ອຍົກສູງສະມັດຕະພາບແລະຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນ.

ບົດລາຍງານສະບັບນີ້ໄດ້ນໍາສະເໜີໃຫ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດ້ານຍຸດທະສາດຫຼາຍດ້ານເພື່ອການພັດທະນາ:

- **ກໍານົດ ແລະ ສົ່ງເສີມຂົງເຂດການຜະລິດ:** ກໍານົດ ແລະ ພັດທະນາພື້ນທີ່ສະເພາະສໍາລັບການປູກພືດຜັກໃນເຮືອນຮົ່ມ ໂດຍນໍາໃຊ້ວັດສະດຸທີ່ມີຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ, ທີ່ມີຕົ້ນທຶນຕໍ່າ (ເຊັ່ນ: ໄມ້ໄຜ່ ແລະ ໄມ້) ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການກໍ່ສ້າງສູງ ແລະ ປັບປຸງຜົນຜະລິດລະດູຝົນ ແລະ ປັບຕົວຕໍ່ສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ
- **ຫຼຸດຕົ້ນທຶນ ແລະ ປັບປຸງປັດໄຈການຜະລິດ:** ລົງທຶນໃນ ຄື້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາ ເພື່ອປັບປຸງແນວພັນພືດຜັກໃຫ້ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ນໍາໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີອັດສະລິຍະໃນລະບົບຊົນລະປະທານ , ການຈັດການຝຸ່ນ ແລະ ການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງຈັກກະສິກໍາ, ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດ, ຫຼຸດແຮງງານ ແລະ ເພີ່ມຜະລິດຕະພາບ.
- **ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງຊາວກະສິກອນ:** ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການສ້າງກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ, ສະຫະກອນ ແລະ ຈັດຕັ້ງລະບົບການຂົນສົ່ງຮ່ວມກັນ ທີ່ຈະເພີ່ມກໍາລັງການຕໍ່ລອງໃນຕະຫຼາດ ແລະ ປັບປຸງປະສິດທິພາບລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ.
- **ປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ:** ສົ່ງເສີມການຜະລິດຕາມຫຼັກການ ກະສິກໍາທີ່ດີ (GAP) ແລະ ກະສິກໍາອິນຊີ (OA) ມາໃຊ້ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຜະລິດຕະພັນໄດ້ມາດຕະຖານຄວາມປອດໄພດ້ານອາຫານສາກົນ. ລະບົບການຢັ້ງຢືນ ແລະ ການຕິດຕາມທີ່ມີປະສິດທິຜົນແມ່ນກຸນແຈສໍາຄັນໃນການສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃຫ້ກັບຜູ້ບໍລິໂພກທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.
- **ການພັດທະນາໂຄງສ້າງພື້ນຖານການຂາຍທີ່ນໍາໂດຍລັດຖະບານ:** ສ້າງຕະຫຼາດຂາຍຍົກສາທາລະນະ ແລະ ຮູບແບບອອນໄລ ເພື່ອປັບປຸງຄວາມໂປ່ງໃສດ້ານລາຄາ ແລະ ຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງ

ຕະຫຼາດທີ່ຍຸຕິທຳ, ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍຄຸ້ມຄອງຜູ້ຜະລິດຂະໜາດນ້ອຍຈາກຄວາມກົດດັນຂອງຕະຫຼາດທີ່ເກີດຈາກ ຜູ້ຄ້າຢ່ອຍຂະໜາດໃຫຍ່ໃນພາກເອກະຊົນ.

ໂດຍລວມແລ້ວ, ບົດລາຍງານສະບັບນີ້ ໄດ້ລະບຸຍຸດທະສາດ ແລະ ແນວທາງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອຫັນປ່ຽນຂະແໜງ ການປຸກພືດຜັກຂອງ ສປປ ລາວ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ຕອບສະໜອງກັບຄວາມຕ້ອງການພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຊຸກຍູ້ທ່າ ແຮງໃນການສົ່ງອອກ. ແນວທາງແບບປະສົມປະສານໄດ້ນຳເອົາການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດຂອງສາກົນມາໃຊ້, ລວມທັງ ບົດຮຽນຈາກປະສົບການທີ່ປະສົບຜົນສຳເລັດຂອງ ສ.ເກົາຫຼີ, ແລະ ເນັ້ນໜັກເຖິງການປະສານງານລະຫວ່າງບັນດາ ອົງການລັດຖະບານ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ, ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນອຸດສາຫະກຳການຄ້າພືດຜັກ ໃນ ສປປ ລາວ.

ເປົ້າໝາຍຫຼັກຂອງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານນີ້ ແມ່ນແນໃສ່ຟື້ນຟູອຸດສາຫະກຳການປຸກພືດຜັກໃຫ້ມີລັກສະນະ ເຕັກນິກການຜະລິດທີ່ທັນສະໄໝ, ລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງທີ່ມີປະສິດທິພາບ, ແລະ ມາດຕະການດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຢ່າງຮອບດ້ານ. ຜ່ານການລົງທຶນດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ, ການສ້າງຂີດຄວາມອາດສາມາດ, ແລະ ການ ພັດທະນາອົງກອນ, ລາວສາມາດບັນລຸຜົນກຳໄລທີ່ສຳຄັນໃນການຜະລິດ, ເພີ່ມທະວີການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ, ແລະ ປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊຸມຊົນຊົນນະບົດໃນອະນາຄົດ.

I. ພາກສະເໜີ

ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ວາງຍຸດທະສາດເພື່ອພັດທະນາກະສິກໍາ ໂດຍສຸມໃສ່ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ການສົ່ງເສີມການຜະລິດ ແລະ ພັດທະນາສິນຄ້າກະສິກໍາ. ນະໂຍບາຍດ້ານການຜະລິດສິນຄ້າກະສິກໍາມີເປົ້າໝາຍເພື່ອເພີ່ມປະລິມານຜົນຜະລິດກະສິກໍາໃຫ້ພຽງພໍຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ນັບຕັ້ງແຕ່ສປປ ລາວ ເຂົ້າເປັນສະມາຊິກປະຊາຄົມເສດຖະກິດອາຊຽນ ໃນປີ 2016, ລັດຖະບານໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນສູງກັບຄວາມປອດໄພດ້ານສະບຽງອາຫານ, ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການ ພ້ອມທັງທຸ້ມເທຄວາມພະຍາຍາມຢ່າງຕັ້ງໜ້າເຂົ້າໃນວຽກງານດັ່ງກ່າວ.

ເພື່ອຄວາມປອດໄພດ້ານສະບຽງອາຫານ, ການຜະລິດກະສິກໍາ ໄດ້ແບ່ງອອກ ເປັນ 3 ລະບົບການຜະລິດຄື: ກະສິກໍາແບບທົ່ວໄປ, ກະສິກໍາທີ່ດີ (Good Agriculture Practices/ GAP) ແລະ ກະສິກໍາອິນຊີ (Organic Agriculture/ OA). ລັດຖະບານໄດ້ໃຫ້ບຸລິມະສິດໃນການສົ່ງເສີມກະສິກໍາປອດສານພິດ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນການຜະລິດແບບອິນຊີ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຕະຫຼາດສົ່ງອອກທີ່ກໍາລັງຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໄວວາ.

ພືດຜັກສ່ວນຫຼາຍມັກປູກຢູ່ໃນສວນຄົວ, ສວນແຄມແມ່ນໍ້າໃນລະດູແລ້ງ, ສວນຜັກທີ່ມີຊົນລະປະທານ, ແລະ ລະບົບການປູກພືດຮ່ວມກັບເຂົ້າໄຮ່ໃນເຂດເນີນສູງ. ຜັກເປັນແຫຼ່ງອາຫານ ແລະ ລາຍຮັບທີ່ສໍາຄັນຂອງຊາວກະສິກອນ. ລັດຖະບານລາວ ໄດ້ສຸມໃສ່ການຜະລິດພືດຜັກ ເພື່ອເພີ່ມລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຊົນນະບົດ ແລະ ຍົກລະດັບໂພຊະນາການ. ພື້ນທີ່ ທີ່ໃຊ້ປູກພືດຜັກໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຈາກ 104,700 ເຮັກຕາໃນປີ 2001 ເປັນ 175,754 ເຮັກຕາ, ຜົນຜະລິດທັງໝົດ 1,683,405 ໂຕນໃນປີ 2024 (ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, 2025). ຄວາມຕ້ອງການທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໃນຕະຫຼາດພາຍໃນປະເທດແມ່ນອີກປັດໃຈໜຶ່ງ ທີ່ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການເຕີບໂຕນີ້, ເຮັດໃຫ້ຄວາມຕ້ອງການແນວພັນຜັກເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ, ຄາດຄະເນວ່າ ສປປ ລາວ ຕ້ອງການແນວພັນພືດຜັກປະມານ 19,828 ໂຕນຕໍ່ປີ ສໍາລັບແນວພັນຜັກ 30 ຊະນິດທີ່ປູກໃນປະເທດ. ແນວໃດກໍຕາມ, ຜູ້ສະໜອງພາຍໃນ (ລວມທັງພາກລັດ, ພາກເອກະຊົນ ແລະ ຊາວກະສິກອນ) ສາມາດສະໜອງໄດ້ພຽງ 19% ຂອງຄວາມຕ້ອງການທັງ ໝົດ, ສ່ວນທີ່ຍັງເຫຼືອ 81% ແມ່ນຕ້ອງນໍາເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດ.

ການຜະລິດພືດຜັກໃນ ສປປ ລາວ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເຮັດໂດຍຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ, ແລະ ມີຫຼາຍປັດໃຈທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງຜົນຜະລິດ. ຜົນຜະລິດທີ່ຕໍ່າແມ່ນຕິດພັນກັບການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການພັດທະນາດ້ານເຕັກນິກການປູກ ແລະ ການປັບປຸງພືດຜັກທີ່ເໝາະສົມກັບການຜະລິດໃນລະດູຝົນທີ່ຍັງບໍ່ພຽງພໍ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຊາວກະສິກອນລາວສ່ວນໃຫຍ່ຍັງມີຄວາມຮູ້ທີ່ຈໍາກັດ ກ່ຽວກັບ ດ້ານເຕັກນິກການປູກຜັກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ແລະ ປະມານ 80-90% ຂອງເມັດພືດຜັກທີ່ຕ້ອງການແມ່ນໄດ້ນໍາເຂົ້າຈາກປະເທດເພື່ອນບ້ານ.

ລັດຖະບານລາວມີນະໂຍບາຍ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາກະສິກໍາ, ເຊິ່ງລວມເຖິງ (1) ວາລະແຫ່ງຊາດ: ສົ່ງເສີມການຜະລິດສິນຄ້າກະສິກໍາເພື່ອທິດແທນການນໍາເຂົ້າ, ຫຼຸດຜ່ອນການໄຫຼອອກຂອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ

ແລະ ເພີ່ມທະວີການຜະລິດກະສິກໍາເພື່ອການສົ່ງອອກ, ສ້າງລາຍຮັບເປັນເງິນຕາຕ່າງປະເທດ; ແລະ (2) ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ 9 (2021 – 2025), ເຊິ່ງໄດ້ກໍານົດລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງປະເທດຢ່າງຈະແຈ້ງ.

ເຖິງວ່າປະເທດລາວຈະມີທ່າແຮງ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນສູງດ້ານການຜະລິດພືດຜັກທີ່ເປັນການຄ້າ ທັງເພື່ອການບໍລິໂພກພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ, ແຕ່ປະລິມານຜັກສົດ ແລະ ເມັດພັນຜັກທີ່ມີຄຸນນະພາບຍັງບໍ່ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການພາຍໃນປະເທດທີ່ເພີ່ມສູງຂຶ້ນ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງສ້າງແຜນດໍາເນີນງານທີ່ສຸມໃສ່ການປັບປຸງເຕັກໂນໂລຊີເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການນໍາເຂົ້າຜັກສົດ ແລະ ເມັດພັນ, ພ້ອມທັງຊຸກຍູ້ການຜະລິດ ແລະ ປຸງແຕງຜະລິດຕະພັນສິນຄ້າເພື່ອໃຫ້ມີທ່າແຮງສົ່ງອອກ.

ຊາວກະສິກອນສ່ວນໃຫຍ່ສຸມໃສ່ການປູກໃນລະດູແລ້ງເຊິ່ງເປັນຊ່ວງເວລາລາຄາຜັກຕົກຕໍ່າ. ຕົວຢ່າງ: ລາຄາຜັກກາດນາໃນລະດູແລ້ງແມ່ນປະມານ 1,560 ກີບຕໍ່ກິໂລ, ແຕ່ໃນລະດູຝົນສາມາດເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 10,000 ກີບຕໍ່ກິໂລ, ຫຼືຫຼາຍກວ່າ 6 ເທົ່າ. ດັ່ງນັ້ນ, ຕະຫຼາດຈຶ່ງມີຄວາມຕ້ອງການຜັກຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງໃນຊ່ວງລະດູຝົນ. ການປັບປຸງນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການຜະລິດພືດຜັກໃນເຮືອນຮົ່ມທີ່ປ້ອງກັນຝົນ, ການສ້າງຕັ້ງເຂດການຜະລິດຫຼັກຢ່າງມີລະບົບ, ການພັດທະນາລະບົບຄົມມະນາຄົມຂົນສົ່ງແບບສະຫະກອນ, ການຄວບຄຸມຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄຸນນະພາບກະສິກໍາ ຈະສາມາດຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ການຜະລິດພືດຜັກເຮືອນຮົ່ມໃນລະດູຝົນໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ. ວິທີນີ້ຍັງສາມາດເພີ່ມລາຍຮັບຂອງຊາວກະສິກອນໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 15-20% ເມື່ອທຽບໃສ່ການຜະລິດໃນລະດູແລ້ງ.

ລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງໃນເຂດການຜະລິດລະດັບທ້ອງຖິ່ນຂອງລາວແມ່ນໂຄງສ້າງການເຮັດທຸລະກໍາລະດັບປານກາງຂອງຫົວໜ່ວຍກະສິກໍາສ່ວນບຸກຄົນ. ເນື່ອງຈາກໂຄງສ້າງດັ່ງກ່າວບໍ່ເອື້ອອໍານວຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ຜະລິດກະສິກໍາ, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງໃນພື້ນທີ່ການຜະລິດຕົ້ນຕໍໂດຍຜ່ານການລວມກຸ່ມຂອງຜູ້ຜະລິດເຊັ່ນ: ການສ້າງລະບົບການຂົນສົ່ງແບບລວມສູນ.

ທິດທາງການສ້າງແຜນດໍາເນີນງານ (PAP) ສໍາລັບຂະແໜງຜັກນັ້ນໄດ້ພິຈາລະນາຈາກທິດທາງນະໂຍບາຍຂອງ ລັດຖະບານລາວ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ຍັງເນັ້ນໜັກເຖິງບັນຫາສະເພາະທີ່ມາຈາກປະສົບການຂອງ ສ. ເກົາຫຼີ ໃນການພັດທະນາອຸດສາຫະກໍາພືດຜັກ. ຜົນສໍາເລັດຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນດໍາເນີນງານ (PAP) ທີ່ໄດ້ລະບຸໃນບົດລາຍງານນີ້ ແມ່ນຈະເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການ ໃນການສ້າງແຜນພັດທະນາອຸດສາຫະກໍາພືດຜັກໃນສ ປປ ລາວ. PAP ໄດ້ລະບຸ ຂໍ້ ສະເໜີແນະນຳກ່ຽວກັບວິທີການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຜະລິດພືດຜັກແບບຍືນຍົງ, ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ, ສົ່ງເສີມການຜະລິດສິນຄ້າທາງກະສິກໍາ, ເພີ່ມປະລິມານ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງພືດຜັກ ແລະ ເພີ່ມລາຍຮັບຈາກການຜະລິດພືດຜັກ.

ເນື້ອໃນຂອງແຜນດໍາເນີນງານກວມເອົາວິທີການສົ່ງເສີມການຜະລິດພືດຜັກແບບຍືນຍົງເພື່ອໃຫ້ເກີດຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ, ການປັບປຸງຄຸນນະພາບຊີວິດຂອງຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ, ເພີ່ມປະລິມານ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງການຜະລິດພືດຜັກ, ລວມເຖິງການເພີ່ມລາຍຮັບຈາກການຜະລິດພືດຜັກ. ນອກຈາກນີ້ເນື້ອໃນຍັງກວມເຖິງການສະໜັບສະໜູນລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຜັກໂດຍຜ່ານເຄືອຂ່າຍການຈັດສົ່ງໃນລະດັບພາກພື້ນ, ລວມທັງການປັບປຸງລະບົບການຈັດສົ່ງສໍາລັບຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ຕະຫຼາດຂາຍສົ່ງ.

ເມື່ອພິຈາລະນາຈາກສະຖານະການ, ທ່າແຮງ ແລະ ກາລະໂອກາດຂອງຂະແໜງການພືດຜັກຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ຜ່ານການຕີລາຄາສົມທຽບກັບປະສິບການຂອງ ສ.ເກົາຫຼີ, ຍຸດທະສາດຕົ້ນຕໍທີ່ໄດ້ສະເໜີໃນແຕ່ລະຂົງເຂດມີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- 1) ກຳນົດ ແລະ ສົ່ງເສີມພື້ນທີ່ການຜະລິດພືດຜັກ: ວິເຄາະ ແລະ ສະເໜີພື້ນທີ່ທີ່ເໝາະສົມໃນການຜະລິດໃນເຮືອນຮົ່ມ, ກຳນົດເຂດການຜະລິດຕົ້ນຕໍ ແລະ ສົ່ງເສີມ ແນະນຳວິທີການເພີ່ມຜົນຜະລິດ, ການສ້າງຕັ້ງກຸ່ມ ແລະ ຍຸດທະສາດການຕະຫຼາດ
- 2) ເພີ່ມຜົນກຳໄລໃຫ້ການຜະລິດ ໂດຍການຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດ
- 3) ສ້າງຕັ້ງກຸ່ມ ຫຼື ສະຫະກອນ ຕາມປະເພດຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ແລະ ຈັດຕັ້ງລະບົບການຂົນສົ່ງຮ່ວມລວມໝູ່
- 4) ພັດທະນາການ ຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄຸນນະພາບອາຫານ: ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການກະສິກຳທີ່ດີ (GAP), ພັດທະນາລະບົບ GAP ໃຫ້ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ໃນສະພາບການຂອງລາວ, ແລະ ກຳນົດມາດຕະຖານ GAP ທີ່ນຳໃຊ້ໄດ້ງ່າຍ.
- 5) ສ້າງຕັ້ງຕະຫຼາດຂາຍສິ່ງສາທາລະນະໂດຍລັດຖະບານ: ສຶກສາຕົວຢ່າງແນວທາງການປະຕິບັດທີ່ດີທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ສະເໜີເຂດການສ້າງຕັ້ງຕະຫຼາດຂາຍຍົກໃນຕົວເມືອງຫຼັກ ແລະ ແນະນຳຮູບແບບຕະຫຼາດຂາຍສິ່ງທີ່ເໝາະສົມໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.

II. ຈຸດປະສົງ ແລະ ຂໍ້ຄວນພິຈາລະນາທີ່ສຳຄັນ

- 1) ເພື່ອກຳນົດລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າພືດຜັກສຳລັບເຄືອຂ່າຍການຈັດສົ່ງໃນແຕ່ລະເຂດເພື່ອ ເຊື່ອມຕໍ່ກັບຕະຫຼາດພາຍໃນປະເທດ.
- 2) ເພື່ອກຳນົດຈຸດແຂງ, ຈຸດອ່ອນ, ໂອກາດ ແລະ ອຸປະສັກຂອງການຜະລິດພືດຜັກທີ່ຕິດພັນກັບຕະຫຼາດພາຍໃນ.
- 3) ເພື່ອສ້າງແຜນພັດທະນາໄລຍະກາງເຖິງໄລຍະຍາວເພື່ອເພີ່ມທະວີການຜະລິດ, ການຈັດການດ້ານຄວາມປອດໄພດ້ານອາຫານ ແລະ ຍົກລະດັບຄຸນນະພາບຜະລິດຕະພັນ.
- 4) ເພື່ອສ້າງແຜນດຳເນີນງານພັດທະນາອຸດສະຫະກຳການຜະລິດພືດຜັກ: ນະໂຍບາຍ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບການຕະຫຼາດເພື່ອປັບປຸງລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງຜັກຂາຍສົ່ງ, ຕະຫຼາດຂາຍສົ່ງ ແລະ ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີກະສິກຳທັນສະໄໝ.

III. ສະພາບປັດຈຸບັນ ແລະ ບັນຫາໃນການຜະລິດພືດຜັກ

3.1. ລະບົບການຜະລິດພືດຜັກໃນ ສປປ ລາວ

ການຜະລິດພືດຜັກແມ່ນເປັນກິດຈະກຳທີ່ສຳຄັນສຳລັບຊາວກະສິກອນ, ໂດຍເປັນແຫຼ່ງອາຫານສຳລັບຄົວເຮືອນ ແລະ ສ້າງລາຍຮັບຈາກການຂາຍ. ໃນ ສປປ ລາວ, ການປູກພືດຜັກມີທັງໃນສວນຄົວຖາວອນໃກ້ເຮືອນ, ລຽບຕາມແຄມແມ່ນ້ຳໃນລະດູແລ້ງ, ບ່ອນທີ່ມີລະບົບຊົນລະປະທານ, ແລະ ໃນການປູກພືດແບບປະສົມກັບເຂົ້າໄຮ່ໃນເຂດເນີນສູງ (ວົງ

ພິດ ແລະ ສີສະໄໝທອງ, 2016; ສີສະໄໝທອງ ແລະ ຄະນະ., 2017). ລະບົບການຜະລິດຜັກສາມາດແບ່ງອອກເປັນ 3 ລະບົບຄື: ລະບົບກະສິກໍາແບບດັ້ງເດີມ (ໃຊ້ເຄມີ ທີ່ບໍ່ໄດ້ກໍານົດ ຫຼື ບໍ່ໃຊ້ເຄມີ ທີ່ບໍ່ໄດ້ມີການຈົດບັນທຶກ, ການຜະລິດແມ່ນອີງຕາມຊາວກິສິກອນ), ລະບົບການຜະລິດກະສິກໍາທີ່ດີ (GAP) ແລະ ລະບົບກະສິກໍາອິນຊີ (OA).

ລະບົບກະສິກໍາແບບດັ້ງເດີມ/ທົ່ວໄປ, ເຊິ່ງຖືກນໍາໃຊ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງໂດຍຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍໃນ ສປປ ລາວ. ຊາວກະສິກອນໃນລະບົບນີ້ປູກພືດແບບບໍ່ມີມາດຕະຖານ ຫຼື ການຍິ້ງຍືນຢ່າງເປັນທາງການຈາກກົມປູກຝັງ ແລະ ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງຜົນຜະລິດແມ່ນຂຶ້ນກັບການ ປະຕິບັດຂອງຊາວກະສິກອນ, ທັກສະຂອງຊາວກະສິກອນ, ສະພາບພື້ນທີ່ ແລະ ສະພາບອາກາດ.

ລະບົບການຜະລິດກະສິກໍາທີ່ດີ (GAP) ເປັນລະບົບທີ່ໄດ້ຮັບຂະບວນການຍິ້ງຍືນມາດຕະຖານການ ຜະລິດກະສິກໍາ, ໂດຍເນັ້ນໃສ່ການປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກໍານົດຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ຄຸນນະພາບຜະລິດຕະພັນ, ການ ຈັດການສິ່ງແວດລ້ອມ, ແລະ ສຸຂະພາບ, ຄວາມປອດໄພ, ແລະ ສະຫວັດດີການຂອງແຮງງານ. ຊາວກະສິກອນທີ່ໄດ້ຮັບ ການຍິ້ງຍືນມາດຕະຖານ GAP ສາມາດນໍາໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຜຸ່ນສັງເຄາະພາຍໃນຂອບເຂດທີ່ກໍານົດໂດຍ ມາດຕະຖານ GAP. ໃນ ສປປ ລາວ, ໜ່ວຍງານທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນການອອກໃບຍິ້ງຍືນ GAP ແມ່ນກົມປູກຝັງ, ກະຊວງ ກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

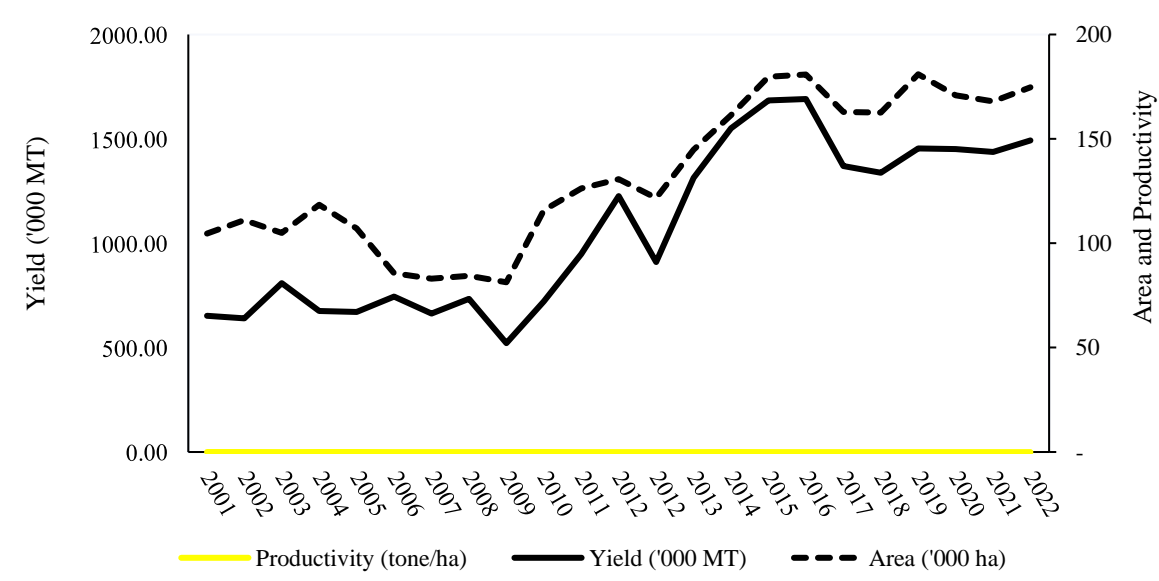
ລະບົບກະສິກໍາອິນຊີ (OA) ແມ່ນໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນກັບຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ ແລະ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ, ແລະ ວິທີການຄວບຄຸມສັດຕູພືດແບບທໍາມະຊາດ. ຊາວກະສິກອນອິນຊີບໍ່ໄດ້ຖືກ ອະນຸຍາດໃຫ້ໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ສານເຄມີ, ແລະ ຜຸ່ນສັງເຄາະ. ເພື່ອຍື່ນຂໍການຍິ້ງຍືນກະສິກໍາອິນຊີຈາກກົມປູກຝັງ, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຜູ້ຜະລິດຕ້ອງຍື່ນເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ແກ່: ແບບຟອມການລົງທະບຽນ, ໃບຄໍາຮ້ອງຂໍການຍິ້ງຍືນກະສິກໍາອິນຊີ, ຂໍ້ມູນສະຖານທີ່ ທີ່ເຮັດກະສິກໍາ, ແຜນທີ່ ທີ່ເຮັດກະສິກໍາ, ແລະ ຂໍ້ມູນການ ຈັດການຜະລິດ. ຫຼັງຈາກການກວດສອບເອກະສານ, ທີມງານຈາກພະແນກມາດຕະຖານຈະໄປກວດສອບສະຖານທີ່ທີ່ ເຮັດກະສິກໍາ ແລະ ຜົນການກວດສອບຈະຖືກປະເມີນໂດຍຄະນະກໍາມະການຍິ້ງຍືນ. ຫາກເປັນໄປຕາມຂໍ້ກໍານົດທີ່ໄດ້ ວາງໄວ້, ຈະມີການອອກໃບຍິ້ງຍືນກະສິກໍາອິນຊີ ຂະບວນການນີ້ແມ່ນໃຊ້ເວລາ ແລະ ງົບປະມານຂ້ອນຂ້າງຫຼາຍ.

ໃນລະບົບກະສິກໍາອິນຊີ, ແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ນໍາໃຊ້ຜຸ່ນສັງເຄາະ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດບໍ່ໄດ້ຖືກ ອະນຸຍາດໃຫ້, ໃນຂະນະທີ່ ກະສິກໍາທີ່ດີ (GAP) ແລະ ລະບົບກະສິກໍາແບບດັ້ງເດີມ, ອະນຸຍາດໃຫ້ໃຊ້ສານເຄມີເພື່ອ ກໍາຈັດສັດຕູພືດຢູ່ໃນຂະບວນການຜະລິດໄດ້. ໂດຍມາດຕະຖານ GAP ກໍານົດໃຫ້ສາມາດໃຊ້ສະເພາະສານເຄມີທີ່ໄດ້ ຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ຍິ້ງຍືນໂດຍກົມປູກຝັງ, ກະຊວງກະສິກໍາແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເທົ່ານັ້ນ, ແລະ ຕ້ອງໃຊ້ໃນປະລິມານ ທີ່ຈໍາກັດ. ນອກຈາກນີ້ຍັງມີຄໍາແນະນໍາທີ່ຊັດເຈນສໍາລັບການເກັບຮັກສາ ແລະ ການນໍາໃຊ້ສານເຄມີທີ່ຖືກຕ້ອງ. ນອກນັ້ນ , ໃນລະບົບການປູກຝັງແບບດັ້ງເດີມ, ການນໍາໃຊ້ສານເຄມີແມ່ນຂຶ້ນກັບຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງຊາວ ກະສິກອນເປັນສ່ວນໃຫຍ່ ເຊິ່ງອາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມປອດໄພຂອງຜະລິດຕະພັນພືດຜັກ (Vilayphan et al., 2018; Sisaphaithong et al., 2017).

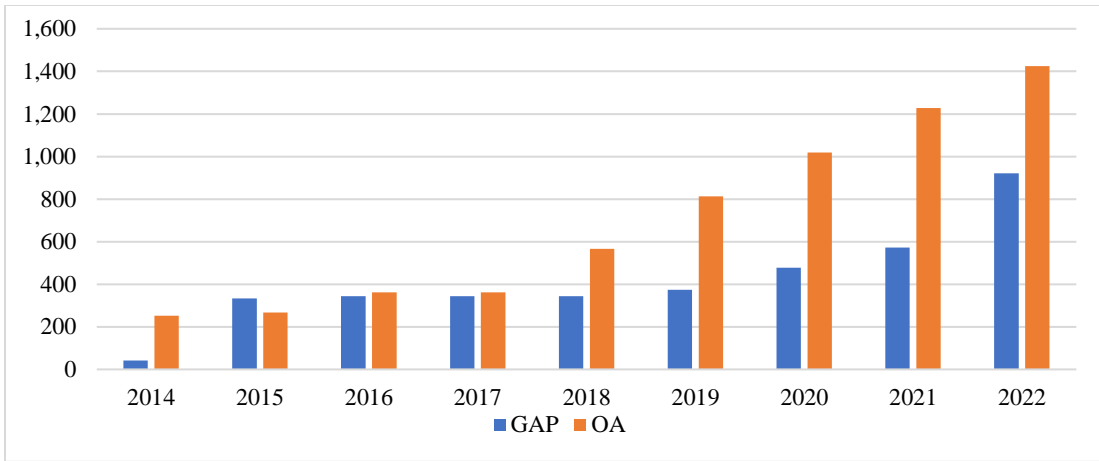
ເຖິງວ່າການຜະລິດກະສິກໍາທີ່ດີ ແລະ ກະສິກໍາອິນຊີ ທີ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນໃນ ສປປ ລາວ ຍັງມີໜ້ອຍ, ແຕ່ການປູກພືດຜັກຂອງຊາວກະສິກອນຊາວ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນບໍ່ມີການນໍາໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ອາໄສປັດໄຈການ ຜະລິດຈາກພາຍນອກໜ້ອຍ ເປັນຕົ້ນ ຝຸ່ນເຄມີ. ລັດຖະບານມີນະໂຍບາຍ ໃນການສົ່ງເສີມ “ກະສິກໍາທີ່ປອດໄພ” ຜ່ານ ວິທີທາງກຳນົດເຂດພູມສັນຖານ ໂດຍສົ່ງເສີມກະສິກໍາອິນຊີທີ່ມີການຢັ້ງຢືນໃນເຂດເນີນສູງ, ການຜະລິດ ກະສິກໍາທີ່ດີ (GAP) ຢູ່ພາກກາງ, ແລະ ນໍາໃຊ້ມາດຕະຖານ GAP ແລະ ການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ (IPM) ໃນເຂດ ທົ່ງພຽງ.

ອີງຕາມບົດລາຍງານຂອງກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື (2023) ໃຫ້ຮູ້ວ່າ: ເນື້ອທີ່ປູກພືດຜັກໃນ ສປປ ລາວ ໃນປີ 2022 ມີທັງໝົດ 174,676 ເຮັກຕາ, ໃນນັ້ນ ເນື້ອທີ່ກະສິກໍາແບບດັງເດີມ ກວມເອົາ 95%, ກະສິກໍາ ອິນຊີ 2% ແລະ ກະສິກໍາທີ່ດີ (GAP) ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນກວມເອົາ 3%. ສໍາລັບນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ພະແນກກະສິ ກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ລາຍງານວ່າ ໃນຈຳນວນເນື້ອທີ່ປູກພືດຜັກທັງໝົດ 11,054 ເຮັກຕາ, ມີເນື້ອທີ່ປູກພືດຜັກແບບ ກະສິກໍາອິນຊີ ກວມເອົາ 3,7%, ເນື້ອທີ່ກະສິກໍາທີ່ດີ ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ ກວມເອົາ 5,5%, ເນື້ອທີ່ປູກຝັງແບບດັງເດີມ ກວມເອົາ 90,8%.

ດ້ວຍຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຂອງລັດຖະບານໃນການສົ່ງເສີມການພັດທະນາກະສິກໍາ, ການຜະລິດພືດຜັກໃນ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີການພັດທະນາຢ່າງບໍ່ຢຸດຢັ້ງໃນໄລຍະ 25 ປີຜ່ານມາ. ໂດຍໃນປີ 2022, ຜົນຜະລິດພືດຜັກໄດ້ 1,492,956 ໂຕນ, ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 652,775 ໂຕນໃນປີ 2001. ເນື້ອທີ່ການຜະລິດພືດຜັກໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວໃນອັດຕາສະເລ່ຍຕໍ່ປີ 18%, ໂດຍເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 104,700 ເຮັກຕາໃນປີ 2001 ເປັນ 174,676 ເຮັກຕາໃນປີ 2022 (ເບິ່ງຮູບ 1 ແລະ 2).

ຮູບທີ1. ເນື້ອທີ່ສະເລ່ຍ, ການຜະລິດ ແລະ ຜົນຜະລິດຂອງພືດຜັກໃນ ສປປ ລາວ, ປີ 2001-2022
ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: FAOSTAT, 2022, ແລະ ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, 2023

ຮູບທີ 2. ພື້ນທີ່ປູກພືດຜັກ GAP ແລະ OA ໃນ ສປປ ລາວ
ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມປູກຝັງ, 2023

3.2. ສະພາບການຜະລິດຜັກໃນເຮືອນຮົ່ມ

ການຜະລິດພືດຜັກມີຫຼາຍປັດໃຈ ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະລິມານ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພສະບຽງອາຫານຂອງພືດຜັກປະກອບມີ: (1) ການສະໜອງຜັກບໍ່ພຽງພໍໃນລະດູຝົນ ເນື່ອງຈາກຜົນຜະລິດຕໍ່າທີ່ເກີດຈາກຄວາມຊຸ່ມຊື່ນສູງ, ພະຍາດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ, ການນໍາໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດເພີ່ມຂຶ້ນ, ຜົນຜະລິດຕໍ່າ, ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ຫຼ້າສະໄໝ ແລະ ການນໍາໃຊ້ແນວພັນທີ່ມີຄຸນນະພາບຕໍ່າ; (2) ຄວາມຮູ້ຂອງຊາວກະສິກອນທີ່ຈໍາກັດ ທາງດ້ານເຕັກນິກ ໃນການປູກໃນລະດູຝົນ ເຊິ່ງສິ່ງຜົນກະທົບທາງລົບທັງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງຜົນຜະລິດ; (3) ຕົ້ນທຶນການຜະລິດທີ່ສູງ ລວມທັງຄ່າແຮງງານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ, ເຊິ່ງເຮັດຕົ້ນທຶນການຜະລິດຜັກເພີ່ມຂຶ້ນ; ແລະ (4) ການຂາດແນວພັນໃໝ່ທີ່ເໝາະສົມສໍາລັບການປູກໃນລະດູຝົນ ແລະ ສະພາບອາກາດທີ່ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງ.

ຍ້ອນສະພາບດັ່ງກ່າວ, ການຜະລິດພືດຜັກ ແລະ ພືດເສດຖະກິດ ຈຶ່ງປະສົບກັບສິ່ງທ້າທາຍຮ່ວມກັນຫຼາຍດ້ານຄື: ຜົນຜະລິດຕໍ່າໃນລະດູຝົນ, ການສູນເສຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວໃນລະດັບສູງ, ຜະລິດຕະພັນບໍ່ຕອບສະໜອງໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການຕອບສະໜອງຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດໃນຊ່ວງລະດູຝົນ. ວິທີໜຶ່ງທີ່ອາດຈະຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນການຜະລິດພືດຜັກໃນເຮືອນຮົ່ມ, ເຊິ່ງສາມາດຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກປັດໃຈເຫຼົ່ານີ້ ແລະ ເພີ່ມຜົນຜະລິດ ແລະ ຄຸນນະພາບຜັກໃນລະດູຝົນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ. ການປູກຜັກໃນເຮືອນຮົ່ມຍັງສາມາດຊ່ວຍສ້າງລາຍຮັບເພີ່ມຂອງຄົວເຮືອນໃນຊ່ວງລະດູຝົນອີກດ້ວຍ. ເນື່ອງຈາກຜັກແມ່ນເປັນທີ່ນິຍົມໃນອາຫານລາວ ແລະ ເປັນທີ່ຕ້ອງການໃນຕະຫຼາດພາຍໃນປະເທດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການຜະລິດຜັກໃນພື້ນທີ່ເປີດໃນລະດູຝົນຍັງຄົງເປັນເລື່ອງທີ່ທ້າທາຍຫຼາຍ.

ທີມງານຈາກສູນຄົ້ນຄວ້າພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ ທີ່ຂຶ້ນກັບສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ ຂອງກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຮ່ວມກັບນັກສຶກສາ ຄະນະວິທະຍາສາດສັງຄົມມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ໄດ້ລົງສໍາຫຼວດເພື່ອເກັບກໍາຂໍ້ຄິດເຫັນກ່ຽວກັບກິດຈະກຳຂອງໂຄງການຢູ່ 4 ບ້ານ ໃນເຂດເມືອງຫາດຊາຍຟອງ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໃນປີ 2024. ໂຄງການດັ່ງກ່າວມີຫົວຂໍ້ວ່າ “ການພັດທະນາເຕັກໂນໂລຊີການ

ປູກພືດຜັກຢູ່ໃນເຂດເມືອງຫາດຊາຍຟອງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ”, ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ອົງການພັດທະນາຊຸມນະບົດ ສ.ເກົາຫຼີ (KRC). ພາຍຫຼັງກິດຈະກຳໂຄງການສຳເລັດແລ້ວ, ທີ່ມງານກໍ່ໄດ້ລົງສຳຫຼວດຊາວກະສິກອນປູກຜັກ 80 ຄົນ ຈາກ 4 ກຸ່ມການຜະລິດຜັກ ເພື່ອເກັບກຳຄຳຄິດຄຳເຫັນກ່ຽວກັບຜົນໄດ້ຮັບ, ຜົນກະທົບ, ປະສິດທິຜົນ, ປະສິດທິຜົນ ແລະ ຄວາມຍິນຍົງຂອງໂຄງການ.

ຜົນການສຳຫຼວດສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນທັງດ້ານບວກ ແລະ ດ້ານລົບ ເຊິ່ງຈະເປັນຂໍ້ມູນທີ່ມີຄຸນຄ່າໃນການປັບປຸງກິດຈະກຳຂອງໂຄງການໃນອະນາຄົດ. ກິດຈະກຳຈຳນວນຫຼາຍໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍຊາວກະສິກອນເພີ່ມຜົນຜະລິດຜັກ, ເພີ່ມລາຍຮັບ ແລະ ຍົກສູງຄຸນນະພາບຊີວິດການເປັນຢູ່. ຜົນການສຳຫຼວດພົບວ່າ ຊາວກະສິກອນປູກຜັກຫຼາຍກວ່າ 98.3% ເຫັນວ່າ ໂຄງການດັ່ງກ່າວມີສ່ວນຊ່ວຍໃນການເພີ່ມຜົນຜະລິດ ແລະ ລາຍຮັບຈາກການຜະລິດຜັກ ໂດຍສະເພາະການຜະລິດພືດຜັກໃນເຮືອນຮົ່ມເຊິ່ງເປັນປັດໃຈສຳຄັນໃນການເພີ່ມຜົນຜະລິດ ແລະ ລາຍຮັບໃນຊ່ວງລະດູຝົນ. ນອກຈາກນັ້ນ, 88.2% ຂອງຜູ້ສຳພາດໄດ້ເຫັນດີ ຫຼື ເຫັນດີເປັນຢ່າງສູງວ່າ ກິດຈະກຳຂອງໂຄງການມີສ່ວນຊ່ວຍໃນການເພີ່ມຜົນຜະລິດພືດຜັກ, ລາຍຮັບ ແລະ ຍົກລະດັບຄຸນນະພາບຊີວິດຂອງຜູ້ຜະລິດຜັກ.

ຕົວຢ່າງ: ການສະໜັບສະໜູນເຮືອນຮົ່ມຊ່ວຍໃຫ້ຜົນຜະລິດຜັກກາດໃນລະດູຝົນເພີ່ມຂຶ້ນ 231% , ຜົນຜະລິດໝາກແຕງເພີ່ມຂຶ້ນ 133%, ແລະ ຜົນຜະລິດໝາກເຜັດເພີ່ມຂຶ້ນ 80.78% (ຕາຕະລາງ 1, 2, 3). ນອກຈາກນັ້ນ, ລາຍຮັບຈາກການຜະລິດຜັກກາດເພີ່ມຂຶ້ນ 385%, ລາຍຮັບຈາກການຜະລິດໝາກແຕງເພີ່ມຂຶ້ນ 681%, ແລະ ລາຍຮັບຈາກການຜະລິດໝາກເຜັດ ເພີ່ມຂຶ້ນ 34.4%, ທຽບໃສ່ການຜະລິດແບບເປີດ (ຕາຕະລາງ 4, 5, 6).

ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ການເຂົ້າທຳລາຍຂອງພະຍາດ ແອນແທກໂນສ ຂອງໝາກເຜັດ ທີ່ເກີດຈາກເຊື້ອລາ ພົບເຫັນວ່າສູງທີ່ສຸດໃນພື້ນທີ່ປູກແບບເປີດ, ໂດຍສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການຕິດເຊື້ອຢູ່ຕົ້ນໝາກເຜັດກວດເອົາ ປະມານ 78% ຂອງພື້ນທີ່ປູກ. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ, ອັດຕາການຕິດເຊື້ອໃນເຮືອນຮົ່ມແມ່ນຕໍ່າຫຼາຍ, ມີພຽງແຕ່ 12% ຂອງພື້ນທີ່ປູກ (ສູນຄົ້ນຄວ້າພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ, 2023).

ຕາຕະລາງ 1: ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງຜົນຜະລິດຜັກສະຫຼັດໃນເຮືອນຮົ່ມ ແລະ ພື້ນທີ່ເປີດໃນພື້ນທີ່ຊາວກະສິກອນ ແລະ ສູນຄົ້ນຄວ້າ ພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ ໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ແລະ ແລ້ງ.

ການທົດລອງ	ຜົນຜະລິດຂອງຜັກສະຫຼັດ (ກລ/147 ຕາແມັດ)			
	ລະດູຝົນ	ລະດູແລ້ງ	ການເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດູຝົນ (%)	ການເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດູແລ້ງ (%)
ປູກໃນເຮືອນຮົ່ມ	131.57	416.84	231	24
ປູກໃນພື້ນທີ່ເປີດ	39.78	335.76	0	0

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມ ສູນຄົ້ນຄວ້າ ພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ, 2022

ຕາຕະລາງ 2: ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງຜົນຜະລິດໜາກແຕງທີ່ປູກ ໃນເຮືອນຮົ່ມ, ພື້ນທີ່ເປີດໃນພື້ນທີ່ຊາວກະສິກອນ ແລະ ສູນຄົ້ນຄວ້າ ພຶດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໜາກ ໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ແລະ ແລ້ງ

ການທົດລອງ	ຜົນຜະລິດຂອງໜາກແຕງ (ກລ/147 ຕາແມັດ)			
	ລະດູຝົນ	ລະດູແລ້ງ	ການເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດູຝົນ(%)	ການເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດູແລ້ງ(%)
ປູກໃນເຮືອນຮົ່ມ	359.72	445.74	133	58
ປູກໃນພື້ນທີ່ເປີດ	154.61	282.81	0	0

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມ ສູນຄົ້ນຄວ້າ ພຶດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໜາກ, 2022

ຕາຕະລາງ 3. ຄວາມແຕກຕ່າງກັນຂອງຜົນຜະລິດຂອງໜາກແຕັດໃນເຮືອນຮົ່ມ, ພື້ນທີ່ເປີດໃນພື້ນທີ່ຊາວກະສິກອນ ແລະ ສູນຄົ້ນຄວ້າ ພຶດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໜາກ ໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ແລະ ແລ້ງ

ການທົດລອງ	ຜົນຜະລິດຂອງໜາກແຕັດ(ກລ/147 ຕາແມັດ)			
	ລະດູຝົນ	ລະດູແລ້ງ	ການເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດູຝົນ (%)	ການເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດູແລ້ງ(%)
ປູກໃນເຮືອນຮົ່ມ	42.23	37.50	80.78	146
ປູກໃນພື້ນທີ່ເປີດ	23.36	15.23	0	0

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມ ສູນຄົ້ນຄວ້າ ພຶດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໜາກ, 2022

ຕາຕະລາງ 4. ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງຜົນປະໂຫຍດຈາກການປູກສະຫຼັດໃນເຮືອນຮົ່ມ, ພື້ນທີ່ເປີດຂອງຊາວກະສິກອນ ແລະ ສູນຄົ້ນຄວ້າ ພຶດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໜາກ ໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ແລະ ແລ້ງ

ການທົດລອງ	ຜົນຕອບແທນຂອງຜັກສະຫຼັດ (ກີບ/147 ຕາແມັດ)			
	ລະດູຝົນ	ລະດູແລ້ງ	ການເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດູຝົນ (%)	ການເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດູແລ້ງ(%)
ປູກໃນເຮືອນຮົ່ມ	689,755	425,737	385	21
ປູກໃນພື້ນທີ່ເປີດ	-242,400	551,800	0	0

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມ ສູນຄົ້ນຄວ້າ ພຶດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໜາກ, 2022

ຕາຕະລາງ 5. ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງຜົນປະໂຫຍດຈາກການປູກໜາກແຕງໃນເຮືອນຮົ່ມ, ພື້ນທີ່ເປີດຂອງຊາວກະສິກອນ ແລະ ສູນຄົ້ນຄວ້າ ພຶດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໜາກ ໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ແລະ ແລ້ງ

ການທົດລອງ	ຜົນຕອບແທນຂອງໜາກແຕງ (ກີບ/147 ຕາແມັດ)			
	ລະດູຝົນ	ລະດູແລ້ງ	ການເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດູຝົນ (%)	ການເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດູແລ້ງ (%)
ປູກໃນເຮືອນຮົ່ມ	935,430	915,563	681	86
ປູກໃນພື້ນທີ່ເປີດ	119,715	493,538	0	0

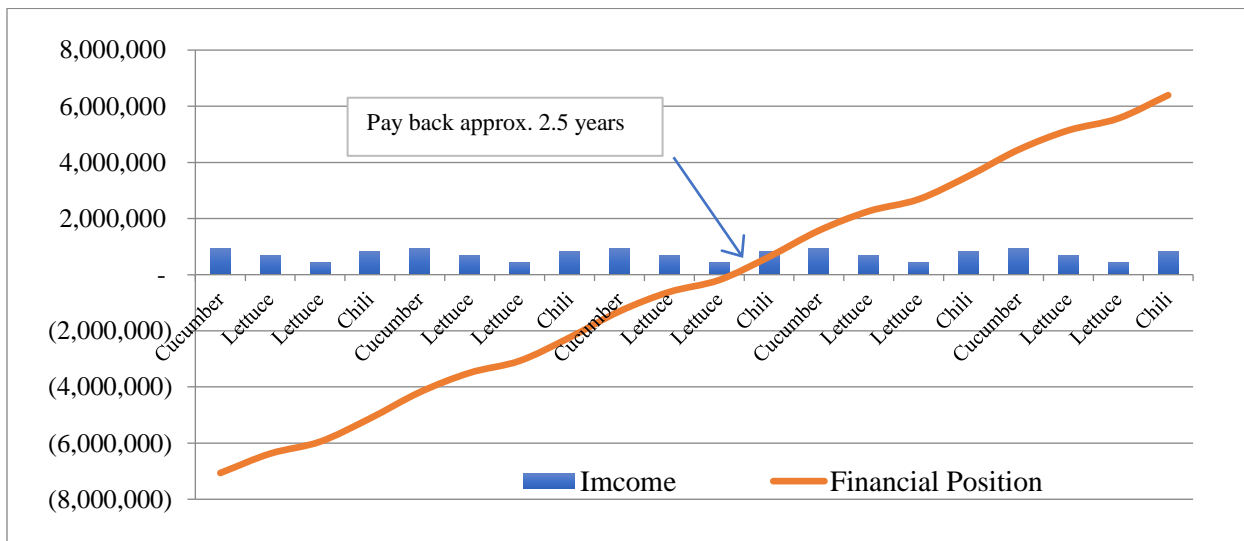
ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມ ສູນຄົ້ນຄວ້າ ພຶດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໜາກ, 2022

ຕາຕະລາງ 6. ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງຜົນປະໂຫຍດຈາກການປູກໜາກແຕັດໃນເຮືອນຮົ່ມ, ພື້ນທີ່ເປີດຂອງຊາວກະສິກອນ ແລະ ສູນຄົ້ນຄວ້າ ພຶດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໜາກ ໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ແລະ ແລ້ງ

ການທົດລອງ	ຜົນຕອບແທນຂອງໜາກເຜັດ (ກີບ/147 ຕາແມັດ)			
	ລະດູຝົນ	ລະດູແລ້ງ	ການເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດູຝົນ (%)	ການເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດູແລ້ງ(%)
ປູກໃນເຮືອນຮົ່ມ	1,203,555	888,750	34.4	28.0
ປູກໃນພື້ນທີ່ເປີດ	665,760	360,951	0	0

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມ ສູນຄົ້ນຄວ້າ ພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໜາກ, 2022

ອີງຕາມບົດລາຍງານຂອງກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື (DoPC, 2023), ເນື້ອທີ່ປູກພືດຜັກທັງໝົດໃນປີ 2023 ມີ 174,676 ເຮັກຕາ ແລະ ຜົນຜະລິດທັງໝົດ 1,492,956 ໂຕນ/ປີ, ໂດຍແບ່ງອອກເປັນ 3 ປະເພດຫຼັກຄື: ຜັກປະເພດໃບ ແລະ ລຳຕົ້ນ, ຜັກປະເພດໜາກ ແລະ ຜັກປະເພດຮາກ ແລະ ຫົວ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງພົບວ່າມີເຮືອນຮົ່ມທັງໝົດ 4,438 ແຫ່ງ ກວມເອົາເນື້ອທີ່ປູກຜັກປະມານ 105.1 ເຮັກຕາ ໃນ 18 ແຂວງຂອງລາວ (ກົມປູກຝັງ, 2023); ເຊິ່ງກວມເອົາພຽງແຕ່ 0.06 ເປີເຊັນຂອງເນື້ອທີ່ປູກພືດຜັກທັງໝົດໃນທົ່ວປະເທດ. ຈາກການສັງເກດ ແລະ ການຄິດໄລ່ ມູນຄ່າການກໍ່ສ້າງເຮືອນຮົ່ມ ໂດຍສູນຄົ້ນຄວ້າພືດຜັກ (HRC, 2023), ເຮືອນຮົ່ມ ກວ້າງ 7 ແມັດ ແລະ ຍາວ 21 ແມັດ ທຳນຳໃຊ້ເຫຼັກ ແລະ ວັດສະດຸໂຄງສ້າງເປັນເຫຼັກ ມີຕົ້ນທຶນປະມານ 39,377,000 ກີບ ຫຼື ປະມານ 2,000 ໂດລາ ສະຫະລັດ. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ, ຖ້າວັດສະດຸໂຄງສ້າງແມ່ນໄມ້ ແລະ ໄມ້ໄຜ່, ຕົ້ນທຶນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການກໍ່ສ້າງເຮືອນຮົ່ມ ໃນຂະໜາດດຽວກັນແມ່ນປະມານ 12,500,000 ກີບ, ຫຼື ປະມານ 600 ໂດລາ.

ຮູບທີ 3. ຜົນຕອບແທນ ຫຼື ຜົນກຳໄລ່ ຈາກການລົງທຶນໃນການຜະລິດພືດຜັກ: ສະຫຼັດ, ໜາກແຕງ, ໜາກເຜັດ. ເກັບກຳຂໍ້ມູນແຕ່ປີ 2018-2021 ຈາກສວນຂອງຊາວກະສິກອນຢູ່ເມືອງໄຊທານີ ແລະ ເມືອງໄຊຟອງ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບົດລາຍງານ ສູນຄົ້ນຄວ້າ ພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໜາກ, ສຳລັບໂຄງການຜັກ, KOPIA, 2021

IV. ລັກສະນະການຜະລິດພືດຜັກເພື່ອຕະລາດພາຍໃນປະເທດ ແລະ ສົ່ງອອກ

4.1. ກໍລະນີສຶກສາຢູ່ເຂດເມືອງຫາດຊາຍຟອງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ເພື່ອຕະຫຼາດພາຍໃນປະເທດ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ປະກອບມີ 9 ເມືອງ, ແບ່ງອອກເປັນ 4 ເມືອງໃນຕົວເມືອງ ແລະ 5 ເມືອງໃນເຂດຊານເມືອງ. ຕາມການລາຍງານຂອງພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໃຫ້ຮູ້ວ່າ: ເນື້ອທີ່ປູກພືດຜັກທັງໝົດໃນປີ 2023 ມີຈໍານວນ 11,054 ເຮັກຕາ, ໃນນັ້ນເປັນພື້ນທີ່ປູກພືດຜັກລະດູແລ້ງ 6,896 ເຮັກຕາ, ປູກພືດຜັກລະດູຝົນ 4,158 ເຮັກຕາ, ເນື້ອທີ່ປູກຜັກອິນຊີ (OA) 409 ເຮັກຕາ ແລະ ພື້ນທີ່ສໍາລັບປູກຜັກ ແບບກະສິກໍາທີ່ດີ (GAP) 605 ເຮັກຕາ. ປະລິມານຜົນຜະລິດລວມໃນປີ 2023 ບັນລຸ 120,054 ໂຕນ.

ເມືອງຫາດຊາຍຟອງ, ຕັ້ງຢູ່ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ, ເປັນເຂດທີ່ກວ້າງຂວາງ ແລະ ມີຄວາມສໍາຄັນໃນການຜະລິດພືດຜັກ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຜູ້ຜະລິດຜັກຂະໜາດນ້ອຍຈໍານວນຫຼາຍຍັງປະເຊີນກັບຄວາມສ່ຽງຫຼາຍໃນດ້ານລະບົບການຜະລິດ ແລະ ການຕະຫຼາດ. ສິ່ງທ້າທາຍທີ່ພົບເຫັນໂດຍທົ່ວໄປໄດ້ແກ່ ຄວາມສ່ຽງຈາກການປົນເປື້ອນຂອງສານເຄມີຂ້າແມງໄມ້, ການລະບາດຂອງສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດພືດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຊັ່ນ: ລົມແຮງ, ຝົນຕົກຫນັກ, ອຸນຫະພູມສູງ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ຍັງເປັນປັດໃຈທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບທາງດ້ານການຜະລິດ ຂອງຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ. ໃນເມືອງຫາດຊາຍຟອງ ມີທັງໝົດ 60 ບ້ານ, ແຕ່ມີພຽງ 4 ບ້ານເທົ່ານັ້ນທີ່ເປັນເຂດຜະລິດພືດຜັກຫຼັກໃນເມືອງຄື: ບ້ານຫົວຫ້າ, ບ້ານທ່າແຂກ, ບ້ານສາຍຟອງເໜືອ ແລະ ບ້ານສີມາໂນ.

ຜູ້ຜະລິດຜັກໄດ້ລົງທຶນທັງແຮງງານ ແລະ ເວລາຢ່າງຫຼວງຫຼາຍໃນການປູກຝັງ, ໂດຍໃຊ້ເວລາຫຼາຍໃນການກະກຽມວັດສະດຸ, ກະກຽມໝານເພາະປູກ, ການປົວລະບັດ, ການເກັບກ່ຽວ ແລະ ການຫຸ່ມຮໍ່. ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການສໍາຫຼວດ ຂອງທຶນງານສູນຄົ້ນຄວ້າພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ ໃນປີ 2023 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ, ຫຼາຍກວ່າເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງຄົວເຮືອນມີແຮງງານຫຼັກພຽງ 1 ຫາ 2 ຄົນທີ່ ເປັນແຮງງານຫຼັກ ໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງຂະບວນການຜະລິດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຂໍ້ມູນອາຍຸຂອງຜູ້ອອກແຮງງານຫຼັກຊື່ໃຫ້ເຫັນວ່າສ່ວນໃຫຍ່ ມີອາຍຸຫຼາຍກວ່າ 48 ປີ ກວມ ເອົາ 73% ຂອງ ຄອບຄົວທີ່ສໍາພາດ.

ນອກຈາກນັ້ນ,ເນື້ອທີ່ປູກພືດຜັກຂອງຊາວກະສິກອນ ເຫັນວ່າ 41.46% ຂອງຊາວກະສິກອນທີ່ປູກຜັກມີເນື້ອທີ່ບໍ່ເກີນ 1.04 ໄລ່ (ເທົ່າກັບ 1,664 ຕາແມັດ). ຂະໜາດເນື້ອທີ່ສ່ວນຫຼາຍຢູ່ລະຫວ່າງ 1.05 ຫາ 2.63 ໄລ່. ຕາມທິດສະດີ, ຫາກຊາວກະສິກອນ ມີເນື້ອທີ່ປູກຝັງໜ້ອຍກວ່າໜຶ່ງເຮັກຕາ ຈະຖືກຈັດຢູ່ໃນກຸ່ມຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍຕາມມາດຖານຂອງກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ (MAF, 2015) ແລະ ທ່າປາ (2009). ຜົນການສໍາຫຼວດ ເຫັນ ວ່າ ຄອບຄົວຊາວກະສິກອນ ສ່ວນໃຫຍ່ (68.3 %) ມີຈໍານວນສະມາຊິກລະຫວ່າງ 4-7 ຄົນຕໍ່ຄອບຄົວ ແລະ ຂະໜາດຄອບຄົວສະເລ່ຍແມ່ນ 5.5 ຄົນ ຕໍ່ ຄອບຄົວ

ໄດ້ມີການວິເຄາະຜົນຜະລິດຜັກໃນທັງລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ ໂດຍຜົນການສຶກສາໄດ້ພົບວ່າຜົນຜະລິດໃນລະດູຝົນແມ່ນຕໍ່າກວ່າຜົນຜະລິດໃນລະດູແລ້ງ. ພືດຜັກປະເພດໃບ ແລະ ຜັກປະເພດຫົວມີຄວາມອ່ອນໄຫວຕໍ່ກັບສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຜະລິດໃນລະດູຝົນ ເຊິ່ງສົ່ງຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ຜົນຜະລິດ. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ, ຜັກປະເພດໝາກແມ່ນມີຜົນຜະລິດໃນລະດູຝົນ ສູງກວ່າລະດູແລ້ງ (ເບິ່ງຕາຕະລາງ 7).

ຕາຕະລາງ 7. ຄວາມແຕກຕ່າງກັນຂອງຜົນຜະລິດຕໍ່ພື້ນທີ່ໃນ 4 ບ້ານເປົ້າໝາຍໃນລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ

No	ປະເພດພືດຜັກ	ຜົນຜະລິດໃນລະດູຝົນ (ກິໂລ/ໄລ່)	ຜົນຜະລິດໃນ ລະດູແລ້ງ(ກິໂລ/ໄລ່)	ຄວາມແຕກຕ່າງ ຂອງຜົນຜະລິດ (%)
1	ຜັກສະຫຼັດ	980	1,500	-34.7
2	ຫອມປ້ອມ	800	1,600	-50.0
3	ຜັກກາດ	1,370	1,800	-23.9
4	ໝາກເລັ່ນ	2,400	3,692	-35.0
5	ໝາກເຜັດ	1,500	1,200	25.0
6	ໝາກເຂືອຍາວ	6,622	6,200	6.8
7	ໝາກແຕງ	4,160	4,160	0.0
8	ຖົ່ວຝັກຍາວ	2,200	1,920	14.6
9	ຜັກບົວແປງ	960	1,200	-20.0

ໝາຍເຫດ: 1 ໄລ່ = 1,600 ຕາແມັດ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມ ສູນຄົ້ນຄວ້າ ພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ, 2021

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການລົງທຶນການຜະລິດພືດຜັກໄດ້ຖືກສຳຫຼວດ ແລະ ປະເມີນໂດຍພິຈາລະນາຈາກຕົ້ນທຶນການຜະລິດພືດຜັກ 8 ຊະນິດ ຢູ່ເມືອງຫາດຊາຍຟອງ ເຊິ່ງເປັນແຫຼ່ງຜະລິດພືດຜັກທີ່ສຳຄັນໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ຜົນໄດ້ຮັບແມ່ນໄດ້ນຳສະເໜີຢູ່ໃນຕາຕະລາງ 8 ແລະ 9.

ຕາຕະລາງ 8: ການປະເມີນ ຕົ້ນທຶນການຜະລິດພືດຜັກໃນລະດູແລ້ງ ຕໍ່ເນື້ອທີ່ 1,600 ຕາແມັດ (1 ໄລ່)

ຊະນິດຜັກ	ທຶນຄົງທີ່ (ກີບ/ໄລ່)	ທຶນໝູນວຽນ (ກີບ/ໄລ່)	ຄ່າແຮງງານ (ກີບ/ໄລ່)	ຕົ້ນທຶນທັງ ໝົດ (ກີບ/ໄລ່)	ຄາດໝາຍ ຜົນຜະລິດ (ກິໂລ/ໄລ່)	ຕົ້ນທຶນຕໍ່ຫົວໜ່ວຍ (ກີບ/ກິໂລ)
ຜັກກາດ	619,583	3,870,000	9,030,000	13,519,583	3,675	3,679
ສະຫຼັດ	619,583	3,190,000	8,850,000	12,659,583	2,100	6,028
ຫອມປ້ອມ	619,583	3,790,000	9,210,000	13,619,583	1,900	7,168
ກະລຳປີ	619,583	4,635,000	6,950,000	12,204,583	4,000	3,051
ຜັກກາດຂາວຫໍ່	619,583	4,835,000	7,100,000	12,554,583	3,200	3,923
ຜັກບົວແປງ	619,583	13,190,000	13,150,000	26,959,583	1,200	22,466
ໝາກເລັ່ນ	1,619,583	6,895,000	10,850,000	19,364,583	3,800	5,096
ໝາກເຜັດ	1,119,583	6,345,000	10,450,000	17,914,583	1,500	11,943

ໝາຍເຫດ: 1 ໄລ່ = 1,600 ຕາແມັດ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມ ສູນຄົ້ນຄວ້າ ພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ, 2024

ຕາຕະລາງ 9: ການປະເມີນ ຕົ້ນທຶນການຜະລິດພືດຜັກໃນລະດູຝົນ ຕໍ່ເນື້ອທີ່ 1,600 ຕາແມັດ (1 ໄລ່)

ຊະນິດຜັກ	ທຶນຄົງທີ່ (ກີບ/ໄລ່)	ທຶນໝູ ນວງນ(ກີບ/ ໄລ່)	ຄ່າແຮງງານ (ກີບ/ໄລ່)	ຕົ້ນທຶນທັງ ໝົດ (ກີບ/ໄລ່)	ຄາດໝາຍ ຜົນຜະລິດ (ກິໂລ/ໄລ່)	ຕົ້ນທຶນຕໍ່ ຫົວໜ່ວຍ (ກີບ/ກິໂລ)
ຜັກກາດ	4,819,583	4,570,000	8,850,000	18,239,583	2,888	6,317
ສະຫຼັດ	4,819,583	3,190,000	8,400,000	16,409,583	1,050	15,628
ຫອມປ້ອມ	4,819,583	4,940,000	8,790,000	18,549,583	850	21,823
ກະລໍ່າປີ	619,583	4,985,000	7,350,000	13,627,500	4,800	2,839
ຜັກກາດຂາວຫໍ່	619,583	4,835,000	7,500,000	12,954,583	4,000	3,239
ຜັກບົວແບງ	4,819,583	13,890,000	12,750,000	31,459,583	800	39,324
ໜາກເລັ່ນ	12,119,583	6,895,000	10,000,000	29,014,583	2,400	12,089
ໜາກເຜັດ	1,119,583	6,345,000	10,000,000	17,464,583	1,200	14,554

ໝາຍເຫດ: 1 ໄລ່ = 1,600 ຕາແມັດ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມສູນຄົ້ນຄວ້າ ພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໜາກ, 2024

4.2. ກໍລະນີສຶກສາຕະຫຼາດສົ່ງອອກເມືອງປາກຊ່ອງ ແຂວງຈໍາປາສັກ

ເມືອງປາກຊ່ອງຕັ້ງຢູ່ທິດຕາເວັນອອກຂອງເມືອງປາກເຊ, ແຂວງຈໍາປາສັກ ພາກໃຕ້ຂອງ ສປປ ລາວ. ທີ່ຕັ້ງຢູ່ເທິງພູພຽງບໍລະເວນ. ເຂດດັ່ງກ່າວເປັນບ່ອນຢູ່ອາໄສຕົ້ນຕໍຂອງຊົນເຜົ່ານ້ອຍທີ່ມາຈາກຄອບຄົວຊົນເຜົ່າມອນ-ຂະແມ, ເຊິ່ງຮູ້ຈັກກັນໃນທ້ອງຖິ່ນວ່າ ລາວເທິງ. ເຖິງວ່າປະຊາກອນໃນທ້ອງຖິ່ນຈະມີປະຫວັດການຜະລິດກະສິກໍາເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ຂ້ອນຂ້າງສັ້ນ, ແຕ່ເສດຖະກິດໃນປັດຈຸບັນແມ່ນຂຶ້ນກັບການປູກກາເຟ ແລະ ພືດຜັກ. ໃນຂະນະທີ່ປູກກາເຟຢູ່ໃນສວນແບບຖາວອນ, ພືດຜັກມັກຈະຖືກປູກ ປະສົມປະສານກັບພື້ນທີ່ປູກກາເວລາໃນໄລຍະປູກກາເຟ ໃນປີທໍາອິດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການພັກພື້ນທີ່ການຜະລິດ ເພື່ອປັບປຸງຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ ແມ່ນ ຍັງໄລຍະສັ້ນ, ບັນຫາຕໍ່ມາ, ພື້ນທີ່ມີດິນທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງຢູ່ໃກ້ກັບເສັ້ນທາງ ໄດ້ຖືກປ່ຽນຂາກພື້ນທີ່ການຜະລິດກະສິກໍາ ມາເປັນພື້ນທີ່ໃນການພັດທະນາ ມາເປັນພື້ນທີ່ ອຸດສະຫະກໍາ ເປັນຕົ້ນ ພື້ນທີ່ສໍາປະທານ ໃນການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ບໍ່ອກໄຊ ເຊິ່ງມີແຜນຈະກວມເອົາເນື້ອທີ່ຫຼາຍກວ່າ 140 ຕາລາງກິໂລແມັດ.

ເຂດເມືອງປາກຊ່ອງ ຕັ້ງຢູ່ເຂດເນີນສູງ ແລະ ເປັນໜຶ່ງໃນເຂດຜູ້ນໍາ ທາງດ້ານການຜະລິດຜັກກະລໍ່າປີ, ຜັກກາດຂາວຫໍ່ ແລະ ໜາກເຜັດ. ພືດເຫຼົ່ານີ້ ປູກເພື່ອຈໍາໜ່າຍ ທັງພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກໄປປະເທດໃກ້ຄຽງ (ໄທ) ໂດຍທົ່ວໄປນິຍົມໃຊ້ແນວພັນ ແລະ ເມັດພັນຈາກປະເທດໄທ. ສໍາລັບຜັກກະລໍ່າປີທີ່ພົບເຫັນສ່ວນຫຼາຍແມ່ນແນວພັນອາຊີ, ຂະໜາດນ້ອຍ, ຫົວແປ, ເນື້ອອ່ອນ ແລະ ໃຊ້ເວລາປູກປະມານ 50 – 55 ວັນຈາກການປູກຈົນເຖິງການເກັບກ່ຽວ. ສ່ວນຜັກກາດຂາວຫໍ່ ທີ່ປູກແມ່ນແນວພັນຂະໜາດນ້ອຍເຖິງຂະໜາດກາງທີ່ມີລໍາສັ້ນ.

ຫຼາຍຊົນເຜົ່າທີ່ດໍາລົງຊີວິດຢູ່ເທິງພູພຽງ ໄດ້ຫັນມາເຮັດກະສິກໍາວ່າງບໍ່ດົນມານີ້. ຊາວກະສິກອນຢູ່ບ້ານທົ່ງເຊດ ລາຍງານວ່າ: ການປູກພືດຜັກເປັນເສດຖະກິດຕົ້ນຕໍຂອງບ້ານມີຢູ່ 2 ຊະນິດຄື: ກະລໍ່າປີ ແລະ ມັນຕົ້ນ ທີ່ຄົນຝຣັ່ງໄດ້ນໍາມາປູກໃນປີ 1948. ຕັ້ງແຕ່ນັ້ນມາ, ຊາວບ້ານທົ່ງເຊດ, ເມືອງປາກຊ່ອງ ໄດ້ຍ້າຍໄປຢູ່ບ້ານອື່ນ: ບ້ານກອງທຸມ ແລະ ໄດ້ນໍາເອົາການປູກພືດຜັກໄປສູ່ເຂດບ້ານໃໝ່ດັ່ງກ່າວ. ເມື່ອເວລາຜ່ານໄປ, ຜັກກາດຂາວຫໍ່ໄດ້ກາຍເປັນພືດທີ່ມີຄວາມສໍາ

ຄັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ຂະນະທີ່ສາລິຫວານ ແລະ ໝາກແຕງ ກໍ່ຍັງມີການປູກໃນປະລິມານໜ້ອຍກວ່າ ແຕ່ຍັງຄົງມີ ບົດບາດທີ່ສໍາຄັນຢູ່ເຊັ່ນກັນ.

ການຜະລິດຜັກເພື່ອສົ່ງອອກໄປປະເທດໄທ ແລະ ການຄ້າພາຍໃນປະເທດເລີ່ມຂະຫຍາຍຕົວໃນທ້າຍຊຸມປີ 1990 ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການຜະລິດຢ່າງວ່ອງໄວນັບແຕ່ປີ 2001 ເປັນຕົ້ນມາ. ເຖິງວ່າການຄ້າຂ້າມຊາຍ ແດນຈະເປີດໂອກາດທາງການຕະຫຼາດ, ແຕ່ໃນຊຸມປີມໍ່ໆມານີ້ໄດ້ເກີດພາວະຜົນຜະລິດເກີນ ແລະ ລົ້ນຕະຫຼາດໃນຊ່ວງ ລະດູການປູກ, ສິ່ງຜົນໃຫ້ຊາວກະສິກອນມີກໍາໄລຕໍ່າໃນການຜະລິດ. ບັນຫາຜົນຜະລິດລົ້ນຕະຫຼາດແບບນີ້ຍັງທະວີ ຄວາມຮຸນແຮງຂຶ້ນຈາກການຂາດຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງພືດທີ່ປູກ.

ການຜະລິດພືດຜັກເພື່ອສົ່ງອອກໃນຮູບແບບສວນຂະໜາດໃຫຍ່ໂດຍນັກລົງທຶນຕ່າງປະເທດໄດ້ເລີ່ມຂຶ້ນໃນ ໄລຍະປີ 1990 ແລະ ໄດ້ມີທັງຄວາມສໍາເລັດ ແລະ ບໍ່ສໍາເລັດ. ບໍລິສັດບາງແຫ່ງເຊັ່ນ: **Taniyama Siam** ປະສົບຜົນສໍາ ເລັດໃນການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ, ໃນຂະນະທີ່ບໍລິສັດອື່ນໆ, ເຊັ່ນ **Paksong Highland** ຍັງບໍ່ທັນ ບັນລຸຕາມແຜນເທົ່າທີ່ຄວນ ເນື່ອງຈາກການນໍາໃຊ້ເຕັກນິກກະສິກໍາທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບພື້ນທີ່. ຢ່າງໃດກໍຕາມ ເຖິງວ່າຈະ ມີຕົວຢ່າງຂອງຄວາມບໍ່ສໍາເລັດເຫຼົ່ານີ້, ນັກລົງທຶນໃໝ່, ລວມທັງບໍລິສັດຈາກປະເທດໄທ, ຍັງຄົງສືບຕໍ່ລົງທຶນໃນການ ຜະລິດພືດຜັກຢູ່ເຂດພູພຽງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ.

V. ກຸ່ມຜະລິດພືດຜັກ ແລະ ສະຫະກອນພືດຜັກ

ອີງຕາມບົດລາຍງານກອງປະຊຸມປະຈໍາປີຂອງກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນປີ 2023, ມີຈໍານວນກຸ່ມ ຜູ້ຜະລິດພືດຜັກເພື່ອການຄ້າທັງໝົດ 1,880 ກຸ່ມ ແລະ 6 ສະຫະກອນ. ຕົວຢ່າງ: ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ລາຍງານວ່າ: ໃນປີ 2023 ມີຈໍານວນກຸ່ມຜະລິດຜັກອິນຊີ 11 ກຸ່ມ ແລະ ກຸ່ມຜັກທີ່ໄດ້ຮັບການ ຍັ້ງຢືນ GAP 34 ກຸ່ມ. ກຸ່ມຜະລິດຜັກອິນຊີ 11 ກຸ່ມ ມີທັງໝົດ 305 ຄອບຄົວ, ເນື້ອທີ່ປູກຝັງ 257 ເຮັກຕາ, ກຸ່ມ GAP 34 ກຸ່ມ ມີທັງໝົດ 774 ຄອບຄົວ, ກວມເອົາເນື້ອທີ່ 331 ເຮັກຕາ.

ອີງຕາມປະສົບການ ຂອງສະຫະກອນກະສິກໍາ ປະເທດ ສ.ເກົາຫຼີ ທີ່ມີໄລຍະເວລາ ແລະ ເສັ້ນທາງ ພັດທະນາຄ້າຍຄືກັນກັບສະຫະກອນລາວ ແຕ່ສາມາດເຕີບໃຫຍ່ຂຶ້ນເປັນສະຫະກອນລະດັບໂລກ ແລະ ມີບົດບາດສໍາຄັນ ຫຼາຍຢ່າງຢູ່ຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງປະເທດ. ກໍລະນີນີ້ຄາດວ່າຈະໃຫ້ຄວາມເຂົ້າໃຈອັນລ້ຳຄ່າ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີ ແນະນຳທີ່ມີຄຸນຄ່າສໍາລັບນະໂຍບາຍໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາສະຫະກອນໃນ ສປປ ລາວ.

ໃນຊ່ວງເລີ່ມຕົ້ນຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທຸລະກິດສະຫະກອນກະສິກໍາຢູ່ ສ.ເກົາຫຼີ, ທຸລະກິດຫຼັກແມ່ນ ທຸລະກິດສິນເຊື້ອ ແລະ ທຸລະກິດການຊື້. ທຸລະກິດສິນເຊື້ອໄດ້ມີບົດບາດໃນການສະໜອງເງິນທຶນຊຸກຍູ້ດ້ານກະສິກໍາໃຫ້ ແກ່ເຂດຊົນນະບົດໂດຍນໍາໃຊ້ເງິນຝາກທີ່ໄດ້ຮັບຈາກຕົວເມືອງ; ຊ່ວຍເປີດໂອກາດໃຫ້ຊາວກະສິກອນຫຼຸດພື້ນຈາກການ ເປັນໜີ້.

ໃນເວລານັ້ນ, ໂຄງການດ້ານເສດຖະກິດຂອງ Nonghyup ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນກັບທຸລະກິດການຊື້ຫຼາຍກວ່າການ ຂາຍຜົນຜະລິດທາງກະສິກໍາ. ສະຫະກອນມີບົດບາດສໍາຄັນໃນການຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດທາງກະສິກໍາໂດຍການ ສະ ໜອງວັດສະດຸ ແລະ ປັດໄຈການຜະລິດທາງດ້ານກະສິກໍາ ໂດຍຜ່ານລະບົບການຈັດຊື້ຮ່ວມກັນໃນລາຄາທີ່ຕໍ່າ. ນອກຈາກນີ້ຍັງມີສ່ວນຊ່ວຍໃນການຮັກສາສະຖຽນລະພາບດ້ານລາຄາ ໃນຊົນນະບົດໂດຍການເປີດຮ້ານຄ້າຂະໜາດ ນ້ອຍຢູ່ແຕ່ລະໝູ່ບ້ານ ແລະ ສະໜອງເຄື່ອງອຸປະໂພກບໍລິໂພກໃນລາຄາທີ່ເທົ່າກັນທົ່ວປະເທດ.

ເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍການຈຳໜ່າຍຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ, ສະຫະພັນສະຫະກອນກະສິກຳແຫ່ງຊາດ ສ.ເກົາຫຼີ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງບັນດາກຸ່ມຊາວກະສິກອນຕາມປະເພດຂອງຜົນຜະລິດ, ເຊິ່ງເປັນຫົວໜ່ວຍພື້ນຖານຂອງທຸລະກິດ ດ້ານການຈຳໜ່າຍ. ການລວມກຸ່ມດັ່ງກ່າວຊ່ວຍເພີ່ມອຳນາດໃນການຕໍ່ລອງໃນການຂາຍຜ່ານການລວມປະລິມານຂອງ ຜະລິດຕະພັນທີ່ຈັດສົ່ງໃຫ້ມີຂະາດໃຫຍ່ຂຶ້ນ. ພ້ອມກັນນີ້ ຍັງໄດ້ສ້າງຕັ້ງສູນຈຳໜ່າຍຜົນຜະລິດທາງດ້ານກະສິກຳຢູ່ເຂດ ຕ່າງໆໃນທົ່ວປະເທດ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນຊາວກະສິກອນໃນການຂະຫຍາຍຊ່ອງທາງການຕະຫຼາດ. ຂະແໜງການຄ້າໄດ້ ເປີດຕະຫຼາດຂາຍຍົກທົ່ວປະເທດເພື່ອຂະຫຍາຍຊ່ອງທາງການຈຳໜ່າຍຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ, ລວມທັງເປັນເຈົ້າການ ສ້າງລະບຽບການຄ້າທີ່ເປັນທຳເພື່ອເພີ່ມລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວຊາວກະສິກອນ. ສ່ວນຂະແໜງການຂາຍຍ່ອຍ, ໄດ້ມີ ການເປີດຮ້ານຄ້າຂະໜາດໃຫຍ່ຂຶ້ນໃນທົ່ວປະເທດ, ເຊິ່ງບໍ່ເຄີຍມີມາກ່ອນໃນປະຫວັດສາດຂອງສະຫະກອນກະສິກຳທົ່ວ ໂລກ. ໂດຍຮ້ານຄ້າເຫຼົ່ານີ້ມີສ່ວນຊ່ວຍໃນການເພີ່ມລາຍຮັບໃຫ້ຊາວກະສິກອນໂດຍການຄວບຄຸມການແຂ່ງຂັນກັບ ບໍລິສັດເອກະຊົນຂະໜາດໃຫຍ່. ເຖິງວ່າສະຫະກອນ ສ.ເກົາຫຼີ ຈະມີເງື່ອນໄຂຄ້າຍຄືກັນກັບລາວ, ເຊັ່ນ: ປະຫວັດການ ສ້າງຕັ້ງທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ແລະ ທົນເລີ່ມຕົ້ນທີ່ມີຈຳກັດ, ແຕ່ ສ.ເກົາຫຼີ ກໍ່ສາມາດຂະຫຍາຍຕົວເປັນສະຫະກອນລະດັບໂລກໄດ້. ເຊິ່ງປັດໃຈທີ່ເຮັດໃຫ້ມີຜົນສຳເລັດແມ່ນມາຈາກການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນຢ່າງຈິງຈັງ ຂອງຂະແໜງການເງິນ ແລະ ຂອງ ພາກທຸລະກິດຂອງປະເທດ.

VI. ການຕະຫຼາດພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຕະຫຼາດປະເທດເພື່ອນບ້ານ ຂອງພືດຜັກ

6.1. ຕະຫຼາດພາຍໃນປະເທດ

ຈາກຜົນການສຳຫຼວດ, ໃນການບໍລິໂພກອາຫານ ຂອງປະຊາຊົນລາວ ພົບເຫັນວ່າ ມີຢູ່ຈຳນວນ 96 ລາຍການ ອາຫານທີ່ ບໍລິໂພກ ໃນນັ້ນ ມີ 48 ລາຍການແມ່ນພືດຜັກ. ໂດຍສະເລ່ຍແລ້ວ, ແຕ່ລະຄອບຄົວໄດ້ບໍລິໂພກອາຫານ ປະມານ 11 ລາຍການຕໍ່ຄົນ, ໃນນັ້ນຈຳນວນຢູ່ 5 ລາຍການແມ່ນພືດຜັກ (Siphandouang et al., 2002). ຄົນລາວ ອາດເປັນໜຶ່ງໃນປະເທດທີ່ບໍລິໂພກພືດຜັກຫຼາຍທີ່ສຸດໃນໂລກ, ໂດຍມີການບໍລິໂພກຜັກສະເລ່ຍປະມານ 90 ກິ ໂລກຮາມຕໍ່ຄົນຕໍ່ປີ. ພືດຜັກຊະນິດຕ່າງໆຖືກນຳມາບໍລິໂພກທັງສິດ ແລະ ປຸງສຸກຮ່ວມກັບຊີ້ນ ແລະ ອາຫານອື່ນໆ. ໃນ ຕະຫຼາດ, ມີພືດຜັກທີ່ເຫັນໄດ້ທົ່ວໄປ ຫຼາຍກວ່າ 30 ຊະນິດ, ລວມທັງໝາກເຜັດ, ຖົ່ວຝັກຍາວ, ຜັກກາດຂຽວ, ໝາກ ແຕງ, ຜັກກາດຂົວ, ກະລຳປີ, ໝາກມະຮະ, ໝາກບວບ, ໝາກອີ, ແລະ ອື່ນໆ.

ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຜູ້ແທນທົ່ວປະເທດ ຄັ້ງທີ IX ຂອງພັກປະຊາຊົນ ປະຕິວັດລາວ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານດ້ານການຜະລິດກະສິກຳ. ໂດຍໃຫ້ຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ການຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າໃຫ້ເປັນຍຸດທະສາດທີ່ຫຼັກເພື່ອຕອບສະໜອງຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການທີ່ສູງຈາກຜູ້ ບໍລິໂພກ. ເປົ້າໝາຍການຜະລິດກະສິກຳແມ່ນການໃຫ້ຜູ້ບໍລິໂພກສາມາດມີເຂົ້າ 350–400 ກິໂລຕໍ່ຄົນຕໍ່ປີ, ຜັກ 90 ກິໂລ ຕໍ່ຄົນຕໍ່ປີ, ແລະໝາກໄມ້ 40–50 ກິໂລຕໍ່ຄົນຕໍ່ປີ (ກົມແຜນການແລະການຮ່ວມມື, 2023).

ລາຄາຜົນຜະລິດຜັກໂດຍສະເພາະໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນລະຫວ່າງລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ. ລາຄາຜັກໃນລະດູແລ້ງ ແມ່ນຕ່ຳກວ່າ ແລະ ສູງຂຶ້ນໃນລະດູຝົນ. ເນື່ອງຈາກວ່າ ໃນໄລຍະລະດູຝົນ ມີຫຼາຍປັດ ໄຈທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການຜະລິດ ເຊັ່ນ: ສັດຕູພືດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ, ຝົນຕົກໜັກ ແລະ ນ້ຳຖ້ວມໃນພື້ນທີ່ປູກພືດຜັກ ເຊິ່ງລ້ວນ ແລ້ວແຕ່ເປັນສາເຫດຕົ້ນຕໍທີ່ພາໃຫ້ຜົນຜະລິດຫຼຸດລົງ. ຜົນການສຳຫຼວດພົບວ່າ: ຜັກໃບສ່ວນຫຼາຍເຊັ່ນ: ສະຫຼັດ, ຜັກ ກາດ, ຜັກຊີ, ແລະ ຜັກຮາກເຊັ່ນ: ຫົວຜັກປົວແມ່ນມີລາຄາສູງກວ່າໃນລະດູຝົນເມື່ອທຽບໃສ່ລະດູແລ້ງ. ໃນທາງກັບກັນ,

ລາຄາຜັກກິນໝາກ ແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນໄປຕາມຊະນິດພືດຕ່າງໆ. ເຊັ່ນ: ລາຄາໝາກເລັ່ນໃນລະດູຝົນແມ່ນສູງກວ່າລະດູແລ້ງ. ກົງກັນຂ້າມ, ລາຄາໝາກເຂືອ, ໝາກເຜັດ, ໝາກຖົ່ວຍາວແມ່ນຕໍ່າກວ່າໃນລະດູຝົນ ເມື່ອທຽບກັບລະດູແລ້ງ.

ຕາຕະລາງ 10: ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງລາຄາສິນຄ້າພືດຜັກຢູ່ຕະຫຼາດໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໃນລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ

ລ.ດ	ປະເພດຜັກ	ລາຄາຜັກໃນລະດູຝົນ (ກີບ/ກິໂລ)	ລາຄາຜັກໃນລະດູແລ້ງ (ກີບ/ກິໂລ)	ຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງ ລາຄາສິນຄ້າຜັກໃນລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ (%)
1	ຜັກສະຫຼັດ	10,000	1,560	541
2	ຫອມປ້ອມ	15,625	1,875	733
3	ຜັກກາດ	4,375	3,475	26
4	ໝາກເລັ່ນ	10,000	2,500	300
5	ໝາກເຜັດ	6,000	12,000	-50
6	ໝາກເຂືອຍາວ	2,000	2,500	-20
7	ໝາກແຕງ	1,875	1,875	0
8	ໝາກຖົ່ວຝັກຍາວ	4,000	5,000	-20
9	ຜັກບົ່ວຫົວໃຫຍ່	15,000	8,000	88

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມຂອງສູນຄົ້ນຄວ້າພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ, 2021

6.1.1 ສະພາບຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ການສະໜອງພືດຜັກໃນຕະຫຼາດນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ສູນຄົ້ນຄວ້າ ພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ, 2021 ໄດ້ມີການສຳຫຼວດເພື່ອປະເມີນປະລິມານຄວາມຕ້ອງການຜັກຂອງບັນດາຜູ້ເກັບຊື້, ຂາຍຍົກ ແລະ ຂາຍຍ່ອຍຕາມຕະຫຼາດຕ່າງໆໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ຕະຫຼາດເຫຼົ່ານັ້ນສາມາດແບ່ງອອກເປັນສອງປະເພດຄື: ຕະຫຼາດເພື່ອການບໍລິໂພກໃນຄົວເຮືອນ ແລະ ຕະຫຼາດເພື່ອການບໍລິໂພກໃນການບໍລິການ (ເຊັ່ນ: ຮ້ານອາຫານ, ຮ້ານສັບພະສິນຄ້າ ແລະ ຮ້ານສະດວກຊື້). ຄວາມຕ້ອງການຜັກໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນແມ່ນມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ, ໂດຍພົບວ່າຜັກທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມສູງສຸດແມ່ນຜັກປະເພດໃບເຊັ່ນ: ຜັກກາດ, ຜັກກະລໍ່າປີ, ຜັກກາດຂາວ, ຜັກກາດ, ຜັກຊີ, ຮອງລົງມາແມ່ນຜັກປະເພດໝາກເຊັ່ນ: ໝາກເຜັດ, ໝາກເລັ່ນ ແລະ ໝາກເຂືອ, ສ່ວນຜັກຮາກເຊັ່ນ: ຫົວຜັກບົ່ວແດງ, ຫົວຜັກບົ່ວໃຫຍ່, ກະທຽມ ແລະ ແຄລອດ ເປັນອັນດັບສາມຂອງຄວາມຕ້ອງການ.

ອີງຕາມຂໍ້ມູນການສຳຫຼວດພາກສະໜາມຂອງສູນ ພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ, 2021, ພວກເຮົາໄດ້ພົບເຫັນວ່າຄວາມຕ້ອງການຜັກທັງໝົດແມ່ນປະມານ 283.1 ໂຕນຕໍ່ມື້, ຫຼື 103,348 ໂຕນຕໍ່ປີ. ແນວໃດກໍ່ຕາມ, ການຜະລິດຜັກທ້ອງຖິ່ນບໍ່ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການທີ່ສູງ, ໂດຍສະເພາະໃນລະດູຝົນ, ຜົນຜະລິດຫຼຸດລົງປະມານ 29,945 ໂຕນ. ສິ່ງ

ຜົນໃຫ້ໄດ້ນຳເຂົ້າຜະລິດຕະພັນພືດຜັກປະເພດຕ່າງໆຈາກບັນດາແຂວງອື່ນໆ ແລະ ປະເທດເພື່ອນບ້ານເຊັ່ນ: ໄທ, ສປ. ຈີນ ແລະ ຫວຽດນາມ.

ຕາຕະລາງ 11: ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ການສະໜອງພືດຜັກໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນໃນລະດູຝົນ ແລະ ແລ້ງ

ການສະໜອງ ຄວາມຕ້ອງການ	ເນື້ອທີ່ປູກຜັກໃນ ນະຄອນຫຼວງ ວຽງຈັນ (ເຮັກຕາ)	ຄວາມ ຕ້ອງການພືດ ຜັກ (ໂຕນ/ລະດູ)	ການສະໜອງ ພືດຜັກ (ໂຕນ/ ລະດູ)	ຄວາມແຕກຕ່າງ ຂອງຄວາມ ຕ້ອງການ ແລະ ການສະໜອງ (ໂຕນ / ລະດູ ການ)
ຄວາມຕ້ອງການໃນລະດູແລ້ງ (ພະຈິກ – ເມສາ)	6,896	51,674.3	79,304	27,630
ຄວາມຕ້ອງການໃນລະດູຝົນ (ພຶດສະພາ – ຕຸລາ)	3,779	51,674.3	21,729	-29,945
ຄວາມຕ້ອງການ/ປີ	10,675	103,348.6	101,033	

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມຂອງສູນຄົ້ນຄວ້າ ພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ, 2022

ຕາຕະລາງ 12: ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ການສະໜອງພືດຜັກໃນທົ່ວປະເທດ ໃນລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ

ການສະໜອງ ຄວາມຕ້ອງການ	ເນື້ອທີ່ປູກຜັກໃນ ນະຄອນຫຼວງ ວຽງຈັນ (ເຮັກຕາ)	ຄວາມ ຕ້ອງການພືດ ຜັກ (ໂຕນ/ລະດູ)	ການສະໜອງ ພືດຜັກ (ໂຕນ/ ລະດູ)	ຄວາມແຕກຕ່າງ ຂອງຄວາມ ຕ້ອງການ ແລະ ການສະໜອງ (ໂຕນ / ລະດູການ)
ຄວາມຕ້ອງການໃນລະດູແລ້ງ (ພະຈິກ – ເມສາ)	139,741	450,000	1,194,365	744,365
ຄວາມຕ້ອງການໃນລະດູຝົນ (ພຶດສະພາ – ຕຸລາ)	34,935	450,000	298,591	-151,409
ຄວາມຕ້ອງການ/ປີ	174,676	900,000	1,492,956	

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມຂອງສູນຄົ້ນຄວ້າ ພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ, 2023

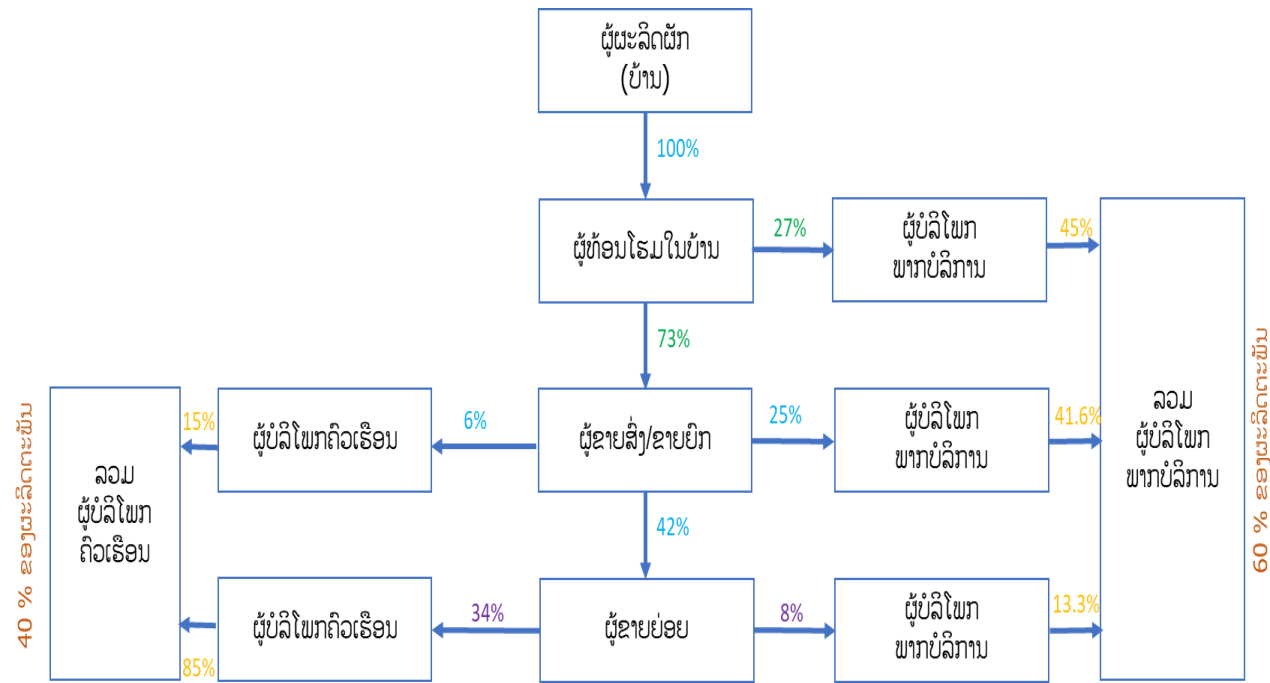
6.1.2 ລະບົບຕ້ອງໂສ້ການສະໜອງ ພືດຜັກທົ່ວໄປ ສຳລັບຕະຫຼາດພາຍໃນ

ລະບົບຕ້ອງໂສ້ການສະໜອງຜັກປະກອບມີພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຫຼາຍພາກສ່ວນ, ໂດຍແຕ່ລະພາກສ່ວນມີ ບົດບາດສຳຄັນໃນການເຄື່ອນຍ້າຍຜັກຈາກຜູ້ຜະລິດໄປສູ່ຜູ້ບໍລິໂພກ. ເສັ້ນທາງການໄຫຼວຽນຂອງຜັກສາມາດສະແດງຢູ່ ໃນແຜນວາດຕັ້ງແຕ່ຜູ້ຜະລິດຈົນເຖິງຜູ້ບໍລິໂພກ, ໂດຍມີການກຳນົດເປີເຊັນໃນລູກສອນເພື່ອສະແດງອັດຕາສ່ວນຂອງຜັກ ທີ່ຂາຍໃຫ້ກັບຜູ້ຄ້າທີ່ສຳຄັນແຕ່ລະຄົນ. ນອກຈາກນີ້ຍັງມີການກຳນົດແຫຼ່ງທີ່ມາຫຼັກຂອງຜັກສຳລັບແຕ່ລະກຸ່ມຜູ້ມີສ່ວນ

ກ່ຽວຂ້ອງ, ເພື່ອໃຫ້ເຫັນພາບລວມທັງດ້ານການສະໜອງແລະຄວາມຕ້ອງການຂອງການຊື້ຂາຍຜັກໃນລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງຢ່າງຊັດເຈນ.

ຊ່ອງທາງການບໍລິໂພກຜັກຕົ້ນຕໍມີຢູ່ 2 ປະເພດຄື: ການບໍລິໂພກໃນຄົວເຮືອນ ແລະ ການບໍລິໂພກໃນການບໍລິການ. ພຶດຜັກແມ່ນຜະລິດໂດຍຊາວກະສິກອນໃນໝູ່ບ້ານ ແລະ ລວບລວມໂດຍຜູ້ລວບລວມພາຍໃນໝູ່ບ້ານ ຈາກຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ ຈາກນັ້ນຜົນຜະລິດພຶດຜັກປະມານ 27% ຈະຖືກສົ່ງຕໍ່ໄປຍັງຂະແໜງການບໍລິການເຊັ່ນ: ຮ້ານອາຫານ, ຮ້ານສັບພະສິນຄ້າ, ຮ້ານສະດວກຊື້ ແລະ ຫ້າງຮ້ານ. ສ່ວນທີ່ຍັງເຫຼືອອີກປະມານ 73% ແມ່ນສົ່ງໄປຕະຫຼາດຂາຍສິ່ງເຊັ່ນ: ຕະຫຼາດລາວ-ອີກຊີ, ຕະຫຼາດເຊົ້າຂົວດິນ, ຕະຫຼາດເຊົ້າທາດຫຼວງ, ຕະຫຼາດທົ່ງຂັນຄຳ ແລະ ຕະຫຼາດໄຮຄຳ.

ໃນຈຳນວນຜັກທີ່ສົ່ງມາຈາກຕະຫຼາດຂາຍສິ່ງ, ພົບວ່າ 25% ແມ່ນຖືກຊື້ໂດຍຜູ້ບໍລິໂພກໃນຂະແໜງການບໍລິການ, 6% ແມ່ນຜູ້ບໍລິໂພກໃນຄົວເຮືອນ, ແລະ ສ່ວນທີ່ເຫຼືອ 42% ແມ່ນສົ່ງໄປໃຫ້ຮ້ານຂາຍຍ່ອຍ, ເຊິ່ງກະຈາຍຜັກຫຼາກຫຼາຍປະເພດໄປຍັງຜູ້ບໍລິໂພກໃນຄົວເຮືອນ. ໂດຍລວມແລ້ວປະມານ 34% ຂອງຜົນຜະລິດພຶດຜັກທັງໝົດແມ່ນຖືກຈັດສັນໃຫ້ກັບຄົວເຮືອນ. ຮ້ານຄ້າຍ່ອຍເຫຼົ່ານີ້ມັກຈະພົບເຫັນໄດ້ຢູ່ໃນຕະຫຼາດທ້ອງຖິ່ນ, ຕະຫຼາດໝູ່ບ້ານ, ແລະ ພໍ່ຄ້າຂະໜາດນ້ອຍໃນຊຸມຊົນ. ຫາກພິຈາລະນາພາບລວມທັງໝົດຈະພົບວ່າປະມານ 60% ຂອງການຜະລິດຜັກ ແມ່ນສົ່ງໃຫ້ຂະແໜງບໍລິການ, ໃນຂະນະທີ່ 40% ແມ່ນແຈກຢາຍເພື່ອບໍລິໂພກໃນຄົວເຮືອນ.

ຮູບທີ 4. ລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງພຶດຜັກທົ່ວໄປຢູ່ເມືອງຫາດຊາຍຟອງ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມຂອງສູນຄົ້ນຄວ້າ ພຶດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ, 2021

6.1.3 ລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງພືດຜັກອິນຊີ ສໍາລັບຕະຫຼາດພາຍໃນ

ຕະຫຼາດພາຍໃນປະເທດສໍາລັບຜະລິດຕະພັນພືດຜັກອິນຊີ ມີທ່າອ່ຽງຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຫຼາຍ, ທັງໃນ ບັນດາຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ຊາວກະສິກອນ. ຕະຫຼາດອິນຊີ ໄດ້ເລີ່ມສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຄັ້ງທໍາອິດທີ່ ເດີນທາດຫຼວງ ນະຄອນຫຼວງ ວຽງຈັນ. ໃນໄລຍະນັ້ນ, ມີຕະຫຼາດອິນຊີ 2 ແຫ່ງຄື: ເດີນສວນພະທາດຫຼວງ ແລະ ສວນເຈົ້າຟ້າງຸ່ມ. ຍອດຂາຍທັງໝົດ ໃນຕະຫຼາດເຫຼົ່ານີ້ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ຕົວຢ່າງ, ການຂາຍຢູ່ຕະຫຼາດຜາທາດຫຼວງ ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 24.8 ລ້ານກີບ/ວັນ ໃນ ປີ 2008 ເປັນ 35 ລ້ານກີບ/ວັນ ໃນປີ 2012, ແລະ ຍອດຂາຍຜະລິດຕະພັນອິນຊີຢູ່ສວນເຈົ້າຟ້າງຸ່ມກໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນກັນ ໃນ ຊ່ວງເວລາດຽວກັນ.

ຜົນຜະລິດຂອງຜັກອິນຊີ ສ່ວນໃຫຍ່ຍັງຖືກຂາຍຢູ່ນອກຕະຫຼາດອິນຊີ. ໂດຍສະເພາະການສໍາຫຼວດໃນປີ 2012 ຂອງ ປັນຍາກຸນ ແລະ ທິມງານ ພົບເຫັນວ່າ ປະມານ 40% ຂອງຜະລິດຕະພັນອິນຊີແມ່ນຂາຍໃນຕະຫຼາດອິນຊີ, ໃນ ຂະນະທີ່ສ່ວນທີ່ເຫຼືອແມ່ນຂາຍຢູ່ບ່ອນອື່ນ, ເນື່ອງຈາກຊາວກະສິກອນຍັງ ສືບຕໍ່ປະເຊີນກັບອຸປະສັກຫຼາຍຢ່າງ. ຜະລິດຕະພັນອິນຊີຫຼາຍຊະນິດບໍ່ໄດ້ຖືກຮັບຮອງຢ່າງເປັນທາງການວ່າເປັນອິນຊີ ເນື່ອງຈາກຊາວກະສິກອນບໍ່ແມ່ນ ສະມາຊິກຂອງກຸ່ມກະເສດອິນຊີ. ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງບໍ່ສາມາດໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກລາຄາທີ່ສູງຂຶ້ນຈາກຜະລິດຕະພັນເຫຼົ່ານີ້ໄດ້. ໃນ ຫຼາຍກໍລະນີ, ຊາວກະສິກອນຜະລິດຜັກອິນຊີເພື່ອໄວ້ບໍລິໂພກພາຍໃນຄົວເຮືອນເປັນຫຼັກ ແລະ ນໍາສ່ວນທີ່ເຫຼືອໄປຂາຍ ໃນຕະຫຼາດໃກ້ບ້ານ.

ສະຖານະການດັ່ງກ່າວສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມຈໍາເປັນໃນການສຶກສາກ່ຽວກັບລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນ ຄ່າຂອງຜະລິດຕະພັນອິນຊີຢ່າງໃກ້ຊິດ, ເຊິ່ງລວມທັງຜູ້ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ, ຕົ້ນທຶນ, ອົງປະກອບຂອງມູນຄ່າເພີ່ມ, ຊ່ອງ ທາງການຈໍາໜ່າຍ, ການຂາຍ, ການຕະຫຼາດ ແລະ ຕະຫຼາດທາງເລືອກສໍາລັບຜະລິດຕະພັນອິນຊີ. ຊາວກະສິກອນຈໍາເປັນ ຕ້ອງພັດທະນາທັກສະທີ່ສໍາຄັນໃນດ້ານຕ່າງໆເຊັ່ນ: ການວາງແຜນການຜະລິດ, ການຈັດການການຜະລິດ ແລະ ການ ຕະຫຼາດ, ພ້ອມທັງປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນຂອງຕົນເອງ, ເພື່ອເພີ່ມທ່າແຮງໃນການສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ແກ່ ຜະລິດຕະພັນອິນຊີຢ່າງຍືນຍົງ.

ການສຶກສາກ່ຽວກັບຜູ້ບໍລິໂພກຜັກອິນຊີໃນ 2 ຕະຫຼາດຄື ໃນປີ 2016 ຕະຫຼາດເດີນພະທາດຫຼວງ ແລະ ສວນເຈົ້າຟ້າງຸ່ມ ພົບວ່າມີຄວາມຕ້ອງການບໍລິໂພກຜັກອິນຊີຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຕະຫຼອດທັງປີ. ນອກຈາກນັ້ນ, ພຶດຕິກຳຂອງຜູ້ ບໍລິໂພກໃນທັງສອງຕະຫຼາດໄດ້ຖືກວິເຄາະໂດຍໃຊ້ຮູບແບບການປະສົມປະສານການຕະຫຼາດ 5Ps ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມ ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການຜັກອິນຊີໃຫ້ເລິກເຊິ່ງຍິ່ງຂຶ້ນ. ລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຂອງຜັກອິນຊີໃນຕະຫຼາດພາຍໃນ ປະເທດມີພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຫຼາຍພາກສ່ວນ, ລວມທັງຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍຈາກເມືອງຫາດຊາຍຟອງ ທີ່ນໍາ ເອົາຜົນຜະລິດຂອງຕົນໄປສູ່ຜູ້ບໍລິໂພກ, ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ, ລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຂອງຜັກອິນຊີທີ່ແນໃສ່ການສົ່ງອອກ ນັ້ນລວມມີຂະບວນການຕັ້ງແຕ່ຜູ້ສົ່ງອອກໄປຈົນເຖິງຜູ້ນໍາເຂົ້າ, ໂດຍບໍ່ລວມເອົາຜູ້ບໍລິໂພກໃນປະເທດປາຍທາງໄວ້ໃນ ຕ່ອງໂສ້ນີ້.

6.2. ຕະຫຼາດສົ່ງອອກໄປປະເທດເພື່ອນບ້ານ

6.2.1 ຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງພືດຜັກທົ່ວໄປສໍາລັບການສົ່ງອອກ

ອີງຕາມຂໍ້ມູນຈາກກົມປູກຝັງ (2021), ມີ ພືດຈຳນວນ 15 ຊະນິດ ທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດໃຫ້ສາມາດເຮັດ ການຄ້າ ແລະ ສົ່ງອອກໄປຕະຫຼາດໄທໄດ້. ໃນນັ້ນ, ມີຈຳນວນຜັກ 5 ຊະນິດຖືກກຳນົດວ່າມີທ່າແຮງສູງໃນການສົ່ງອອກ ໄປໄທຄື: ກະລໍ່າປີ, ຜັກກາດຂາວຫໍ່, ໝາກເຜັດ, ໝາກເລັ່ນ, ແລະ ໝາກສະຕໍເບີຣີ.

ຕາຕະລາງ 13: ລາຍການຜະລິດຕະພັນພືດຜັກທີ່ ມີຂໍ້ຕົກລົງສໍາລັບການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດໃນປະເທດໄທ

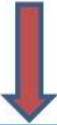
ລຳດັບ	ຊື່ສາມັນ	ຊື່ທາງວິທະຍາສາດ
1	ໝາກເລັ່ນ	<i>Solanum lycopersicum L.</i>
2	ກະລໍ່າປີ	<i>Brassica spp</i>
3	ຜັກກາດຂາວຫໍ່	<i>Brassica spp</i>
4	ໝາກເຜັດ	<i>Capsicum spp.</i>
5	ໝາກສະຕໍເບີຣີ	<i>Fragaria ananassa</i>
6	ຖົ່ວດິນ	<i>Arachis hypogaea L</i>
7	ໝາກນັດ	<i>Ananas comosus</i>
8	ໝາກມັງກອນ	<i>Hylocereus undatus</i>
9	ໝາກກ້ຽງ	<i>Citrus sinensis</i>
10	ກ້ວຍ	<i>Musa paradisiaca</i>
11	ມັນຝລັ່ງ	<i>Solanum tuberosum</i>
12	ໝາກຫຼັງ	<i>Carica papaya</i>
13	ສາລີແຂງ	<i>Manihot esculenta</i>
14	ສາລີຫວານ	<i>Zea mays</i>
15	ຢາສູບ	<i>Nicotiana tabacum</i>

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມປູກຝັງ, 2021 ແລະ ພົມມິ ອິນທິຈັກ, 2021

ລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງຜັກປະກອບມີຫຼາຍເສັ້ນທາງ, ລວມທັງຂະບວນການຂົນສົ່ງຜັກຈາກຜູ້ຜະລິດໄປຫາ ຜູ້ສົ່ງອອກຂອງໄທ, ໂດຍຊາວກະສິກອນຈະຂາຍຜົນຜະລິດຂອງຕົນໃຫ້ແກ່ຜູ້ເກັບຊື້ໃນລະດັບບ້ານ, ຜູ້ຄ້າສົ່ງຂອງລາວ ແລະ ບໍລິສັດສົ່ງອອກຂອງໄທ. ກະລໍ່າປີ, ຜັກກາດຂາວ ແລະ ໝາກເຜັດ ເປັນພືດທີ່ຊາວກະສິກອນເຂດປາກຊອງເປັນຜູ້ ຜະລິດ. ໂດຍຜັກຊະນິດນີ້ແມ່ນຖືກລວບລວມຈາກຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ ປະມານ 30–40 ຄົນ ກ່ອນທີ່ຈະສົ່ງ ເຂົ້າລະບົບການຄ້າ ແລະ ສົ່ງອອກຕໍ່ໄປ. ຈາກນັ້ນ ພໍ່ຄ້າໃນໝູ່ບ້ານຈະຂາຍ ແລະ ຂົນສົ່ງຜັກ ໃຫ້ແກ່ແມ່ຄ້າສົ່ງຄົນລາວໃນ ເຂດຊາຍແດນ ລາວ-ໄທ. ຜູ້ຄ້າສົ່ງເຫຼົ່ານີ້ຈະຮ່ວມມືກັບພໍ່ຄ້າເອກະຊົນທັງລາວ ແລະ ໄທ, ລວມທັງບໍລິສັດສົ່ງອອກເຊັ່ນ: **ADEN** ແລະ **SKY Vision**. ບໍລິສັດສົ່ງອອກແມ່ນຜູ້ມີບົດບາດສໍາຄັນໃນຕະຫຼາດສາກົນ.

ອີງຕາມຂໍ້ມູນຈາກພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ມີຜັກປະມານ 100 ໂຕນ ທີ່ຖືກ ຊື້-ຂາຍ ຕໍ່ມື້ ແລະ ສົ່ງອອກ ໄປປະເທດໄທ ແຕ່ລະຊ່ວງເວລາ ໂດຍມີລາຄາຂອງກະຫລໍ່າປີ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນໄປຕາມລະດູການ ແລະ ຂຶ້ນກັບຜູ້ ເກັບຊື້ ໃນໝູ່ບ້ານ ແລະ ພໍ່ຄ້າຂາຍສົ່ງ. ຫຼັງຈາກການສົ່ງອອກ, ຜັກເຫຼົ່ານີ້ຈະຖືກຂົນສົ່ງໄປຕະຫຼາດໃນແຂວງອຸບົນລາດທານີ ແລະ ຕະຫຼາດຂາຍຍົກສີມຸມເມືອງ, ໃນແຂວງກຸງເທບ ປະເທດໄທ. ຈາກນັ້ນ, ຮ້ານຂາຍຢ່ອຍຈະກະຈາຍຜັກໃຫ້ຜູ້ ບໍລິໂພກໃນແຂວງ ແລະ ເມືອງຕ່າງໆ.

ຊາວກະສິກອນຜູ້ຜະລິດ ໃນເມືອງ ປາກຊ່ອງ, ແຂວງຈໍາປາສັກ
(100 Tone/day)

ຜູ້ເກັບຊື້ໃນບ້ານ (20% ຂອງນໍ້າໜັກ ແມ່ນຖືກຕັດອອກ) ມີ
ປະມານ 30-40 ຄອບຄົວຜະລິດໃນບ້ານ

ຜູ້ເກັບຊື້ ໃນຕະຫຼາດຊາຍແດນ ລາວ ໄທ, ພໍ່ຄ້າແມ່ນຄົນໄທ ທີ່
ໄດ້ຮ່ວມກັບບໍລິສັດ ຄົນລາວ ເປັນຕົ້ນ ບໍລິສັດ ADEN &
SKYVISON

ຜູ້ຂາຍສິ່ງໃນຕະຫຼາດປະເທດໄທ (ຕະຫລາດສີ່ມູມເມືອງ,
ຕະຫຼາດໄທ ແຂວງບາງກອກ

ຕະຫຼາດຂາຍຍ່ອຍ ໃນຫຼາຍແຂວງຂອງປະເທດໄທ

ຜູ້ບໍລິໂພກໃນປະເທດໄທ

ຮູບທີ 5 ລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງຜັກກາດກະລໍາປີ, ໜາກເຜັດເພື່ອສົ່ງອອກໄປຕະຫຼາດໄທ
ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສໍາຫຼວດຂອງສູນຄົ້ນຄວ້າພຶດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໜາກ, 2022

6.2.2 ມູນຄ່າການລົງທຶນ ແລະ ອັດຕາສ່ວນຜົນກຳໄລຈາກການຜະລິດພືດຜັກເພື່ອສົ່ງອອກ

ຈາກການຄິດໄລ່ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການລົງທຶນປູກຜັກໃນລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ, ຕາຕະລາງ 14 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການລົງທຶນປູກຜັກກະລໍາປີ, ຜັກກາດຂາວຫໍ່ ແລະ ໝາກເຜັດໃນລະດູຝົນແມ່ນສູງກວ່າລະດູແລ້ງປະມານ 2.6 – 3.2 %.

ຕາຕະລາງ 14. ຕົ້ນທຶນໃນການຜະລິດພືດຜັກຕໍ່ເນື້ອທີ່1ໄລ່ໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ

ລຳດັບ	ປະເພດຜັກ	ລະດູຝົນ (ກີບ/ໄລ່)	ລະດູແລ້ງ (ກີບ/ໄລ່)	ຄວາມຕ່າງມູນຄ່າການ ລົງທຶນລະຫວ່າງລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ (%)
1	ກະລໍາປີ	7,033,750	6,813,750	3.23
2	ຜັກກາດຂາວຫໍ່	7,013,750	6,793,750	3.24
3	ໝາກເຜັດ	9,150,750	8,921,583	2.57

ໝາຍເຫດ: 1 ໄລ່ = 1,600 ຕາແມັດ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມຂອງສູນຄົ້ນຄວ້າ ພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ, 2022

ລາຄາຜັກກະລໍາປີ, ຜັກກາດຂາວຫໍ່ ແລະ ໝາກເຜັດ ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນລະຫວ່າງລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ. ການຄົ້ນຄວ້າພົບວ່າລາຄາຜັກໃນລະດູຝົນແມ່ນສູງກວ່າລະດູແລ້ງປະມານ 25-35%. ໃນເຂດທົ່ງພຽງ, ມີຫຼາຍປັດໄຈເຊັ່ນ: ການລະບາດຂອງສັດຕູພືດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ, ຝົນຕົກໜັກ ແລະ ນ້ຳຖ້ວມໃນພື້ນທີ່ປູກພືດຜັກ, ເຊິ່ງອາດສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດໃນລະດູຝົນຫຼຸດລົງ.

ໃນທາງກັບກັນ, ເມືອງປາກຊ່ອງ ຕັ້ງຢູ່ເຂດເນີນສູງ, ເຊິ່ງມີອາກາດເຢັນກວ່າເຂດທົ່ງພຽງ ແລະ ມີດິນລະບາຍນ້ຳໄດ້ດີ. ສະພາບແວດລ້ອມເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນເໝາະສົມສຳລັບການປູກຜັກກະລໍາປີ, ຜັກກາດຂາວຫໍ່, ແລະ ໝາກເຜັດໃນລະດູຝົນ. ຕາຕະລາງ 15. ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງລາຄາຜັກກະລໍາປີ, ຜັກກາດຂາວຫໍ່ ແລະ ໝາກເຜັດ ໃນລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ

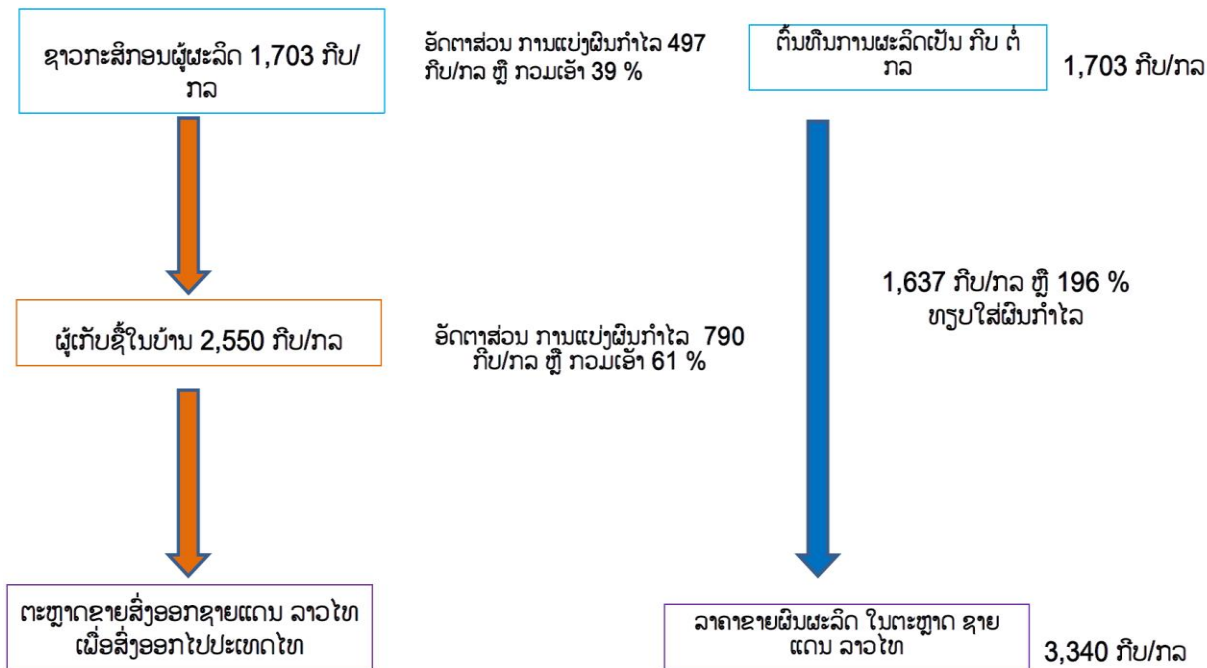
ລາຍການ	ປະເພດຜັກ	ລະດູຝົນ (ກີບ/ກິໂລ)	ລະດູແລ້ງ (ກີບ/ກິໂລ)	ຄວາມຕ່າງລາຄາ ລະຫວ່າງ ລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ (%)
1	ກະລໍາປີ	2,500	2,200	33.33
2	ຜັກກາດຂາວຫໍ່	3,000	2,500	25.00
3	ໝາກເຜັດ	10,000	10,000	33.33

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມຂອງສູນຄົ້ນຄວ້າ ພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ, 2022

ອັດຕາສ່ວນຜົນກຳໄລໃນແຕ່ລະພາກສ່ວນ ຂອງຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ ຜັກກະລໍາປີ, ຜັກກາດຂາວຫໍ່ ແລະ ການໝາກເຜັດ ເຫັນໄດ້ວ່າຈາກຜູ້ຜະລິດ, ຜູ້ເກັບຊື້ໃນບ້ານ ແລະ ຜູ້ສົ່ງອອກຈາກລາວໄປໄທ ສາມາດຈຳແນກໄດ້ໄດ້. ຈາກການສຳຫຼວດ ແລະ ການສັງເກດພົບວ່າຜູ້ຜະລິດຜັກສາມາດໄດ້ຮັບ ຜົນກຳໄລຈາກລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ ຜັກກະລໍາປີ, ຜັກກາດຂາວຫໍ່, ແລະ ໝາກເຜັດ ປະມານ 38,61%, ນອກຈາກນັ້ນ, ຜູ້ເກັບຊື້ໃນບ້ານສາມາດມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ

ຜົນກຳໄລ່ປະມານ 32.31% ແລະ ແລະ ຜູ້ສົ່ງອອກ ສາມາດມີສ່ວນຮ່ວມຜົນກຳໄລ່ ປະມານ 35.69% ຂອງຜົນກຳໄລ່ມູນຄ່າຊື້ຂາຍໃນຊາຍແດນລາວ ໄທ.

ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ, ຜູ້ເກັບຊື້ຜົນຜະລິດໃນບ້ານ ສາມາດຮັບຜົນກຳໄລ່ຫຼາຍກວ່າຜູ້ຜະລິດ ໃນຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງກະລຳປີ ປະມານ 61.39%, ຜັກກາດຂາວຫໍ່ 67.69% , ແລະ ໝາກເຜັດ 64.31%. ຂອງຜົນກຳໄລ່ມູນຄ່າຊື້ຂາຍໃນຊາຍແດນລາວ ໄທ ນອກຈາກນີ້, ລາຄາຜົນຜະລິດ ຍັງຂຶ້ນກັບຜູ້ເກັບຊື້ຜົນຜະລິດໃນບ້ານ ແລະ ຜູ້ສົ່ງອອກ ເຊິ່ງພວກເຂົາມີການແຂ່ງຂັນດ້ານລາຄາໜ້ອຍ ແລະ ເຮັດໃຫ້ສາມາດກົດລາຄາຜົນຜະລິດໃຫ້ ຕໍ່າທີ່ສຸດ.

ຮູບພາບ 6. ຜົນກຳໄລ່ໃນແຕ່ລະຂອດຂອງຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ
ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມຂອງສູນຄົ້ນຄວ້າ ພຶດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ, 2022

6.2.3 ລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງພຶດຜັກກະສິກຳທີ່ດີ (GAP) ສຳລັບການສົ່ງອອກ

ບົດລາຍງານນີ້ ໄດ້ມີການສຶກສາທົບທວນຄືນໂຄງການ “ການພັດທະນາໂຄງການ GAP ທີ່ເໝາະສົມກັບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານຄວາມປອດໄພດ້ານການຜະລິດກະສິກຳ” ໃນ ສປປ ລາວ, ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກ AFACI, RDA ປະເທດ ສປ ເກົາຫຼີ. ໄລຍະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການແມ່ນແຕ່ປີ 2013 ຫາ 2015 ທີ່ເມືອງປາກຊ່ອງ, ແຂວງຈຳປາສັກ. ຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າແນວຄວາມຄິດຂອງ GAP (ການປະຕິບັດກະສິກຳທີ່ດີ) ແມ່ນຍັງເປັນເລື່ອງໃໝ່ສຳລັບຜູ້ບໍລິໂພກໃນທ້ອງຖິ່ນ. ຊາວກະສິກອນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການຍັງບໍ່ໄດ້ເຫັນການປ່ຽນແປງໃດໆໃນດ້ານລາຍຮັບ ຫຼື ຜົນຜະລິດຂອງພວກເຂົາ. ໂຄງການດັ່ງກ່າວໄດ້ສຸມໃສ່ຍົກສູງສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບຜົນປະໂຫຍດທາງອ້ອມຂອງ GAP ເຊັ່ນ: ສຸຂະພາບທີ່ດີຂຶ້ນຂອງຊາວກະສິກອນ ແລະ ຜົນຜະລິດສະອາຫານທີ່ປອດໄພຍິ່ງຂຶ້ນ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຊາວກະສິກອນຍັງມີຄວາມບໍ່ໝັ້ນໃຈ ແລະ ຄາດວ່າທີ່ຈະເຫັນຜົນທີ່ຊັດເຈນຫຼາຍຂຶ້ນໃນລະດູການຜະລິດໃນຖັດໄປ. ຍັງມີຄວາມຈຳເປັນໃນການພັດທະນາວິທີການເພີ່ມມູນຄ່າ, ຊຸກຍູ້ດ້ານການຕະຫຼາດ ແລະ ຊ່ອງທາງປະຊາສຳພັນຜະລິດຕະພັນເພີ່ມເຕີມ. ເຖິງແມ່ນວ່າມາດຕະຖານ GAP ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນທີ່ເຂັ້ມແຂງຈາກທັງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ຊາວກະສິກອນ; ແຕ່ຕະຫຼາດສຳລັບຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ຮັບການຍິ່ງຍືນ GAP ຍັງມີຢູ່ຈຳກັດ. ສິ່ງຜົນໃຫ້ຊາວກະສິກອນມີຄວາມລັງເລທີ່ຈະລົງທຶນໃນການຜະລິດພືດຕາມມາດຕະຖານ GAP ແລະ ຕ້ອງການເຫັນຫຼັກຖານສະໜັບສະໜູນ ຫຼື ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມຈາກລັດຖະບານ ຫຼື ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກ່ຽວກັບຜົນປະໂຫຍດຂອງການຍິ່ງຍືນ GAP.

6.2.4 ລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງພືດຜັກອິນຊີສຳລັບການສົ່ງອອກ

ສປປ ລາວ ມີໂອກາດໃນການສົ່ງອອກຜັກຜັກ ໄປປະເທດເພື່ອນບ້ານ, ຍ້ອນຄວາມຕ້ອງການສູງຈາກຮ້ານອາຫານ. ກາເຟກວມເອົາເຖິງ 70% ຂອງການສົ່ງອອກສິນຄ້າອິນຊີຂອງ ສປປ ລາວ, ແລະ ພືດຜັກ, ໝາກໄມ້ ແລະ ຜະລິດຕະພັນຈາກປ່າ ກວມເອົາພຽງແຕ່ 17.2%, 7.2% ແລະ 3.8% ຕາມລຳດັບ (Panyakul, 2012). ການສົ່ງອອກຜັກອິນຊີທີ່ຍັງມີໜ້ອຍ ເຫດຜົນແມ່ນເກີດຈາກຜະລິດຕະພັນສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການຍິ່ງຍືນມາດຕະຖານອິນຊີ. ມີພຽງບາງບໍລິສັດເທົ່ານັ້ນທີ່ມີການຍິ່ງຍືນເຊັ່ນ: ກຸ່ມຜັກປອດສານພິດຂອງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ເຊິ່ງຜະລິດຜັກປອດສານພິດຫຼາກຫຼາຍຊະນິດປະມານ 50-60 ຊະນິດ ແລະ ມີການສົ່ງອອກບາງສ່ວນ, ໂດຍຍອດຂາຍສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຢູ່ພາຍໃນປະເທດ.

ເຖິງວ່າປະລິມານການສົ່ງອອກຍັງໜ້ອຍ, ແຕ່ພາກເອກະຊົນມີຄວາມສົນໃຈເພີ່ມຂຶ້ນໃນການສົ່ງອອກຜັກອິນຊີ. ຕະຫຼາດພາກພື້ນໃນອາຊຽນ ແລະ ອາຊີຕາເວັນອອກ, ໄດ້ຮັບແຮງຊຸກຍູ້ຈາກລາຍຮັບທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຄວາມຮັບຮູ້ດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ສູງຂຶ້ນ, ແມ່ນເປີດໂອກາດທາງການຄ້າທີ່ຂະຫຍາຍຕົວຫຼາຍຂຶ້ນ. ປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວເຊັ່ນ: ເກົາຫຼີໃຕ້, ຍີ່ປຸ່ນ, ໄຕ້ຫວັນ, ສິງກະໂປ ແລະ ຈີນ ມີທ່າແຮງສູງໃນການນຳເຂົ້າສິນຄ້າອິນຊີຈາກ ສປປ ລາວ.

VII. ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງຜະລິດຕະພັນຜັກ

ສປປ ລາວ ມີກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບຂະແໜງກະສິກຳ ໄດ້ແກ່ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍກະສິກຳ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງພືດ ແລະ ກັກກັນພືດ, ດຳລັດວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງຢາປາບສັດຕູພືດ, ແລະ ດຳລັດວ່າດ້ວຍແນວພັນພືດ ລວມທັງຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ຄຳແນະນຳຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການຈັດການຝຸ່ນ, ມາດຕະຖານກະສິກຳປອດສານພິດ, ການຈັດການໂຮງງານປຸງແຕ່ງພືດ, ການນຳເຂົ້າ, ສົ່ງອອກ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວພືດ, ຜະລິດຕະພັນຈາກພືດ ແລະ ວັດຖຸຄວບຄຸມອື່ນໆ ຕະຫຼອດຮອດກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ. ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ກາຍເປັນເຄື່ອງມືໃນການຈັດການ, ກວດກາ ແລະ ສະໜັບສະໜູນຜູ້ປະກອບການໃຫ້ດຳເນີນທຸລະກິດຢ່າງຍຸດຕິທຳ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງມີການພັດທະນາໃນດ້ານການສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການ ແລະ ການໃຫ້ບໍລິການໃຫ້ໄວຂຶ້ນ ແລະ ຫັນສະໄຫມ. ປັດຈຸບັນ, ມີເຈົ້າໜ້າທີ່ດ້ານວິຊາການກະສິກຳ; ຕັ້ງແຕ່ລະດັບສູນກາງຈົນເຖິງລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ລວມທັງເຈົ້າໜ້າທີ່ກັກກັນພືດປະຈຳຢູ່ຈຸດກວດກາຕ່າງໆ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ຄວບຄຸມສັດຕູພືດ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ກວດກາມາດຕະຖານກະສິກຳດີ (GAP) ແລະ ຟາມກະສິກຳປອດສານພິດ ເຊິ່ງມີອຳນາດໃນການອອກໃບຍິ່ງຍືນເພື່ອຍິ່ງຍືນມາດຕະຖານດັ່ງກ່າວ.

ກະສິກຳສະອາດແມ່ນຍຸດທະສາດໃໝ່ເພື່ອພັດທະນາກະສິກຳໃນລະດັບຊາດ, ພາກພື້ນ ແລະ ທົ່ວໂລກ. ຢູ່ ສປປ ລາວ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (ກປ) ໄດ້ກຳນົດທິດທາງການພັດທະນາກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ພາຍໃຕ້ແນວຄວາມ ຕິດ “ສະອາດ, ສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ” ເຊິ່ງກວມເອົາການພັດທະນາກະສິກຳສະອາດ, ໂດຍແບ່ງອອກເປັນ 2 ລະບົບຄື: ກະສິກຳອິນຊີ (OA) ແລະ ກະສິກຳທີ່ດີ (GAP). ທັງສອງລະບົບນີ້ຖືເປັນທາງເລືອກທີ່ສຳຄັນໃນການຍົກລະດັບຄຸນ ນະພາບຊີວິດ, ຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ຄວາມປອດໄພດ້ານອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການ.

ການປະຕິບັດດ້ານກະສິກຳທີ່ດີ (GAP) ໄດ້ຖືກນຳມາໃຊ້ໃນ ສປປ ລາວ ໃນປີ 2012, ໂດຍອີງໃສ່ 4 ໂມດູນ ຫຼັກຂອງ ASEAN GAP: 1. ຄວາມປອດໄພຂອງຜະລິດຕະພັນ, 2. ການຈັດການສິ່ງແວດລ້ອມ, 3. ຄຸນນະພາບຜົນ ຜະລິດ, 4. ສຸຂະພາບຂອງຜູ້ຜະລິດ. ໂມດູນທຳອິດ, “ຄວາມປອດໄພຂອງຜະລິດຕະພັນ”, ໄດ້ເປັນບູລິມະສິດຄວາມ ສຳຄັນເປັນອັນດັບໜຶ່ງໃນການປະຕິບັດ. ໃນປີດຽວກັນ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ (NAFRI) ໄດ້ສົມທົບກັບອົງການລິເລີ່ມການຮ່ວມມືດ້ານອາຫານ ແລະ ການກະເສດຂອງອາຊີ (AFACI), ໂດຍ GAP ເປັນໜຶ່ງໃນ 11 ໂຄງການທຳອິດທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດໃຫ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍ AFAC I. AFACI ໄດ້ໃຫ້ການສະ ໜັ ບສະໜູນໂຄງການ GAP ໃນລາວມາແລ້ວສອງ ໄລຍະຄື: ໄລຍະທີໜຶ່ງ: ແຕ່ປີ 2013 ຫາ 2015, ໄລຍະທີ 2: ແຕ່ປີ 2016 ຫາ 2018. ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ ແລະ ໂຄງການ AFACI ໃນການສະໜັບສະໜູນໂຄງການ GAP ໄດ້ດຳເນີນມາເປັນ 6 ປີ ໂດຍເລີ່ມຕົ້ນຈາກການພັດທະນາ ມາດຕະຖານ GAP ສຳລັບຜັກກະລຳປີ, ການສ້າງຕັ້ງກຸ່ມຊາວກະສິກອນ GAP, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຝຶກ ອົບຮົມ ແລະ ການສະໜອງການຢັ້ງຢືນ GAP ໃຫ້ແກ່ຜູ້ປຸກຜັກກະລຳປີຢູ່ພາກໃຕ້ຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ເມືອງປາກຊ່ອງ, ແຂວງຈຳປາສັກ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ຜະລິດຕະພັນກະສິກຳທີ່ດີ (GAP) ແລະ ຜະລິດຕະພັນອິນຊີ (OA) ໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມໃນ ຫຼາຍຮູບແບບເຊັ່ນ: ການສ້າງຕັ້ງກຸ່ມຜູ້ຜະລິດພືດ, ຕະຫຼາດຜັກອິນຊີ (ຈັດຂຶ້ນສອງສາມມື້ຕໍ່ອາທິດ), ງານວາງສະແດງ ກະສິກຳ, ແລະ ການໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ຜ່ານສື່ມວນຊົນເຊັ່ນໂທລະພາບ ແລະ ວິທະຍຸ. ປະຈຸບັນ, GAP ໄດ້ວາງເປົ້າ ໝາຍໄປຍັງຕະຫຼາດສິ່ງອອກສິນຄ້າກະສິກຳໄປປະເທດເພື່ອນບ້ານເຊັ່ນ: ສປ.ຈີນ ແລະ ສະຫະພາບເອີລົບ. ລະບົບ ການຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານ GAP ໄດ້ຖືກນຳມາໃຊ້ກັບມາດຕະຖານ GAP ທົ່ວໄປ ແລະ ກໍ່ມີການພັດທະນາ ມາດຕະຖານ GAP ສຳລັບ ແຕ່ລະຊະນິດພືດເພີ່ມເຕີມຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ.

ມາດຕະຖານ GAP ຂອງລາວ ໄດ້ຖືກສົ່ງເສີມໃຫ້ຊາວກະສິກອນນຳໄປໃຊ້ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການໃຊ້ສານເຄມີໃນ ລະດັບສູງ, ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນຍັງຄຳນຶງເຖິງການປັບປຸງສຸຂະພາບຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງຜົນຜະລິດດ້ວຍ. ໂຄງການ GAP ໃນ ສປປ ລາວ ທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກ AFACI ເນັ້ນໃສ່ການປຸກຈິດສຳນຶກຂອງຊາວ ກະສິກອນກ່ຽວກັບການປະຕິບັດທີ່ປອດໄພ, ສຸມໃສ່ເລື່ອງສານທີ່ຕົກຄ້າງອາຫານ, ສຸຂະພາບຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຄຸນນະພາບ ຂອງຜົນຜະລິດຕັ້ງແຕ່ເລີ່ມຕົ້ນ, ເພື່ອສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຕໍ່ຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງ GAP ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ເປັນພື້ນຖານສຳຄັນໃນການພັດທະນາຜະລິດຕະພັນ GAP ສຳລັບຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ຕະຫຼາດສິ່ງອອກ. ນອກຈາກນັ້ນ, ໂຄງການດັ່ງກ່າວຍັງເປັນໂອກາດທີ່ດີໃນການສ້າງເຄືອຂ່າຍຮ່ວມມືເພື່ອແລກປ່ຽນປະສົບການ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ໄດ້ຮັບເຊິ່ງສາມາດນຳໄປໃຊ້ເພື່ອປັບປຸງນະໂຍບາຍ, ແນວທາງຍຸດທະສາດ, ເຄື່ອງມືສົ່ງເສີມ ແລະ ປະຊາສຳພັນກ່ຽວກັບ GAP ໃຫ້ແກ່ບັນດາຄູ່ຮ່ວມມື, ອົງກອນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ດ້ານ GAP ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນຫຼາຍຂຶ້ນ.

ຢູ່ ສປປ ລາວ, ການຜະລິດພືດຜັກສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນໂດຍຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ, ໂດຍມີຫຼາຍປັດໃຈທີ່ສົ່ງ ຜົນກະທົບຕໍ່ປະລິມານ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານຈາກການຜະລິດຜັກຂອງຊາວກະສິກອນລາວ.

ຜົນສໍາເລັດຂອງໂຄງການຈະຊ່ວຍສົ່ງເສີມການຜະລິດຜັກແບບຍືນຍົງ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ປັບປຸງຄຸນນະພາບຊີວິດຂອງຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ. ທີມງານ HRC ໄດ້ເຮັດວຽກຢ່າງໃກ້ຊິດກັບກຸ່ມຊາວກະສິກອນຜູ້ປູກຜັກໃນແຕ່ລະບ້ານ, ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເມືອງ ໃນການກຳນົດປັດໄຈທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ປະລິມານ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງຜະລິດຕະພັນຜັກ.

VIII. ການວິເຄາະ SWOT ຂອງການຜະລິດຜັກທີ່ເຊື່ອມໂຍງກັບຕະຫຼາດພາຍໃນ

8.1 ຜູ້ຜະລິດ

8.1.1 ຈຸດແຂງຂອງຜູ້ຜະລິດ

- ມີທີ່ດິນກະສິກໍາພຽງພໍສໍາລັບການຜະລິດ
- ມີແຫຼ່ງນໍ້າຫຼາກຫຼາຍສາມາດພົບເຫັນໄດ້ທົ່ວໄປໃນໝູ່ບ້ານເຊັ່ນ: ແມ່ນໍ້າ, ໜອງນໍ້າ, ແລະ ນໍ້າໃຕ້ດິນ ເຊິ່ງສາມາດຮອງຮັບກິດຈະກຳທາງກະສິກໍາໄດ້ຕະຫຼອດປີ
- ມີເສັ້ນທາງທີ່ສາມາດຂົນສົ່ງສິນຄ້າກະສິກໍາອອກສູ່ຕະຫຼາດໄດ້ທັງລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ (ໂດຍສະເພາະຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ເຂດຕົວເມືອງ)
- ມີແຮງງານໃນຄົວເຮືອນທີ່ພ້ອມສໍາລັບການຜະລິດຜັກ
- ບັນດາສະມາຊິກຊາວກະສິກອນໃນກຸ່ມປູກຜັກແມ່ນມີຄວາມຮ່ວມມື, ດຸໝັ່ນ, ມີຄວາມສົນໃຈເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳການຜະລິດຜັກຢ່າງຈິງຈັງ.
- ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆຊຸກຍູ້ເຊັ່ນ: ສູນຄົ້ນຄວ້າພືດຜັກແລະໄມ້ໃຫ້ໜາກ/NAFRI, ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ (PAFO), ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ (DAFO), ກົມປູກຝັງ, ກົມສົ່ງເສີມ ແລະ ຮ່ວມມືກະສິກໍາ, ແລະ ພະນັກງານບ້ານໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຊາວກະສິກອນຜູ້ຜະລິດຜັກຢ່າງຕັ້ງໜ້າ.

8.1.2. ຈຸດອ່ອນຂອງການຜະລິດຜັກ.

- ຜູ້ຜະລິດຂະໜາດນ້ອຍຈຳນວນຫຼາຍຍັງຢູ່ໃນສະຖານະການທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ບອບບາງ
- ລະບົບການຜະລິດແມ່ນມີຄວາມສ່ຽງສູງທີ່ຈະປົນເປື້ອນຈາກສານເຄມີ, ສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດຕ່າງໆ, ທີ່ມີຢູ່ທົ່ວໄປໃນທົ່ງນາຂອງຊາວກະສິກອນ
- ສະພາບອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງເຊັ່ນ: ລົມແຮງ, ຝົນຕົກຫນັກ, ອຸນຫະພູມສູງ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງຮ້າຍແຮງ, ສົ່ງຜົນກະທົບທາງດ້ານລົບຕໍ່ຜູ້ຜະລິດຂະໜາດນ້ອຍ.
- ການຈັດການພືດຜັກຫຼັງຈາກການເກັບກ່ຽວໃນເຂດພູດອຍຍັງເຮັດແບບພື້ນຖານ, ໃຊ້ແຮງງານຄົນຫຼາຍ ແລະ ມີຄວາມເສຍຫາຍສູງ.
- ອຸດສາຫະກຳພືດຜັກ ໃນລາວ ຍັງບໍ່ສາມາດ ໝູນໃຊ້ທ່າແຮງຂອງຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນ ແລະ ທາງດ້ານ ທຳມະຊາດ ໄດ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນ.
- ອຸດສາຫະກຳຜັກ ໃນລາວ ຍັງປະເຊີນກັບ ສິ່ງທ້າທາຍ ຫຼາຍປະການຮ່ວມກັນເຊັ່ນ: ຜົນຜະລິດສະເລ່ຍຕໍ່າ (ປະມານ 8.7 ໂຕນ/ເຮັກຕາ) ຂີດຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນຕໍ່າເມື່ອທຽບກັບບັນດາປະເທດເພື່ອບ້ານເຊັ່ນ :ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ

- ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດເຮັດໃຫ້ເກີດໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ໄພນ້ຳຖ້ວມຢ່າງຮ້າຍແຮງ ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະລິມານ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງພືດຜັກ, ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດຕໍ່າ, ຄຸນນະພາບບໍ່ດີ, ສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດເພີ່ມຂຶ້ນ, ດິນເຊາະເຈື່ອນ ແລະ ຂາດສານອາຫານຈາກຝົນຕົກໜັກ ແລະ ການປົນເປື້ອນສູງຈາກການໃຊ້ສານເຄມີເພີ່ມຂຶ້ນ.
- ລະບົບການຜະລິດຜັກຂອງຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍຕ້ອງໃຊ້ເງິນໃນການລົງທຶນສູງ ເຊິ່ງເປັນຄວາມສ່ຽງທີ່ສຳຄັນ ຈາກການສຳຫຼວດພົບວ່າ 65.9% ຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມລົງທຶນລະດັບກາງໃນການຜະລິດຜັກອິນຊີ ແລະ 29.3% ລົງທຶນໃນລະດັບສູງ. ນອກຈາກນັ້ນ ການສຶກສາກ່ຽວກັບພືດຜັກ 14 ຊະນິດໃນເຂດເມືອງຫາດຊາຍຟອງ ພາຍໃຕ້ 2 ລະບົບ (ຜັກອິນຊີ ແລະ ຜັກທົ່ວໄປ) ພົບວ່າ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການລົງທຶນການຜະລິດພືດຜັກອິນຊີແມ່ນສູງກວ່າຜັກທົ່ວໄປຢູ່ລະຫວ່າງ 10% ຫາ 27%. ເຊິ່ງການລົງທຶນທີ່ສູງເຮັດໃຫ້ຜົນຕອບແທນຕໍ່ພື້ນທີ່ຂອງຊາວກະສິກອນຫຼຸດລົງ. ລາຄາສິນຄ້າ ຫຼື ການລົງທຶນທີ່ສູງອາດຈະຫຼຸດຂີດຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນກັບຜັກຈາກແຫຼ່ງຜະລິດອື່ນ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.
- ລະດັບການຜະລິດກະສິກຳອິນຊີ (OA) ທີ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ ແລະ ການກະສິກຳສະອາດ (GAP) ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າຫຼາຍ, ເຖິງວ່າໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ ກະສິກຳສ່ວນຫຼາຍແມ່ນບໍ່ມີການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ມີປັດໃຈຈາກພາຍນອກໃນນຮູບແບບຂອງປຸ້ຍອິນຊີໃນລະດັບຕໍ່າ.

8.1.3 ໂອກາດ ຂອງຜູ້ຜະລິດພືດຜັກ

- ສ້າງຂີດຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານເຕັກໂນໂລຊີການຜະລິດພືດຜັກ
- ການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳພາຍໃນບ້ານ
- ໝູ່ບ້ານຫຼາຍແຫ່ງຕັ້ງຢູ່ໃກ້ກັບເສັ້ນທາງຫຼັກ ແລະ ສາມາດຂົນສົ່ງຜົນຜະລິດກະສິກຳໄປຕະຫຼາດໃນເມືອງໄດ້ຕະຫຼອດປີ
- ມີທ່າແຮງໃນການຜະລິດຜັກສິດເພື່ອສ້າງລາຍຮັບໄລຍະສັ້ນ
- ປັບປຸງຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນໂດຍໃຊ້ຝຸ່ນຈາກທຳມະຊາດ, ຝຸ່ນປົ່ມ ແລະ ຝຸ່ນຊີວະພາບ
- ການປັບປຸງຜະລິດພືດຜັກກ່ຽວກັບປະລິມານ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງຜະລິດຕະພັນໂດຍການປັບປຸງລະບົບການຜະລິດ (ເຕັກໂນໂລຊີເຮືອນຮົ່ມ, ການນຳໃຊ້ແນວພັນທີ່ດີ, ການຈັດການການຜະລິດ).
- ຄວາມຕ້ອງການຜະລິດຕະພັນຜັກແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາໃນແຕ່ລະປີ; ແຕ່ຊາວກະສິກອນຍັງບໍ່ສາມາດຜະລິດສິນຄ້າອອກສູ່ຕະຫຼາດໄດ້ຢ່າງພຽງພໍ ຈຶ່ງ ຍັງມີໂອກາດ.

8.1.4. ສິ່ງທ້າທາຍ ຂອງຜູ້ຜະລິດພືດຜັກ

- ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດ ລະດູການທີ່ບໍ່ເປັນປົກກະຕິ ແລະ ລະດັບຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ຖີ່ຂຶ້ນ ເຊັ່ນ: ໄພແຫ້ງແລ້ງຢ່າງຮຸນແຮງ, ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ຄື້ນຄວາມຮ້ອນທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ການຜະລິດຜັກ
- ການລະບາດຂອງພະຍາດ ແລະ ສັດຕູພືດ
- ການເໜັງຕີງຂອງລາຄາຕະຫຼາດ

8.2 ຜູ້ເກັບຊື້ໃນບ້ານ, ຂາຍສິ່ງ ແລະ ຂາຍຍ່ອຍ

8.2.1 ຈຸດແຂງ

- ຫຼາຍບ້ານມີເສັ້ນທາງຄົມມະນາຄົມທາງບົກສາມາດຂົນສົ່ງສິນຄ້າກະສິກໍາອອກສູ່ຕະຫຼາດໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ
- ການຂົນສົ່ງແບບດັ້ງເດີມຜ່ານລົດໂດຍສານສາທາລະນະຈາກຕ່າງແຂວງ-ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນຍັງເປັນທີ່ນິຍົມ

7.2.2. ຈຸດອ່ອນ

- ການກະຈາຍພືດຜັກອິນຊີ ແລະ ພືດຜັກ GAP ເປັນປັດໃຈສໍາຄັນຕໍ່ການຕະຫຼາດຂອງສິນຄ້າເຫຼົ່ານີ້. ຮູບລັກສະນະພາຍນອກຂອງສິນຄ້າ ແລະ ລາຄາກໍເປັນປັດໃຈທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຕັດສິນໃຈຂອງຜູ້ບໍລິໂພກເຊັ່ນກັນ. ຈາກທັດສະນະດັ່ງກ່າວ, ພົບວ່າການຮັບຮູ້ຂອງຜູ້ບໍລິໂພກກ່ຽວກັບຜະລິດຕະພັນອິນຊີແມ່ນຍັງຈໍາກັດ. ດັ່ງນັ້ນ, ບົດລາຍງານສະບັບນີ້ຈະນໍາສະເໜີບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ຈໍາກັດຂອງຊ່ອງທາງການຕະຫຼາດ ແລະ ໃຫ້ຄໍາແນະນໍາເພື່ອເປັນແນວທາງແກ້ໄຂ.
- ການຈັດການຜັກພາຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວທີ່ສັງເກດເຫັນຢູ່ໃນເຂດພູດອຍແມ່ນຍັງເປັນແບບດັ້ງເດີມ; ໃຊ້ແຮງງານຄົນ ແລະ ສິ້ນເປືອງຊັບພະຍາກອນ. ໃນລະຫວ່າງການເກັບກ່ຽວ, ພືດຜັກມັກຈະຖືກບັນຈຸຢູ່ໃນລົດຂະໜາດນ້ອຍ ຫຼື ລໍ້ ເພື່ອຂົນສົ່ງຈາກສວນກະສິກໍາໄປຫາແຄມທາງ ແລະ ຈອດລໍຖ້າຜູ້ຊື້. ໃນລະຫວ່າງການລໍຖ້າຂາຍ, ຜັກຈະຖືກປະເຊີນກັບສະພາບອາກາດຮ້ອນ ແລະ ເສຍຫາຍ; ສິ່ງຜົນໃຫ້ນໍ້າຫນັກ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງຜັກຫຼຸດລົງຢ່າງໄວວາ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈິ່ງຈໍາເປັນຕ້ອງຂາຍຜັກໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້.
- ຜັກສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ໄດ້ຖືກລ້າງ, ຕັດແຕ່ງຫຼືຄັດເກຼດໃນຂັ້ນຕອນນີ້, ເຖິງແມ່ນວ່າ ມັກຈະຖືກບັນຈຸຢູ່ໃນຖົງຢາງເພື່ອຄວາມສະດວກໃນການຂົນສົ່ງ ແລະ ການຈັດການ. ການຂົນສົ່ງໂດຍໃຊ້ເປົາເປີດ ຫຼື ຫຼັງຂອງລົດກະບະຂະໜາດນ້ອຍເຮັດໃຫ້ສໍາຜັດກັບຕົມໃນລະດູຝົນ ແລະ ຂີ້ຝຸ່ນໃນລະດູແລ້ງ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈິ່ງມີຈຸດອ່ອນໃນຂັ້ນຕອນການທໍາຄວາມສະອາດ ແລະ ຕັດແຕ່ງຜັກກ່ອນຈະນໍາໄປຂາຍໃຫ້ພໍ່ຄ້າຄົນກາງ.
- ມີພຽງແຕ່ບໍລິສັດ ແລະ ຮ້ານຄ້າ ຈໍານວນໜ້ອຍທີ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານຜັກອິນຊີ ແລະ GAP, ເຊິ່ງຂາຍຜະລິດຕະພັນສ່ວນໃຫຍ່ຂອງພວກເຂົາໃນຕະຫຼາດພາຍໃນປະເທດ.
- ການເກັບຊື້, ການຂາຍຍົກ ແລະ ຂາຍຍ່ອຍແມ່ນບໍ່ມີການເຊື່ອມໂຍງຢ່າງໃກ້ຊິດກັບຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ.
- ການສູນເສຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບສູງ, ປະມານ 25-40 ເປີເຊັນ. ຜົນຜະລິດບໍ່ເປັນໄປຕາມຄວາມຕ້ອງການ ດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດໃນລະດູຝົນໄດ້.

8.2.3 ໂອກາດຂອງຜູ້ເກັບຊື້ໃນບ້ານ, ຜູ້ຂາຍສິ່ງ ແລະ ຂາຍຍ່ອຍ

- ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດພືດຜັກສູງໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

8.2.4. ສິ່ງທ້າທ້າຍຂອງ ເກັບຊື້ໃນບ້ານ, ຜູ້ຂາຍສິ່ງ ແລະ ຂາຍຍ່ອຍ

- ການເໜັງຕີງຂອງລາຄາໃນຕະຫຼາດ

8.3 ຕະຫຼາດພຶດຜັກ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກ

8.3.1 ຈຸດແຂງຂອງຕະຫຼາດພຶດຜັກ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກ

- ມີພຶດຜັກຈາກກຸ່ມປູກຜັກອິນຊີ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ມີໃບຮັບຮອງຜັກອິນຊີ ແລະ ຜະລິດຜັກອິດຊີ 50-60 ຊະນິດ
- ມີເສັ້ນທາງຄົມມະນາຄົມສາມາດຂົນສົ່ງສິນຄ້າກະສິກໍາອອກສູ່ຕະຫຼາດໄດ້ສອງລະດູ: ລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ
- ຄວາມຕ້ອງການຜະລິດຕະພັນຜັກເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາໃນແຕ່ລະປີມີບໍລິການຊື້-ຂາຍທາງອອນລາຍ ແລະ ການບໍລິການສົ່ງຮອດລູກຄ້າ

8.3.2. ຈຸດອ່ອນຂອງຕະຫຼາດຜັກ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກ

- ບັນຫາຂອງຕະຫຼາດພຶດຜັກອິນຊີ ແລະ ພຶດຜັກ GAP ມີທັງສອງດ້ານ: ດ້ານການສະໜອງ ແລະ ດ້ານຄວາມຕ້ອງການ. ຜູ້ບໍລິໂພກຈຳນວນຫຼາຍຍັງບໍ່ຮູ້ກ່ຽວກັບຂໍ້ໄດ້ປຽບຂອງຜະລິດຕະພັນອິນຊີ ແລະ GAP, ດັ່ງນັ້ນພວກເຂົາບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດໃນດ້ານສຸຂະພາບຈາກການບໍລິໂພກສິນຄ້າເຫຼົ່ານີ້ຢ່າງເຕັມທີ່.
- ມີການກວດສອບຜະລິດຕະພັນພຶດຜັກອິນຊີ ແລະ GAP ແບບສຸ່ມຢ່າງຈຳກັດ, ສົ່ງຜົນໃຫ້ຜູ້ບໍລິໂພກຈຳນວນຫຼາຍຄົນບໍ່ເຊື່ອໝັ້ນໃນຜະລິດຕະພັນອິນຊີ.
- ລາຄາທີ່ສູງຂອງພຶດຜັກອິນຊີ ແລະ ພຶດຜັກ GAP ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການຕັດສິນໃຈຂອງຜູ້ບໍລິໂພກ, ໂດຍສະເພາະໃນບັນດາກຸ່ມຄົນທີ່ມີລາຍຮັບບໍ່ສູງ.
- ຕະຫຼາດຜັກອິນຊີຍັງຈຳກັດທາງດ້ານສະຖານທີ່ ແລະ ເວລາເປີດ. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ຕະຫຼາດສໍາລັບຜັກ GAP ຍັງບໍ່ທັນມີສະຖານທີ່ສະເພາະໃນຕົວເມືອງໃຫຍ່ເຊັ່ນ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.
- ຕະຫຼາດພຶດຜັກອິນຊີ ແລະ ພຶດຜັກ GAP ຍັງບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ບໍລິໂພກໄດ້ຢ່າງພຽງພໍເມື່ອຕ້ອງການຊື້. ຜູ້ບໍລິໂພກມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະຊື້ຜັກຈາກຕະຫຼາດໃກ້ເຮືອນ ຫຼື ບ່ອນເຮັດວຽກ, ເຊິ່ງຕະຫຼາດເຫຼົ່ານີ້ມັກຈະບໍ່ມີຜະລິດຕະພັນຜັກອິນຊີ ຫຼື GAP ຈຳໜ່າຍຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ.
- ຮ້ານຂາຍພຶດຜັກອິນຊີ ແລະ ພຶດຜັກ GAP ສ່ວນໃຫຍ່ມີແຫຼ່ງຜະລິດເປັນຂອງຕົນເອງ, ໃນຂະນະທີ່ຮ້ານສະດວກຊື້ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນໄດ້ຮັບສິນຄ້າຈາກ 3 ແຫຼ່ງຄື: ພໍ່ຄ້າຄົນກາງ, ສິນຄ້ານຳເຂົ້າຈາກປະເທດໄທ ແລະ ຊາວກະສິກອນໂດຍກົງ. ແນວໃດກໍ່ຕາມ, ຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍສາມາດຈັດສັນຜັກອິນຊີ ແລະ ພຶດຜັກ GAP ໄດ້ພຽງປະມານ 10% ເທົ່ານັ້ນເພື່ອສົ່ງໃຫ້ກັບຮ້ານຄ້າ ເນື່ອງຈາກຊາວກະສິກອນບໍ່ມີການຫຸ້ມຫໍ່, ຍີ່ຫໍ້ ແລະ ລາຍລະອຽດຂອງຜະລິດຕະພັນ.
- ຍັງບໍ່ມີການເຊື່ອມໂຍງໂດຍກົງລະຫວ່າງຮ້ານຂາຍພຶດຜັກອິນຊີ ແລະ ພຶດຜັກ GAP ແລະ ຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ.

8.3.3 ໂອກາດຂອງຕະຫຼາດ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກ

- ສປປ ລາວ ມີໂອກາດຫຼາຍໃນການສົ່ງອອກພຶດຜັກອິນຊີໄປສະຫະລັດອາເມລິກາ, ສະຫະພາບເອີຣົບ (ອີຢູ) ແລະ ຍີ່ປຸ່ນ ເນື່ອງຈາກມີຄວາມຕ້ອງການສູງຈາກຮ້ານອາຫານໂດຍສະເພາະຮ້ານອາຫານໄທ ແລະ ອິນເດຍ ໃນປະເທດເຫຼົ່ານັ້ນ. ການສົ່ງອອກຜັກອິນຊີໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກລະບົບສິດທິພິເສດທາງດ້ານພາສີ

(GSP) ແລະ ການພົວພັນທາງດ້ານການຄ້າແບບປົກກະຕິ, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ ສະຫະພາບເອີຣົບ, ຍີ່ປຸ່ນ ແລະ ສະຫະລັດຍົກເວັ້ນພາສີນຳເຂົ້າຜັກອິນຊີຈາກ ສປປ ລາວ. ນອກຈາກນີ້, ການສົ່ງອອກຜັກອິນຊີໄປຍັງບັນດາ ປະເທດອາຊຽນຍັງໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກສັນຍາການຄ້າເສລີອາຊຽນ (AFTA) ອີກດ້ວຍ.

- ຕະຫຼາດພາຍໃນສຳລັບຜະລິດຕະພັນພືດຜັກອິນຊີ ແລະ ພືດຜັກ GAP ໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຫຼວງຫຼາຍໃນ ກຸ່ມຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ຊາວກະສິກອນ. ຕະຫຼາດອິນຊີແຫ່ງທຳອິດໄດ້ເປີດຢູ່ທີ່ເດີນທາດຫຼວງ ນະຄອນຫຼວງວຽງ ຈັນ. ໃນຊ່ວງປີ 2016 ມີຕະຫຼາດຜະລິດຕະພັນອິນຊີ 2 ແຫ່ງຄື: ຕະຫຼາດເດີນທາດຫຼວງ ແລະ ສວນເຈົ້າຟ້າ ກຸ່ມນະຄອນ. ຕະຫຼາດທັງສອງແມ່ນດຳເນີນການໂດຍກຸ່ມຊາວກະສິກອນອິນຊີ. ປັດຈຸບັນ, ແມ່ນຢູ່ ໄອເຕັກ (ວັນພຸດ ແລະ ວັນເສົາ) ແລະ ຢູ່ວຽງຈັນເຊັ່ນເຊັ່ນເຕີ (ວັນພຸດ, ສຸກ ແລະ ທິດ)
- ການສົ່ງອອກຜັກຍັງຄົງກວມເອົາອັດຕາສ່ວນພຽງເລັກນ້ອຍເມື່ອທຽບກັບການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນອິນຊີ ທັງໝົດ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ມີຄວາມສົນໃຈທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກບໍລິສັດເອກະຊົນໃນການສົ່ງອອກພືດຜັກອິນຊີ.
- ຕະຫຼາດລະດັບພາກພື້ນໃນອາຊຽນ ແລະ ອາຊີຕາເວັນອອກສຳລັບຜັກອິນຊີ ແລະ ຜັກ GAP ແມ່ນກຳລັງ ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໄວວາ, ຄວາມຕ້ອງການໃນຕະຫຼາດເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນໄດ້ຂັບເຄື່ອນໂດຍກຸ່ມຜູ້ມີລາຍຮັບທີ່ເພີ່ມ ຂຶ້ນ ແລະ ຄວາມຮັບຮູ້ທີ່ສູງຂຶ້ນກ່ຽວກັບສຸຂະພາບ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວເຊັ່ນ: ເກົາຫຼີໃຕ້, ຍີ່ປຸ່ນ, ໄຕ້ຫວັນ, ສິງກະໂປ ແລະ ຈີນ ລ້ວນມີທ່າແຮງໃນການນຳເຂົ້າຜະລິດຕະພັນອິນຊີ ແລະ GAP ຈາກ ສປປ ລາວ.
- ມີຄວາມຕ້ອງການຕະຫຼາດສູງໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.

8.3.4. ສິ່ງທ້າທາຍຂອງຕະຫຼາດ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກ

- ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ໄພນ້ຳຖ້ວມຢ່າງຮ້າຍແຮງ, ສົ່ງຜົນກະທົບ ທາງດ້ານລົບຕໍ່ປະລິມານ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງຜັກ. ສະພາບດິນຟ້າອາກາດທີ່ຮ້າຍແຮງ ດັ່ງກ່າວເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດພືດຜັກຕໍ່າ, ມີຄຸນນະພາບບໍ່ດີ ແລະ ເພີ່ມທະວີການລະບາດຂອງພະຍາດ ແລະ ສັດຕູພືດ. ນອກຈາກນີ້ຍັງເຮັດໃຫ້ເກີດການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ ແລະ ສູນເສຍທາດອາຫານໃນໜ້າດິນຈາກ ຝົນທີ່ຕົກໜັກ ລວມເຖິງການປົນເປື້ອນສານເຄມີທາງກະສິກຳໃນປະລິມານສູງ ເນື່ອງຈາກຊາວກະສິກອນ ຕ້ອງໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ມີການໃຊ້ປັດໃຈການຜະລິດໃນລະດັບທີ່ສູງຂຶ້ນ.
- ລາຄາຜົນຜະລິດພືດຜັກມີການປ່ຽນແປງຢູ່ຕະຫຼອດໃນຕະຫຼາດ

IX. ແຜນດຳເນີນງານ ແຜນດຳເນີນງານ ດ້ານນະໂຍບາຍພັດທະນາອຸດສາຫະກຳ- ການຄ້າພືດຜັກ

9.1. ແຜນດຳເນີນງານ 1: ການສົ່ງເສີມຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ຜະລິດພືດຜັກ

9.1.1. ຄວາມເປັນມາ

ປັດໃຈຫຼາຍຢ່າງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງການຜະລິດພືດຜັກ ເຊັ່ນ: ຜັກບົວໃນລາວ ລວມທັງຜົນຜະລິດທີ່ຕໍ່າ ແລະ ຄຸນນະພາບບໍ່ດີໃນຊ່ວງລະດູຝົນ, ຕົ້ນທຶນການຜະລິດສູງຍ້ອນວັດສະດຸເຮືອນຮົ່ມທີ່ນຳ

ເຂົ້າ, ແລະ ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບເຕັກນິກການຜະລິດຜັກບົວມີຈຳກັດ. ສະພາບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດຍິ່ງເຮັດໃຫ້ ບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ຮ້າຍແຮງຂຶ້ນ, ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດຕໍ່າ, ກຳໄລຕໍ່າ, ແລະ ຕ້ອງເພິ່ງພາອາໄສພືດຜັກນຳເຂົ້າສູງ.

ຈາກການຄົ້ນຄວ້າ ສາເຫດຂອງຜົນສູງລູກໃນ ປະເທດ ສ. ເກົາຫຼີ ໃນການພັດທະນາກະສິກຳ, ມີ 3 ອັນ ຫຼັກໃນການພັດທະນາກະສິກຳຂອງ ສ.ເກົາຫຼີ. ອັນທີໜຶ່ງ: ການປະຕິວັດສີຂຽວຜ່ານການພັດທະນາແນວພັນເຂົ້າທີ່ໃຫ້ ຜົນຜະລິດສູງທີ່ເຮັດໃຫ້ການຜະລິດເຂົ້າເພິ່ງຕົນເອງໄດ້; ອັນທີສອງ: ການປະຕິວັດສີຂາວຜ່ານການປູກຝັງໃນເຮືອນຮົ່ມ ຫຼື ເຮືອນພາດສະຕິກທີ່ສາມາດປູກໄດ້ຕະຫຼອດທັງປີ; ແລະ ອັນທີສາມ: ການຫັນເປັນກົນໄກຂອງການຜະລິດພືດໂດຍ ຜ່ານການເພິ່ມທະວີການຜະລິດໃຊ້ວິທະຍາສາດ: ເຊັ່ນ ການເຮັດກະສິກຳແບບສະຫຼາດ (smart farm).

ແນວຄວາມຄິດຂອງການປູກພືດໃນເຮືອນຮົ່ມ, ເຊິ່ງເອີ້ນກັນວ່າ "ການປະຕິວັດສີຂາວ" ໃນ ສ. ເກົາຫຼີ ມີລາຍ ລະອຽດດັ່ງນີ້: ເປັນວິທີການຜະລິດກະສິກຳທີ່ສຸມໃສ່ການປູກຜັກ, ຫມາກໄມ້, ດອກໄມ້, ເຫັດແລະພືດອື່ນໆໃນໂຮງ ເຮືອນ, ເຊັ່ນ: ເຮືອນແກ້ວ ແລະ ເຮືອນຮົ່ມທີ່ມຸ່ງດ້ວຍຜ້າຢາງ ໂດຍການຄວບຄຸມສະພາບແວດລ້ອມ, ເຮັດໃຫ້ການ ຜະລິດພືດສວນທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງສາມາດຜະລິດໃນຊ່ວງເວລາທີ່ບໍ່ສາມາດປູກໃນພື້ນທີ່ເປີດໄດ້, ຫຼືໃນເງື່ອນໄຂທີ່ດິນ ວ່າການປູກພືດສວນໃນແປງເປີດ. ຜົນກະທົບຂອງການປະຕິວັດສີຂາວໄດ້ແກ່: 1) ການຜະລິດ ແລະ ສະໜອງຜັກສິດ ແລະ ໜາກໄມ້ຕະຫຼອດປີເຊິ່ງມີລາຄາສູງເມື່ອທຽບກັບຜະລິດຕະພັນຕາມລະດູການ, 2) ເພິ່ມປະສິດທິພາບການນຳໃຊ້ ທີ່ດິນໂດຍການປູກພືດສອງເທົ່າ ຫຼື 3 ເທົ່າ/ປີ, 3) ຄຸນນະພາບຂອງການຜະລິດຜັກ ແລະ ໜາກໄມ້ສູງ, ແລະ 4) ເພິ່ມ ລາຍຮັບຂອງຊາວກະສິກອນໂດຍຜ່ານການປູກພືດຢ່າງເຂັ້ມແຂງ. ເນື່ອງຈາກການບໍລິໂພກພືດຜັກໄດ້ເພິ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ, ພື້ນທີ່ກະສິກຳສຳລັບການປູກພືດໃນໂຮງເຮືອນຈຶ່ງໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວ, ໂດຍເນັ້ນໃສ່ເຂດຊານເມືອງຂອງຕົວເມືອງໃຫຍ່. ມີ ການປູກພືດຜັກຫຼັກຫຼາກຫຼາຍຊະນິດເຊັ່ນ: ຫົວຜັກກາດ, ກະລຳປີ, ສະຫຼັດ ແລະ ໜາກເຜັດ, ລວມທັງພືດເຂດຮ້ອນເຊັ່ນ: ໜາກກ້ວຍ ແລະ ໜາກນາວ, ລວມທັງພືດປະດັບ ແລະ ດອກໄມ້, ແມ່ນຜ່ານລະບົບການປູກໃນເຮືອນຮົ່ມ.

ໃນ ສປປ ລາວ, ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຢ່າງຊັດເຈນຂອງຜົນຜະລິດລະຫວ່າງລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ. ສະນັ້ນ ລາຄາກຳມິທຳອ່ຽງເພິ່ມຂຶ້ນຫຼາຍໃນຊ່ວງລະດູຝົນ. ສະຫຼັດ, ຜັກຊີ, ໜາກເຜັດ, ແລະຜັກກາດແມ່ນຊື່ຂາຍກັນໃນລາຄາທີ່ ສູງກວ່າລະດູແລ້ງ 3 ຫາ 4 ເທົ່າ ເນື່ອງຈາກຜົນຜະລິດຕໍ່າ. ໃນໄລຍະຜ່ານມາ, ລັດຖະບານລາວໄດ້ແນະນຳໃຫ້ປູກພືດໃນ ເຮືອນຮົ່ມເພື່ອຮັບປະກັນໃນການສະໜອງພືດຜັກໃຫ້ພຽງພໍໃນລະດູຝົນ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ເຫັນວ່າມີຄວາມຄາດຫວັງ ສູງຕໍ່ການປູກພືດເຮືອນຮົ່ມໃນຂະແໜງການກະສິກຳ, ແລະ ເຊື່ອວ່າວິທີການນີ້ສາມາດສ້າງລາຍຮັບໄດ້ເນື່ອງຈາກຄວາມ ແຕກຕ່າງຂອງລາຄາລະຫວ່າງລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ ແລະ ຍັງມີທ່າອ່ຽງສູງທີ່ຈະຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ປູກໄດ້ຢ່າງໄວວາກວ່າ ປົກກະຕິ, ໂດຍມຸ່ງເນັ້ນໄປທີ່ພື້ນທີ່ທີ່ມີລາຍຮັບເພິ່ມຂຶ້ນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເຖິງວ່າຊາວກະສິກອນຫຼາຍຄົນຫວັງວ່າຈະ ເພິ່ມລາຍໄດ້ຈາກການປູກເຮືອນຮົ່ມ, ແຕ່ຕົ້ນທຶນຂອງວັດສະດຸເຊັ່ນ ໄວນິວ ແລະ ເຫຼັກ ຍັງຄົງເປັນພາລະທີ່ສູງ. ສະນັ້ນ, ລັດຖະບານຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງສະໜັບສະໜູນເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫານີ້.

9.1.2. ເນື້ອໃນຫຼັກ

(1) ການແບ່ງເຂດພື້ນທີ່ປູກພືດຜັກ ແລະ ການຈັດປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອການຜະລິດພືດຜັກ:

ການກຳນົດເຂດດິນປູກພືດຜັກໃນຊຸມຊົນ, ເມືອງ ແລະ ແຂວງ, ການປະເມີນ ແລະ ກວກກາເນື້ອທີ່ ແລະ ຄຸນ ນະພາບຂອງດິນ ທີ່ເໝາະສົມກັບປະເພດການຜະລິດພືດຜັກ, ການສະໜອງພາສີຕໍ່າ ແລະ ປັດໃຈສະໜັບສະໜູນທີ່ຕໍ່າ ໃນການແບ່ງເຂດພື້ນທີ່. ປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາແນວພັນໃໝ່ສຳລັບການປູກຜັກອິນຊີໂດຍເນັ້ນໃສ່ແນວພັນທີ່ສາມາດ ຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີໃນດິນທີ່ບໍ່ອຸດົມສົມບູນ, ທົນທານຕໍ່ພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້, ແລະ ທົນທານຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມທີ່

ບໍ່ເໝາະສົມ. ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຖ່າຍທອດເຕັກນິກການຈັດການເພື່ອປັບປຸງປະລິມານ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງພືດຜັກໃນພື້ນທີ່ ທີ່ມີການຈັດເຂດການຜະລິດ, ການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ສະໜັບສະໜູນຜູ້ໃຫ້ບໍລິການດ້ານປັດໃຈການຜະລິດ ແລະ ອຸປະກອນໃນພື້ນທີ່ການຜະລິດເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ຜູ້ຜະລິດ.

(2) ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຊ້ນະໂຍບາຍພາສີຕໍ່າໃນຂະບວນການແບ່ງເຂດຈັດສັນທີ່ດິນ:

ລັດຖະບານໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ນັກລົງທຶນໃນການກໍ່ສ້າງ ແລະ ດໍາເນີນທຸລະກິດ ໂດຍການຍົກເວັ້ນພາສີນໍາເຂົ້າ, ພາສີວັດສະດຸ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ຕິດພັນກັບພື້ນຖານໂຄງລ່າງການກໍ່ສ້າງ. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການກໍ່ສ້າງເຮືອນຮົ່ມ ແລະ ເຄື່ອງວັດສະດຸສິ້ນເບື້ອງມີລາຄາແພງ ແລະ ຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ ຕ້ອງໃຊ້ເງິນທຶນສູງ. ລັດຖະບານຄວນອຸດໜູນ 50% ຂອງມູນຄ່າໂຄງການເພື່ອສະໜັບສະໜູນຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍໃນພື້ນທີ່ປູກຜັກ. ໄມ້ ແລະ ໄມ້ໄຜ່ສາມາດຊອກຫາໄດ້ງ່າຍ ແລະ ລາຄາຖືກສໍາລັບການກໍ່ສ້າງເຮືອນຮົ່ມໃນລາວ. ນອກນັ້ນ, ຍັງມີຄວາມນໍາເປັນໃນການສ້າງສູນບໍລິການຢູ່ແຕ່ລະເມືອງ ແລະ ແຂວງ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນບໍລິການໃຫ້ຄໍາແນະນໍາດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ຈໍາເປັນໃນການກໍ່ສ້າງເຮືອນຮົ່ມ.

9.1.3. ກິດຈະກຳບຸລິມະສິດ

ຂົງເຂດບຸລິມະສິດທີ 1: ຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ການຜະລິດພືດຜັກ (ໂຄງການທົດລອງ)

○ ການເພີ່ມຜົນຜະລິດພືດຜັກໃນເຮືອນຮົ່ມໃນລະດູຝົນ

ຂົງເຂດບຸລິມະສິດທີ 1: ຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ການຜະລິດຜະລິດພືດຜັກ: ການປູກພືດຜັກເຮືອນຮົ່ມເພີ່ມໃນລະດູຝົນ(ໂຄງການທົດລອງ)

○ ຂົງເຂດບຸລິມະສິດ 1 ກວມເອົາ 6 ກຸ່ມຫົວຂໍ້ທີ່ມີ 10 ກິດຈະກຳທີ່ຕ້ອງການງົບປະມານປະມານ 3,475,000 USD (ຄາດຄະເນ)

○ **ແນວທາງການຈັດຕັ້ງ:** ການວິເຄາະເພື່ອເພີ່ມຜົນຜະລິດໃນເຮືອນຮົ່ມໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ແລະ ຄຳແນະນຳໃນການກຳນົດເຂດທີ່ເໝາະສົມໃນການສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ເຮືອນຮົ່ມໃນເຂດຊານເມືອງ, ການຄັດເລືອກພື້ນທີ່ຫຼັກໃນການຜະລິດພືດຜັກ, ຄໍາແນະນໍາວິທີການເພີ່ມສະມັດຕະພາບ, ການສ້າງຕັ້ງກຸ່ມ ແລະ ແນວທາງການຕະຫຼາດ.

<ກຸ່ມຫົວຂໍ້ທີ 1; 1 ປີ , ງົບປະມານ 80,000 ໂດລາ>

: ການແບ່ງເຂດພື້ນທີ່ປູກຜັກ ແລະ ການຈັດປະເພດການໃຊ້ປະໂຫຍດທີ່ດິນເພື່ອການຜະລິດຜັກ

○ ຂອບເຂດ/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ

○ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກໍາ

○ ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ (NAFRI), ກົມປູກຝັງ (DOA), ກົມສົ່ງເສີມກະສິກໍາ ແລະ ສະຫະກອນ (DAEC)

9.1. ການຈັດແບ່ງເຂດປູກພືດຜັກໃນລະດັບຊຸມຊົນ, ເມືອງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ

9.2. ການປະເມີນ ແລະ ວິເຄາະຄວາມເໝາະສົມຂອງດິນ ແລະ ເພື່ອຜົນຕອບແທນທີ່ດິຈາກການຜະລິດ

9.3. ພັດທະນາ ແລະ ສະໜັບສະໜູນຜູ້ໃຫ້ບໍລິການດ້ານການຜະລິດ ປັດໃຈການຜະລິດ ແລະ ອຸປະກອນໃນເຂດຈັດແບ່ງການຜະລິດ ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ

<ກຸ່ມຫົວຂໍ້ທີ 2; 2 ປີ, ງົບປະມານ 50,000 ໂດລາ>

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຫຼຸດຜ່ອນພາສີໃນຂະບວນການແບ່ງເຂດທີ່ດິນ

- ຂອບເຂດ/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ
- ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື (DOPC), ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (MAE)
- ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ແລະ ຫ້ອງການກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (MAE)

- 9.4. ສະໜັບສະໜູນ ແລະ ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ນັກລົງທຶນໃນການກໍ່ສ້າງ ແລະ ດໍາເນີນທຸລະກິດໂດຍການຍົກເວັ້ນພາສີ
- 9.5. ການຫຼຸດພາສີນໍາເຂົ້າວັດສະດຸ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ

ກຸ່ມຫົວຂໍ້ຫຼັກທີ 3 (5 ປີ, ງົບປະມານ 400,000 ໂດລາ)

ການພັດທະນາ ແລະ ເສີມສ້າງສູນບໍລິການກະສິກໍາ ເພື່ອຮອງຮັບການໃຫ້ຄໍາແນະນໍາດ້ານວິຊາການ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທາງດ້ານວັດຖຸໃນການກໍ່ສ້າງໂຮງເຮືອນພລາສຕິກ/ເຮືອນຫ້ວຍຫໍມ ແລະ ປັດໃຈການຜະລິດອື່ນໆ.

- ຂອບເຂດ/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ
- ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ແລະ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ
- ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ກົມສິ່ງເສີມ ແລະ ສະຫະກອນ, ບໍລິສັດເອກະຊົນສະໜອງປັດໄຈການຜະລິດ

- 9.6. ການພັດທະນາ ແລະ ສະໜັບສະໜູນສູນບໍລິການດ້ານກະສິກໍາໃນແຕ່ລະເມືອງ ເພື່ອແຈກຢາຍແນວພັນ, ຝຸ່ນ ແລະ ວັດສະດຸກໍ່ສ້າງເຮືອນຮົ່ມໃນລາຄາທີ່ຕໍ່າ ແລະ ມີຄຸນນະພາບສູງ.

ກຸ່ມຫົວຂໍ້ຫຼັກທີ 4 (5ປີ, ງົບປະມານ 350,000 ໂດລາ)

ການພັດທະນາແນວພັນໃໝ່ທີ່ທົນທານຕໍ່ຄວາມຮ້ອນ, ຕ້ານທານພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ ເພື່ອການຜະລິດພາຍໃຕ້ສະພາບເຮືອນຮົ່ມ

- ຂອບເຂດ/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ
- ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ມະຫາວິທິຍາໄລ ແລະ ວິທະຍາໄລ
- ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ບໍລິສັດສະໜອງແນວພັນເອກະຊົນ, ກົມສິ່ງເສີມ ແລະ ສະຫະກອນ

- 9.7. ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາແນວພັນໃໝ່ທີ່ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບສິ່ງແວດລ້ອມໄດ້ດີ
- 9.8. ການຂະຫຍາຍພັນ ແລະ ແຈກຢາຍແນວພັນທີ່ເໝາະສົມ ທົນທານຕໍ່ພະຍາດ, ແມງໄມ້ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ບໍ່ເອື້ອອໍານວຍ ເຊັ່ນ: ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ອາກາດຮ້ອນ.

ກຸ່ມຫົວຂໍ້ຫຼັກທີ 5 (2 ປີ, ງົບປະມານ 70,000 ໂດລາ)

: ຂໍ້ກໍານົດສໍາລັບການນໍາໃຊ້ໄມ້ໄຜ່ ແລະ ໄມ້ທີ່ໃຊ້ໃນການກໍ່ສ້າງໂຮງເຮືອນພາດສະຕິກ/ ເຮືອນຫໍມ

- ຂອບເຂດ/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ
- ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
- ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ກົມປ່າໄມ້

- 9.9. ການແບ່ງເຂດພື້ນທີ່ປູກໄມ້ໄຜ່ສໍາລັບການກໍ່ສ້າງເຮືອນຮົ່ມ ແລະ ຍົກເວັ້ນຄ່າທໍານຽມສໍາລັບການຂົນສົ່ງ

ກຸ່ມຫົວຂໍ້ຫຼັກທີ 6 (5 ປີ, ງົບປະມານ 2,525,000 ໂດລາ)

: ການສະໜັບສະໜູນດ້ານການເງິນໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນກໍ່ສ້າງເຮືອນຮົ່ມປະມານ 50% ຂອງມູນຄ່າການລົງທຶນ

- ຂອບເຂດ/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ
- ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ກົມສິ່ງເສີມ ແລະ ສະຫະກອນ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ
- ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ກະຊວງການເງິນ

1.10. ການສະໜັບສະໜູນຕົ້ນທຶນວັດຖຸທີ່ມີລາຄາສູງ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການລົງທຶນສໍາລັບຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ, ໂດຍລັດຖະບານຄວນອຸດໜູນ 50% ຂອງມູນຄ່າການລົງທຶນເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍໃນເຂດປູກພືດຜັກ, ຜ່ານການທົດລອງໂຄງການທົດລອງ (ສະໜັບສະໜູນການກໍ່ສ້າງເຮືອນຮົ່ມຈໍານວນ 1,700 ຫຼັງ).

9.2. ແຜນດໍາເນີນງານ 2: ການເພີ່ມຜົນກໍາໄລຈາກການຜະລິດ ໂດຍຜ່ານການຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການລົງທຶນ ແລະ ປັດໄຈການຜະລິດໃນກະສິກໍາ

9.2.1. ຄວາມເປັນມາ

ຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍມັກຈະປະເຊີນກັບບັນຫາຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການລົງທຶນສູງສໍາລັບປັດໄຈການຜະລິດກະສິກໍາເຊັ່ນ: ເມັດພືດ, ຝຸ່ນ, ຢາປາບສັດຕູພືດ, ວັດສະດຸສໍາລັບລະບົບນໍ້າ ແລະ ສິ່ງຈໍາເປັນອື່ນໆ, ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນນໍາເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດໃນລາຄາສູງ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຊາວກະສິກອນລາວຍັງພົບວ່າມີຜົນຜະລິດຕໍ່າ, ມີຄວາມສາມາດແຂ່ງຂັນກັບຜັກທີ່ນໍາເຂົ້າຕໍ່າ ແລະ ມີລາຍຮັບຈາກການຜະລິດຕໍ່າ.

9.2.2. ເນື້ອໃນຫຼັກ

- 1) ລັດຖະບານດໍາເນີນການປັບປຸງ ແລະ ຍົກລະດັບບັນດາສູນ, ສະຖານີທີ່ຜະລິດ ແລະ ສະໜອງເມັດພັນພືດ/ແນວພັນພືດໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ແລະ ຜູ້ປະກອບການ, ພ້ອມທັງຍົກເວັ້ນພາສີນໍາເຂົ້າແນວພັນພືດ, ຝຸ່ນ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດທີ່ບໍ່ສາມາດຜະລິດພາຍໃນປະເທດ, ເພື່ອຮອງຮັບຄວາມຕ້ອງການດ້ານການຜະລິດ, ການສຶກສາ, ຄົ້ນຄວ້າ, ທົດລອງ ແລະ ການຮັບມື/ແກ້ໄຂຜົນກະທົບຈາກໄພທໍາມະຊາດ.
- 2) ເອົາວຽກງານເຂົ້າຊ່ວຍໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນການຈັດການນໍ້າ, ປຸງ, ແລະ ການປ້ອງກັນພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້. ການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງຈັກເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນແຮງງານໃນການຜະລິດຜັກ.
- 3) ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາແນວພັນພືດໃໝ່ທີ່ເໝາະສົມກັບສິ່ງແວດລ້ອມ: ແນວພັນພືດເຫຼົ່ານີ້ສາມາດຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີໃນດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນຕໍ່າ, ທົນທານຕໍ່ພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້, ແລະ ສາມາດທົນຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ບໍ່ເອື້ອອໍານວຍເຊັ່ນ: ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ນໍ້າຖ້ວມ, ອາກາດຮ້ອນ ແລະ ອື່ນໆ.
- 4) ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຂອງການຜະລິດພືດຜັກ: ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາເຕັກນິກການປູກພືດຜັກພາຍໃຕ້ສະພາບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດເຊັ່ນ: ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ນໍ້າຖ້ວມ, ແລະ ການລະບາດຂອງພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ທີ່ຮຸນແຮງ ແລະ ຜິດປົກກະຕິ.
- 5) ສະໜັບສະໜູນຊາວກະສິກອນໄວໜຸ່ມໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ມີບົດບາດໃນການຜະລິດຜັກ
- 6) ການສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມໂດຍຜ່ານການຕະຫຼາດ: ການອອກແບບ ແລະ ການຫຸ້ມຫໍ່ມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍໃນການກະຕຸ້ນການຂາຍ ແລະ ຂະຫຍາຍຊ່ອງທາງການຈັດຈໍາໜ່າຍ. ເຊັ່ນ: ການຍິ່ງຍືນຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານຢູ່ໃນການຫຸ້ມຫໍ່ເພື່ອເພີ່ມຄວາມຫມັ້ນໃຈໃຫ້ແກ່ຜູ້ບໍລິໂພກ.

- 7) ຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກການຜະລິດ ແລະ ປຸງແຕ່ງພືດ ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດໂດຍການເຮັດຝຸ່ນປົ່ມ, ອາຍແກັສຊີວະພາບ ແລະ ພະລັງງານທົດແທນທີ່ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ

9.2.3. ກິດຈະກຳບຸລິມະສິດ

- ຂົງເຂດບຸລິມະສິດທີ 2: ເພີ່ມຜົນປະໂຫຍດຈາກການຜະລິດ ໂດຍຜ່ານການຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນ ແລະ ປັດໄຈການຜະລິດທາງດ້ານກະສິກຳ (ໂຄງການທົດລອງ)

□ ຂົງເຂດບຸລິມະສິດທີ 2: ເພີ່ມຜົນປະໂຫຍດຈາກການຜະລິດ ໂດຍຜ່ານການຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນ ແລະ ປັດໄຈການຜະລິດທາງດ້ານກະສິກຳ (ໂຄງການທົດລອງ)

- ຂົງເຂດບຸລິມະສິດ 2 ກວມເອົາ 4 ກຸ່ມຫົວຂໍ້ ທີ່ມີ 7 ກິດຈະກຳທີ່ຕ້ອງການງົບປະມານ 1.750.000 ໂດລາ
- ທິດທາງການຈັດຕັ້ງ: ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາເພື່ອຫຼຸດຕົ້ນທຶນການຜະລິດ, ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາແນວພັນພືດໃໝ່ທີ່ເໝາະສົມກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນການຜະລິດພືດຜັກ, ການສະໜັບສະໜູນຊາວກະສິກອນໄວໜຸ່ມເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ມີບົດບາດໃນການຜະລິດພືດຜັກ.

ກຸ່ມຫົວຂໍ້ຫຼັກທີ 1 (5 ປີ, ງົບປະມານ 300,000 ໂດລາ)
: ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາແນວພັນຜັກທີ່ເໝາະສົມກັບສະພາບເຮືອນຮົ່ມ

- ຂະໜາດ/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ
- ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ແລະ ວິທະຍາໄລ
- ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ບໍລິສັດສະໜອງແນວພັນເອກະຊົນ, ແລະ ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ

2.1. ຄົ້ນຄວ້າແນວພັນທີ່ທົນທານຕໍ່ພະຍາດ, ແມງໄມ້ ແລະ ທົນທານຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ບໍ່ເໝາະສົມເຊັ່ນ: ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ອາກາດຮ້ອນ ແລະ ອື່ນໆ.

ກຸ່ມຫົວຂໍ້ຫຼັກທີ 2 (5ປີ, ງົບປະມານ 400,000 ໂດລາ)
: ການພັດທະນາເຕັກໂນໂລຊີອັດສະລິຍະໃນການປູກພືດຜັກ

- ຂະໜາດ/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ
- ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມປູກຝັງ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ແລະ ວິທະຍາໄລ
- ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນ, ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ, ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

2.2. ການຈັດການລະບົບຊົນລະປະທານ, ການນຳໃຊ້ປູຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ການຄວບຄຸມພະຍາດ ແລະ ສັດຕູພືດ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກທາງກະສິກຳ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນແຮງງານໃນຂະບວນການຜະລິດຜັກ.

2.3. ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາເຕັກນິກ, ການປູກຜັກໃນສະພາບດິນຟ້າອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງເຊັ່ນໄພແຫ້ງແລ້ງ, ນ້ຳຖ້ວມ, ການລະບາດຂອງພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ທີ່ຮ້າຍແຮງ ແລະ ຜິດປົກກະຕິ

2.4. ຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກການຜະລິດ ແລະ ປຸງແຕ່ງພືດ ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດໂດຍການເຮັດຝຸ່ນປົ່ມ, ອາຍແກັສຊີວະພາບ ແລະ ພະລັງງານທົດແທນທີ່ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ

ກຸ່ມຫົວຂໍ້ຫຼັກທີ 3 (4 ປີ ງົບປະມານ 800,000 ໂດລາ)
: ປັບປຸງສູນສົ່ງເສີມກະສິກຳເພື່ອສະນັບສະໜູນຕົ້ນທຶນຕໍ່າຂອງແນວພັນ, ວັດສະດຸ ແລະ ການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້

○ຂະໜາດ/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ
 ○ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
 ○ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມປູກຝັງ, ບໍລິສັດແນວພັນພືດເອກະຊົນ, ແລະ ກະຊວງການເງິນ

2.5. ປັບປຸງ ແລະ ຍົກລະດັບສູນສິ່ງເສີມກະສິກໍາ ແລະ ສະຖານີທີ່ຜະລິດ ແລະ ສະໜອງເມັດພັນພືດ/ແນວພັນພືດໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ແລະ ຜູ້ປະກອບການ, ພ້ອມທັງຍົກເວັ້ນພາສີການນໍາເຂົ້າແນວພັນພືດ, ຜຸນ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດທີ່ບໍ່ສາມາດຜະລິດໄດ້ພາຍໃນປະເທດ.

ກຸ່ມທີ 4 (ໄລຍະ 5 ປີ, ງົບປະມານ 250,000 ໂດລາ)
: ການເຊື່ອມໂຍງການຄົ້ນຄວ້າກັບການສົ່ງເສີມກະສິກໍາ, ພາກເອກະຊົນ ແລະ ຜູ້ຜະລິດພືດຜັກ

○ຂອບເຂດ/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ
 ○ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມສົ່ງເສີມກະສິກໍາ ແລະ ສະຫະກອນ, ແລະ ກົມປູກຝັງ
 ○ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ແລະ ບໍລິສັດການຄ້າ/ຜູ້ປະກອບການ

2.6. ສະໜັບສະໜູນຊາວກະສິກອນໄວໜຸ່ມໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ມີບົດບາດໃນການຜະລິດພືດຜັກ
 2.7. ການສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມໂດຍຜ່ານການຕະຫຼາດ: ການອອກແບບ ແລະ ການຫຸ້ມຫໍ່ມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍເພື່ອກະຕຸ້ນການຂາຍ ແລະ ການກະຈາຍຂອງຜະລິດຕະພັນ. ເຊັ່ນ: ການຍັ້ງຍືນຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານຢູ່ໃນການຫຸ້ມຫໍ່ເພື່ອສ້າງຄວາມຫມັ້ນໃຈໃຫ້ແກ່ຜູ້ບໍລິໂພກ.

9.3. ແຜນດໍາເນີນງານ 3 : ອົງການຈັດຕັ້ງຊາວກະສິກອນ

9.3.1. ຄວາມເປັນມາ

ປະເທດລາວໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນ ໃນການສົ່ງເສີມສະຫະກອນກະສິກໍາແຫ່ງຊາດ ໃຫ້ເປັນຍຸດທະສາດຫຼັກລະດັບຊາດເພື່ອການພັດທະນາກະສິກໍາ. ຫຼັງຈາກການສະຖາປານາ ສປປລາວ ໃນປີ 1975, ລັດຖະບານລາວ ໄດ້ສົ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງສະຫະກອນ ທີ່ນໍາໂດຍລັດຢ່າງເຂັ້ມແຂງສົ່ງຜົນໃຫ້ຈໍານວນ ສະຫະກອນ ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນສາມເທົ່າ ໃນຊ່ວງປີ 1978 ຫາ 1985. ນັບແຕ່ນັ້ນເປັນຕົ້ນມາ, ການຈັດຕັ້ງດັ່ງກ່າວ ບໍ່ປະສິບຜົນຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ວ່າງໄວ ເນື່ອງຈາກວ່າ ມີຫຼາຍປັດໄຈ ສໍາຄັນໂດຍສະເພາະ ຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງຊາວກະສິກອນທາງດ້ານການຈັດຕັ້ງ, ຄວາມຮູ້ທາງດ້ານເຕັກນິກການຜະລິດຍັງບໍ່ທັນສະໃໝ. ໃນໄລຍະຕໍ່ມາ ລັດຖະບານລາວ ກໍ່ຄືກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ເຫັນຄວາມສໍາຄັນ ໃນການຜະລິດເປັນກຸ່ມ, ສະຫະກອນ ເພື່ອຜະລິດໃຫ້ໄດ້ຈໍານວນຫຼາຍ ໃຫ້ເປັນສິນຄ້າ ໄດ້ອອກເອົາດໍາລັດວ່າດ້ວຍສະຫະກອນໃນເດືອນມີນາ 2010 ແລະ ກັບມາໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນກັບການສົ່ງເສີມສະຫະກອນເປັນບູລິມະສິດອີກເທື່ອໜຶ່ງ. ມາຮອດປີ 2015, ຈໍານວນ ສະຫະກອນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 2.720 ແຫ່ງ (ໂດຍແບ່ງເປັນ ດ້ານກະສິກໍາ 1,050 ແຫ່ງ ແລະ ລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ 1,670 ແຫ່ງ), ມີສະມາຊິກທັງໝົດ 50,000 ກວ່າຄົນ. ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ເນື້ອໃນການດໍາເນີນງານຂອງອົງການຈັດຕັ້ງເຫຼົ່ານີ້ຍັງຄົງປະສິບຜົນສໍາເຫຼັດໃນບາງສ່ວນ. ຕໍ່ກັບບັນຫາດັ່ງກ່າວ,

ລັດຖະບານລາວໄດ້ປັບປຸງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສະຫະກອນສະບັບເກົ່າ, ໂດຍອອກເປັນດໍາລັດວ່າດ້ວຍກຸ່ມ ແລະ ສະຫະກອນຢ່າງຄົບຖ້ວນ ແລະ ຂະຫຍາຍຂອບເຂດໃຫ້ກວມເອົາເຖິງການສ້າງຕັ້ງຟາມໃນຮູບແບບຕ່າງໆ ລວມທັງ ສະຫະກອນດ້ວຍ.

9.3.2. ເນື້ອໃນຫຼັກ

1) ແຜນການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມສະຫະກອນກະສິກໍາ

ສໍາລັບການພັດທະນາຂອງສະຫະກອນໃນລາວ, ຈໍາເປັນຕ້ອງມີການໃຫ້ຄວາມຮູ້ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງກ່ຽວກັບ ສະຫະກອນໂດຍຜ່ານການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຜູ້ນໍາພາ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທີ່ເນັ້ນສູນຈໍາໜ່າຍສິນຄ້າເຊິ່ງເປັນເສັ້ນທາງສໍາລັບ ການຈັດຈໍາໜ່າຍຜົນຜະລິດທາງກະສິກໍາທີ່ຈະເປັນທາງເລືອກທີ່ມີປະສິດທິພາບ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ເປັນ ພິເສດໃນການແກ້ໄຂບັນຫາການຂາດແຄນທຶນຮອນ, ເຊັ່ນດຽວກັບກໍລະນີຂອງປະເທດ ສ.ເກົາຫຼີ, ລວມທັງການສະໜັບ ສະໜູນການຮ່ວມມືທາງດ້ານນະໂຍບາຍກັບບັນດາບໍລິສັດການເງິນ, ລວມທັງການເຊື່ອມໂຍງກັບກອງທຶນພັດທະນາ ບ້ານ (Village Development Fund (VDF /VDF) ແລະ ກອງທຶນພັດທະນາລາຍຮັບ (Income Generation Fund/IGF).

ໃນການສິ່ງເສີມສະຫະກອນແມ່ນຈໍາເປັນຕ້ອງພິຈາລະນາສະພາບເງື່ອນແຕ່ລະປະເພດຂອງສະຫະກອນກະສິກໍາ ໃນແຕ່ລະຂົງເຂດ, ໂດຍຄໍານຶງເຖິງສະພາບການທ້ອງຖິ່ນ. ໃນຂະນະທີ່ສະຫະກອນສ່ວນໃຫຍ່ໃນປະເທດຕາເວັນຕົກ, ເຊິ່ງເປັນບ່ອນທີ່ສະຫະກອນພັດທະນາໃນກ່ອນໜ້ານີ້, ໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໂດຍສະໜັກໃຈໃນບັນດາຊາວກະສິກອນທີ່ປູກ ພືດດຽວກັນ ແລະ ພັດທະນາເປັນສະຫະກອນຕາມປະເພດສິນຄ້າ; ແຕ່ການສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນສິນຄ້າໃນອາຊີບໍ່ແມ່ນ ເລື່ອງງ່າຍ, ເນື່ອງຈາກຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍໃນພາກພື້ນນີ້ມັກຈະເປັນສະມາຊິກຂອງກຸ່ມຊາວກະສິກອນທີ່ປູກ ພືດຫຼາຍຊະນິດ. ໃນພື້ນທີ່ທີ່ມີການສ້າງຕັ້ງເຂດຜະລິດສິນຄ້າຫຼັກຕາມປະເພດສິນຄ້າ ຫຼື ຄວາມເປັນໄປໄດ້ສູງ, ເຊັ່ນ: ກຸ່ມ ຜັກທີ່ຕັ້ງຢູ່ໃກ້ກັບຕົວເມືອງ, ການມີສະຫະກອນກະສິກໍາຕາມປະເພດສິນຄ້າຈະເປັນທີ່ຕ້ອງການຫຼາຍກວ່າ. ແຕ່ໃນພື້ນທີ່ ອື່ນ, ຮູບແບບສະຫະກອນກະສິກໍາໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນທີ່ມີຖານມາຈາກຊຸມຊົນທີ່ມີເງື່ອນໄຂສະເພາະຂອງໝູ່ບ້ານອາດຈະ ເປັນທາງເລືອກທີ່ດີກວ່າ.

2) ການເພີ່ມອໍານາດຕໍ່ລອງຜ່ານການຂົນສົ່ງສິນຄ້າຮ່ວມກັນ ແລະ ການເພີ່ມອັດຕາການຮັບ ສິນຄ້າຂອງຄົວເຮືອນກະສິກໍາ: ການໃຫ້ຄວາມຮູ້ເພື່ອການຈັດສັນລະບຽບຄົວເຮືອນກະສິກໍາ

ເພື່ອເພີ່ມອໍານາດໃນການຕໍ່ລອງທາງການຕະຫຼາດຂອງຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ, ມັນເປັນສິ່ງຈໍາເປັນທີ່ຊາວ ກະສິກອນຫຼາຍຄົນຕ້ອງຮ່ວມແຮງຮ່ວມໃຈກັນເພື່ອຂະຫຍາຍປະລິມານການຂົນສົ່ງ. ທາງເລືອກທີ່ມີປະສິດທິພາບສໍາ ລັບບັນຫານີ້ແມ່ນການນໍາສະເໜີລະບົບການຮ່ວມກັນຂາຍບາດດຽວ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ການລວມສິນຄ້າໝາຍເຖິງວິທີ ການຈັດການ ແລະ ການຂາຍຜົນຜະລິດທາງກະສິກໍາທີ່ຜະລິດໂດຍກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍຢ່າງລວມກຸ່ມໂດຍການຈັດ ປະເພດຄຸນນະພາບສິນຄ້າ, ແລະ ຫຼັງຈາກນັ້ນນໍາລາຄາຂາຍ ແລະ ຕົ້ນທຶນ ຄິດໄລ່ສະເລ່ຍ ແລະ ແບ່ງຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ ກັບຊາວກະສິກອນ. ຂະບວນການຊໍາລະເງິນ ແລະ ການແບ່ງຕົ້ນທຶນຫຼັງການຂາຍໂດຍທີ່ສິນຄ້າໄດ້ຮັບການຈັດການ ແລະ ຂາຍຮ່ວມກັນໂດຍສະມາຊິກບໍ່ແມ່ນຜູ້ຂົນສົ່ງແຕ່ພຽງຜູ້ດຽວ. ລະບົບການຄິດໄລ່ຮ່ວມກັນນີ້ສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າເປັນ

ຮູບແບບຂັ້ນສູງຂອງ "ລະບົບການຂາຍແບບສະຫະກອນ" ເນື່ອງຈາກການນໍາລະບົບນີ້ມາໃຊ້ຊ່ວຍພັດທະນາປັບປຸງຄຸນນະພາບກິດຈະກຳການຂາຍຮ່ວມຂອງຜູ້ຜະລິດເຊັ່ນ: ການຄັດເລືອກສິນຄ້າຮ່ວມກັນ, ການຕິດກາຍີ່ຫໍ້ຮ່ວມກັນ, ການຂົນສົ່ງຮ່ວມກັນ ແລະ ເພີ່ມປະສິດທິພາບການຂາຍໄດ້ສອງເທົ່າ.

ຈາກທັດສະນະດັ່ງກ່າວ, ລະບົບການຮ່ວມກັນຂາຍບາດດຽວສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າເປັນວິທີການຂາຍທີ່ດີທີ່ສຸດສໍາລັບຜູ້ຜະລິດຂະໜາດນ້ອຍເພື່ອເສີມຂະຫຍາຍອຳນາດການຕໍ່ລອງໃນຕະຫຼາດໂດຍການຂະຫຍາຍປະລິມານການຂົນສົ່ງຜ່ານກິດຈະກຳການຂາຍຮ່ວມກັນ. ເນື່ອງຈາກສະຫະກອນສ່ວນໃຫຍ່ມີຂໍ້ໄດ້ປຽບດັ່ງກ່າວໃນການພັດທະນາທຸລະກິດການຂາຍແບບການຄິດໄລ່ຮ່ວມກັນ.

ເນື່ອງຈາກເປົ້າໝາຍຂອງການນໍາເອົາລະບົບການຄິດໄລ່ຮ່ວມກັນມາໃຊ້ ແມ່ນເພື່ອເສີມຂະຫຍາຍອຳນາດຕໍ່ລອງໂດຍຜ່ານການເພີ່ມປະລິມານຂົນສົ່ງສິນຄ້າ, ຍິ່ງມີຊາວກະສິກອນມີສ່ວນຮ່ວມຫຼາຍ, ຜົນກະທົບທີ່ເກີດຂຶ້ນກໍ່ຍິ່ງຫຼາຍ. ການເລີ່ມຕົ້ນທີ່ລະດັບຂັ້ນບ້ານດ້ວຍການສື່ສານທີ່ຄ່ອງແຄ້ວຈະຊ່ວຍເພີ່ມປະສິດທິຜົນເປັນສອງເທົ່າ. ແຕ່ການຂະຫຍາຍໄປສູ່ສະຫະກອນລະດັບພາກພື້ນ, ແລະ ຂະຫຍາຍຕໍ່ໄປສູ່ສະຫະກອນລະດັບປະເທດ ຜ່ານການຮ່ວມມືລະຫວ່າງສະຫະກອນຕ່າງໆທີ່ມີຜູ້ຊ່ຽວຊານທີ່ຮັບຜິດຊອບສະເພາະດ້ານການຂາຍ, ຜົນຮັບຈະຍິ່ງມີປະສິດທິພາບຍິ່ງຂຶ້ນ.

3) ຄໍາແນະນຳກ່ຽວກັບສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກຂັ້ນພື້ນຖານ ແລະ ສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການປັບປຸງລະບົບການຂົນສົ່ງແບບປະສົມປະສານ

ຖ້າຫາກຕະຫຼາດຜູ້ບໍລິໂພກຖືກແຊກຊຶມໂດຍສິນຄ້າກະສິກໍາ ແລະ ອາຫານຈາກຕ່າງປະເທດ ແລະ ບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການໃນປະລິມານທີ່ຫຼາຍຂອງບັນດາຮ້ານຂາຍຍ່ອຍຂະໜາດໃຫຍ່ໄດ້ຢ່າງວ່ອງໄວ, ການຄອບຄອງຕະຫຼາດຂອງສິນຄ້າກະສິກໍາຕ່າງປະເທດຈະຍິ່ງເກີດຂຶ້ນຢ່າງໄວເທົ່ານັ້ນ. ນອກຈາກນີ້, ຄວາມລຳບາກຂອງຊາວກະສິກອນແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນຍ້ອນວ່າຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາພາຍໃນຖືກຈຳກັດບໍ່ໃຫ້ເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດຍ້ອນຕົ້ນທຶນໃນການຂົນສົ່ງຫຼາຍເກີນໄປເນື່ອງມາຈາກໂຄງສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານການຂົນສົ່ງທີ່ບໍ່ພຽງພໍ.

ມາດຕະການທີ່ສໍາຄັນໃນແກ້ໄຂສະຖານະການນີ້ແມ່ນການສ້າງຕັ້ງລະບົບການສະໜອງຂັ້ນພື້ນຖານໂດຍໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້ເພື່ອເພີ່ມປະລິມານການຂົນສົ່ງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຂົນສົ່ງ. ມາດຕະການຮີບດ່ວນທີ່ສຸດແມ່ນການພື້ນຟູເຂດຊົນນະບົດໂດຍການຕິດຕັ້ງສູນລວບລວມຜົນຜະລິດທາງກະສິກໍາຂະໜາດນ້ອຍ (Agriculture Production Groups/APCs) ທີ່ຈຳເປັນຕໍ່ການລວບລວມຜະລິດຕະພັນໃນເຂດການຜະລິດກູ້ກູ້ພື້ນທີ່ຖານທີ່ສໍາຄັນ, ແລະ ຈັດສັນ ຍານພາຫະນະສໍາລັບການຂົນສົ່ງສະເພາະ APC ຫຼືການເກັບກ່ຽວຜົນຜະລິດແບບເຄື່ອນທີ່ທົ່ວປະເທດ. ຖ້າລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນກະສິກໍາເພີ່ມຂຶ້ນ ໂດຍຜ່ານການປະຕິບັດຮ່ວມກັນຢ່າງເປັນລະບົບຂອງຊາວກະສິກອນໂດຍຜ່ານໂຄງສ້າງການຈຳໜ່າຍຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ, ອາດຈະຊ່ວຍໃຫ້ວຽກງານສົ່ງເສີມສະຫະກອນໃນເມື່ອກ່ອນທີ່ຍັງຈຳກັດ ໃຫ້ກັບມາມີຄວາມກ້າວໜ້າ ແລະ ພັດທະນາຄືນອີກ.

9.3.3. ກິດຈະກຳບຸລິມະສິດ

□ ອົງກອນຈັດຕັ້ງຊາວກະສິກອນ

○ ກຳສັດຖັງ ແລະ ດຳເນີນງານສະຫະກອນສິນຄ້າ ແລະ ໝູ່ບ້ານ, ການສ້າງຕັ້ງລະບົບການຂົນສົ່ງຮ່ວມ

☐ ຂົງເຂດບຸລິມະສິດທີ 3: ອົງການຈັດຕັ້ງຊາວກະສິກອນ: ການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ການດຳເນີນງານຂອງສະຫະກອນຕາມປະເພດສິນຄ້າ ແລະ ໝູ່ບ້ານ, ການສ້າງຕັ້ງລະບົບການຂົນສົ່ງຮ່ວມກັນ

- ຂົງເຂດບຸລິມະສິດ 3 ກວມເອົາ 5 ກຸ່ມຫົວຂໍ້ທີ່ມີ 21 ກິດຈະກຳທີ່ຕ້ອງການງົບປະມານ 1,575,000 ໂດລາ
- ທິດທາງການສ້າງຈັດຕັ້ງ: ແນະນຳການວາງແຜນດຳເນີນງານ ແລະ ການສ້າງສະຫະກອນກະສິກຳ, ເສີມສ້າງອຳນາດຕໍ່ລອງດ້ວຍການດຳເນີນງານຮ່ວມກັນ, ວາງແຜນກໍ່ສ້າງ ແລະ ດຳເນີນກິດຈະການທີ່ເໝາະສົມສຳລັບກຸ່ມພື້ນທີ່ການຜະລິດ.

ກຸ່ມຫົວຂໍ້ຫຼັກ ທີ 1 (5 ປີ, ງົບປະມານ 25,000 ໂດລາ)

: ການສົ່ງເສີມກຸ່ມຜູ້ຜະລິດຜັກ ແລະ ສະຫະກອນ ໃຫ້ກາຍເປັນວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ຂະໜາດກາງ (SMEs)

- ຂອບເຂດ/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ
- ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ
- ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ກົມປູກຝັງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ແລະ ວິທະຍາໄລ

- 3.1. ສະໜັບສະໜູນການສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນກັບຊາວກະສິກອນໄວໜຸ່ມ
- 3.2. ສົ່ງເສີມສະຫະກອນໃຫ້ເປັນກົນໄກຫຼັກໃນການພັດທະນາກະສິກຳ ແລະ ຊຸມນະບົດຂອງປະເທດລາວ
- 3.3. ສ້າງຕັ້ງອົງກອນເພື່ອດຳເນີນທຸລະກິດສິນເຊື້ອເພື່ອເພີ່ມທະວີການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນທາງກະສິກຳ, ທຸລະກິດຈັດຊື້ເພື່ອການຊື້ຮ່ວມກັນຂອງສະດຸກະສິກຳ, ແລະ ທຸລະກິດການຂາຍເພື່ອຮ່ວມກັນຈຳໜ່າຍຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ.
- 3.4. ການສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນທ້ອງຖິ່ນໃນລະດັບບ້ານໂດຍອີງໃສ່ສະຫະກອນທ້ອງຖິ່ນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ດຳເນີນການສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນກະສິກຳຕາມປະເພດຜະລິດຕະພັນໃນເຂດທີ່ເປັນແຫຼ່ງຜະລິດຫຼັກຂອງແຕ່ລະປະເພດຫຼືບໍລິເວນທີ່ມີການຈັດຕັ້ງແຫຼ່ງຜະລິດຜັກຂະໜາດໃຫຍ່ຢູ່ໃກ້ກັບຕົວເມືອງໃຫຍ່.
- 3.5. ປັບປຸງການບໍລິຫານຈັດການກອງທຶນໂດຍການໃຫ້ສະຫະກອນເປັນຜູ້ບໍລິຫານກອງທຶນພັດທະນາໝູ່ບ້ານ (VDF) ແລະ ກອງທຶນພັດທະນາລາຍຮັບ (IGF) ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ.
- 3.6. ສະໜັບສະໜູນນະໂຍບາຍໃຫ້ເງິນຝາກໃນຕົວເມືອງສາມາດກັບຄືນສູ່ສະຫະກອນຊຸມນະບົດໂດຍເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບທະນາຄານການຄ້າຕ່າງໆ.

ກຸ່ມຫົວຂໍ້ຫຼັກ 2 (ໄລຍະ 5 ປີ, ງົບປະມານ 100,000 ໂດລາ)

: ການສົ່ງເສີມການສ້າງຕັ້ງອົງກອນ ຢ່າງເປັນລະບົບຜ່ານການຝຶກອົບຮົມຜູ້ນຳພາ

- ຂອບເຂດ/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ
 - ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ
 - ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ກົມປູກຝັງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ແລະ ວິທະຍາໄລ, ແລະ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ
- 3.7. ສະໜັບສະໜູນການສ້າງຕັ້ງສູນຝຶກອົບຮົມຜູ້ນຳສະຫະກອນໃນລະດັບລັດສູນກາງ
 - 3.8. ຄັດເລືອກເອົາຜູ້ນຳຂັ້ນສູງ ແລະ ດຳເນີນການຝຶກອົບຮົມແບບປະສົມປະສານໄລຍະຍາວ.
 - 3.9. ວາງແຜນຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມທີ່ ກວມເອົາຫຼາຍເນື້ອໃນເຊັ່ນ ນ: ການແນະນຳເຕັກໂນໂລຊີກະສິກຳ, ການສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນໃນຮູບແບບໃຫມ່, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີການສ້າງຕັ້ງ, ການຮ່ວມກັນຊື້ອຸປະກອນການກະສິກຳ, ການຈຳໜ່າຍຜະລິດຕະພັນຮ່ວມກັນ, ແລະ ຫັດສະນະສຶກສາກ່ຽວກັບການຈຳໜ່າຍຜະລິດຕະພັນທາງກະສິກຳ.

3.10. ການສ້າງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຮູບແບບສະຫະກອນຕົວຢ່າງ ກໍລະນະທີ່ມີຄວາມຄວາມສໍາເລັດ

ກຸ່ມຫົວຂໍ້ຫຼັກ 3 (5 ປີ, ງົບປະມານ 50,000 ໂດລາ)

: ການສ້າງຕັ້ງລະບົບການຜະລິດຮ່ວມກັນ ແລະ ການຂົນສົ່ງຮ່ວມກັນ

- ຂອບເຂດ/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ
- ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ກົມສິ່ງເສີມກະສິກໍາ ແລະ ສະຫະກອນ, ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

○ ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ກະຊວງອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ການຄ້າ

3.11. ການສ້າງແຜນພັດທະນາກະສິກໍາ ແລະ ຊົນນະບົດໄລຍະຍາວ ໂດຍການເພີ່ມທະວີການເປັນເຈົ້າຕົນເອງໃນການຜະລິດກະສິກໍາສະໜອງພາຍໃນປະເທດໃຫ້ພຽງພໍ.

3.12. ສ້າງຕັ້ງລະບົບການຈັດຊື້ວັດຖຸດິບກະສິກໍາຮ່ວມກັນເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດກະສິກໍາ: ສະໜັບສະໜູນການສ້າງຕັ້ງຮ້ານວາງສະແດງອຸປະກອນການກະສິກໍາ ແລະ ຈໍາໜ່າຍວັດສະດຸກະສິກໍາ ແລະ ສະຫະກອນໃນເຂດພື້ນຖານການຜະລິດຕົ້ນຕໍ.

3.13. ການສິ່ງເສີມຈໍາໜ່າຍຜົນຜະລິດຮ່ວມເພື່ອເພີ່ມລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວຊາວກະສິກອນໂດຍຜ່ານການຂະຫຍາຍອໍານາດການຕໍ່ລອງໃນການຂາຍ: ສະໜັບສະໜູນການຈັດຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການສະໜອງຄວາມຮູ້ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ແລະ ໂຄງການສິ່ງເສີມການຕັ້ງຖິ່ນຖານ ເພື່ອກຽມຄວາມພ້ອມໃຫ້ແກ່ການນໍາສະເໜີໝູນໃຊ້ລະບົບການຈໍາໜ່າຍຮ່ວມກັນ

3.14. ພາກລັດໃຫ້ການບໍາລຸງຮັກສາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ແຮງຈູງໃຈຕ່າງໆ ເພື່ອສິ່ງເສີມການຈັດການຟາມ ແລະ ການຂະຫຍາຍຂະໜາດການຂົນສົ່ງສິນຄ້າ ພ້ອມທັງການຈັດຫາຕະຫຼາດສໍາລັບສິນຄ້າກະສິກໍາທີ່ຈັດສົ່ງໂດຍກຸ່ມຟາມຂະໜາດໃຫຍ່, ລວມທັງການກໍ່ສ້າງຕະຫຼາດຂາຍສິ່ງສາທາລະນະທີ່ດໍາເນີນການໂດຍລັດຖະບານໃນຕົວເມືອງໃຫຍ່ ແລະ ການເປັນສື່ກາງເຊື່ອມຕໍ່ການທໍາທຸລະກໍາກັບກັບຜູ້ຄ້າຍ່ອຍຂະໜາດໃຫຍ່.

ກຸ່ມຫົວຂໍ້ຫຼັກ 4 (5 ປີ, ງົບປະມານ 800,000ໂດລາ):

ຂໍ້ແນະນຳກ່ຽວກັບສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກຂັ້ນພື້ນຖານເພື່ອປັບປຸງລະບົບການຂົນສົ່ງຮ່ວມກັນ

- ຂອບເຂດ/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ
- ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ກົມສິ່ງເສີມກະສິກໍາ ແລະ ສະຫະກອນ, ກົມປູກຝັງ
- ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ກະຊວງອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ການຄ້າ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊົນນະບົດ, ແລະ ກະຊວງການເງິນ

3.15. ກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອເພີ່ມຂີດຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນກັບຜະລິດຕະພັນກະເສດທີ່ນໍາເຂົ້າ

3.16. ສະໜັບສະໜູນສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກສໍາລັບການລວບລວມ ແລະ ຄັດແຍກຜະລິດຕະພັນ, ເຊັ່ນດຽວກັນກັບສະໜອງອຸປະກອນການຂົນສົ່ງໃນເຂດການຜະລິດ, ເພື່ອເຮັດໃຫ້ສາມາດຕອບສະໜອງຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການຈໍານວນຫຼາຍຈາກຜູ້ຄ້າຍ່ອຍຂະໜາດໃຫຍ່ໄດ້ຢ່າງໄວວາ.

3.17. ການຕິດຕັ້ງສູນປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາຂະໜາດນ້ອຍ (APCs) ໃນພື້ນທີ່ຖານຫຼັກຂອງການຜະລິດທີ່ສໍາຄັນ ເພື່ອເພີ່ມປະລິມານການຂົນສົ່ງຜົນຜະລິດ.

3.18. ການຈັດສັນຍານພາຫະນະສໍາລັບການລວບລວມຜົນຜະລິດທີ່ໃຊ້ສະເພາະກັບ APCs ຫຼື ພາຫະນະເກັບກໍາຜົນຜະລິດເຄື່ອນທີ່ຜ່ານລະບົບການຂົນສົ່ງຮ່ວມກັນໃນທົ່ວປະເທດເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍດ້ານການຂົນສົ່ງ

ກຸ່ມຫົວຂໍ້ຫຼັກ 5 (ໄລຍະ 5 ປີ, ງົບປະມານ 600,000)

: ການສະໜັບສະໜູນກອງທຶນຕາມນະໂຍບາຍດອກເບ້ຍຕໍ່າ ແລະ ການສົ່ງເສີມລະບົບການເງິນແບບເພິ່ງຕົນເອງຂອງສະຫະກອນ

- ຂອບເຂດ/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ
 - ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ກົມພັດທະນາຊຸມນະບົດ
 - ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ກົມສົ່ງເສີມກະສິກໍາ ແລະ ສະຫະກອນ, ແລະ ກະຊວງການເງິນ
- 3.19. ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມດໍາລັດວ່າດ້ວຍກຸ່ມ ແລະ ສະຫະກອນຂອງລາວໃຫ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້
- 3.20. ການວາງແຜນແນວທາງ, ທາງເລືອກເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາການຂາດແຄນເງິນທຶນຂອງສະຫະກອນ ແລະ ການບໍລິຫານຈັດການກອງທຶນພັດທະນາບ້ານ (VDF) ແລະ ກອງທຶນພັດທະນາລາຍຮັບ (IGF) ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.
- 3.21. ການຈັດຕັ້ງນະໂຍບາຍສະໜັບສະໜູນໃນຮູບແບບສະຖາບັນເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນບັນຫາການຂາດແຄນທຶນຮອນ ແລະ ໜີ້ດອກເບ້ຍສູງໃນຊຸມນະບົດເຊັ່ນ: ກອງທຶນເພື່ອການກະສິກໍາ, ການສະໜອງເງິນກູ້ກະສິກໍາດອກເບ້ຍຕໍ່າ ແລະ ການສົ່ງເສີມໃຫ້ເງິນຝາກໃນເຂດຕົວເມືອງໄຫຼກັບຄືນສູ່ຊຸມນະບົດໂດຍຜ່ານການຮ່ວມມືກັບສະຖາບັນການເງິນເອກະຊົນ.

9.4. ແຜນດໍາເນີນງານ 4: ການຈັດການຄວາມປອດໄພ ແລະ ການປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງສິນຄ້າກະສິກໍາ ແລະ ອາຫານ

9.4.1. ຄວາມເປັນມາ

ໃນຊຸມປີຜ່ານມານີ້, ຜູ້ບໍລິໂພກເລີ່ມມີຄວາມກັງວົນຫຼາຍຂຶ້ນຈາກເຫດການດ້ານຄວາມປອດໄພທາງອາຫານຫຼາຍຄັ້ງ, ເຊັ່ນ: ການກວດພົບສານອັນຕະລາຍໃນອາຫານ ແລະ ເມື່ອມາດຕະຖານການເລືອກບໍລິໂພກຂອງຜູ້ບໍລິໂພກປ່ຽນຈາກປະລິມານ ແລະ ລາຄາໄປສູ່ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພ, ຄວາມສໍາຄັນຂອງການຈັດການດ້ານຄວາມປອດໄພຈາກສານອັນຕະລາຍໄດ້ຖືກເນັ້ນໜັກຫຼາຍຂຶ້ນ. ໃລະດັບສາກົນ, ໄດ້ມີການສ້າງຕັ້ງລະບົບທີ່ລັດເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາທີ່ປະຊາຊົນບໍລິໂພກ, ໂດຍມີການຈັດການຄວາມປອດໄພແບບປະສົມປະສານ, ທີ່ນໍາໂດຍພາກລັດ ຕັ້ງແຕ່ຕົ້ນທາງການຜະລິດຈົນເຖິງປາຍທາງການບໍລິໂພກ, ບໍ່ພຽງແຕ່ສໍາລັບຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາທີ່ຜະລິດພາຍໃນປະເທດເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຍັງລວມເຖິງວັດຖຸດິບທາງກະສິກໍາ ແລະ ອາຫານທີ່ນໍາເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດອີກດ້ວຍ.

ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ, ການຈັດການຄວາມປອດໄພທີ່ສຸມໃສ່ການປ້ອງກັນສານອັນຕະລາຍຕັ້ງແຕ່ຂະບວນການປູກຈິ່ງເປັນສິ່ງສໍາຄັນຫຼາຍ. ລະບົບການຜະລິດກະສິກໍາທີ່ດີ (GAP) ເຊິ່ງເປັນການຈັດຕັ້ງລະບົບການຜະລິດອາຫານກະສິກໍາທີ່ປອດໄພຢ່າງເປັນທາງການ, ໄດ້ຖືກນໍາມາໃຊ້ຢູ່ໃນປະເທດ ສ. ເກົາຫຼີ ຕັ້ງແຕ່ປີ 2006. ໂດຍ ສະຖາບັນຄົ້ນຄ້ວາການພັດທະນາກະສິກໍາແຫ່ງເກົາຫຼີ (RDA) ໄດ້ພັດທະນາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຄໍາແນະນໍາການຜະລິດກະສິກໍາທີ່ດີ (GAP) ທີ່ຈໍາເປັນສໍາລັບການປະຕິບັດຕົວຈິງ. GAP ແມ່ນການເຮັດໃຫ້ກົດລະບຽບດ້ານການເຮັດກະສິກໍາເປັນລະບົບ ແລະ ມາດຕະຖານເພື່ອເພີ່ມຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ຜະລິດຕະພັນທາງກະສິກໍາ. ມັນເປັນແຜນການປະຕິບັດທີ່ຊັດເຈນເພື່ອປ້ອງກັນການປົນເປື້ອນຂອງສານອັນຕະລາຍເຊັ່ນ: ສານຕົກຄ້າງຈາກຢາປາບສັດຕູພືດ, ໂລຫະໜັກ, ແລະ ສານພິດໃນພືດຕັ້ງແຕ່ຂະບວນການເພາະປູກ.

9.4.2. ເນື້ອໃນຫຼັກ

1) ຄວາມປອດໄພດ້ານກະສິກໍາ - ອາຫານ

ແນວຄວາມຄິດຂອງ ກະສິກໍາທີ່ດີ (GAP) ໄດ້ຖືກນໍາມາໃຊ້ຄັ້ງທໍາອິດໂດຍມີຈຸດປະສົງເພື່ອບັນລຸການກະສິກໍາແບບຍືນຍົງໂດຍການລວມເອົາເຕັກໂນໂລຢີກະສິກໍາທີ່ຈໍາເປັນທັງໝົດເພື່ອເພີ່ມຜົນຜະລິດທາງກະສິກໍາ, ອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ, ຍົກລະດັບຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ດ້ວຍການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຄວາມຕ້ອງການອາຫານທີ່ປອດໄພໃນປັດຈຸບັນນີ້, ຈາກເຫດການຄວາມປອດໄພດ້ານອາຫານ, ມາດຕະຖານການດໍາລົງຊີວິດທີ່ດີຂຶ້ນ, ແລະ ກະແສການກິນອາຫານເພີ່ມສຸຂະພາບທີ່ແຜ່ຫຼາຍ, ເຮັດໃຫ້ແນວຄວາມຄິດຂອງກະສິກໍາທີ່ດີ (GAP) ໃນຖານະເປັນເຄື່ອງມືເພື່ອເພີ່ມທະວີຄວາມປອດໄພຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາໄດ້ຮັບການຍອມຮັບຫຼາຍຂຶ້ນ. ໃນປະຈຸບັນ, ກະສິກໍາທີ່ດີ (GAP) ໄດ້ກາຍເປັນລະບົບທີ່ຈັດລະບຽບ ແລະ ກໍານົດມາດຕະຖານການປະຕິບັດດ້ານກະສິກໍາທີ່ຈໍາເປັນຕໍ່ການຍົກລະດັບຄວາມປອດໄພຂອງຜະລິດຕະພັນທາງກະສິກໍາຢ່າງເປັນລະບົບ.

ໃນລະດັບສາກົນ, ສະຫະພາບເອີຣົບ, ໄດ້ລວມລະບຽບຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄວາມປອດໄພຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ, ໄວ້ໃນ ລະບົບກະສິກໍາທີ່ດີ (GAP) ແລະ ໄດ້ມີການເຜີຍແຜ່ໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນໂດຍຜ່ານມາດຕະຖານການຍັ້ງຍືນຈາກພາກເອກະຊົນ. ໃນສະຫະລັດອາເມລິກາ, ກະສິກໍາທີ່ດີ (GAP) ໄດ້ຖືກນໍາສະເໜີໃຫ້ເປັນການປະຕິບັດທາງກະສິກໍາສໍາລັບການເພາະປູກ, ການເກັບກ່ຽວ, ແລະ ການຈັດການຜັກ ແລະ ໝາກໄມ້ຫຼັງການເກັບກ່ຽວເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ ແລະ ຖືກສຸຂະອະນາໄມ. ຂະນະດຽວກັນ, ອົງການໂຄເດັກ Codex, ເຊິ່ງເປັນອົງການທີ່ສ້າງຕັ້ງມາດຕະຖານການຄ້າສິນຄ້າອາຫານລະຫວ່າງປະເທດ, ກໍໄດ້ແນະນໍາໃຫ້ໃຊ້ ກະສິກໍາທີ່ດີ (GAP) ເປັນແນວທາງມາດຕະຖານການກະສິກໍາທີ່ຈໍາເປັນສໍາລັບຂະບວນການເພາະປູກ, ການເກັບກ່ຽວ, ແລະ ຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາທີ່ເປັນວັດຖຸດິບໃນການຜະລິດອາຫານ.

2) ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກະສິກໍາທີ່ດີ (GAP)

ອີງຕາມມາດຕາ 2 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ ແລະ ການປະມົງຂອງປະເທດ ສ. ເກົາຫຼີ, ກະສິກໍາທີ່ດີ GAP ໝາຍເຖິງການຈັດການປັດໃຈອັນຕະລາຍເຊັ່ນ: ຢາປາບສັດຕູພືດ, ໂລຫະໜັກ, ມົນລະພິດທາງຊີວະພາບທີ່ຕົກຄ້າງາວນານ ຫຼື ອັນຕະລາຍທາງຊີວະພາບທີ່ອາດຈະຕົກຄ້າງຢູ່ໃນຜົນຜະລິດທາງກະສິກໍາ, ລວມເຖິງສະພາບແວດລ້ອມໃນການປູກຝັງເຊັ່ນ: ພື້ນທີ່ກະສິກໍາ ແລະ ແຫຼ່ງນໍ້າທີ່ໃຊ້ໃນການກະສິກໍາ, ທັງນີ້ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພຂອງຜົນຜະລິດທາງກະສິກໍາ ແລະ ຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມທາງກະສິກໍາໄວ້ໃນໄລຍະຍາວ.

ຫຼັງຈາກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການທົດລອງເປັນໄລຍະເວລາ 3 ປີ, ກະຊວງກະສິກໍາ, ອາຫານ ແລະ ກິດຈະການຊົນນະບົດ ແຫ່ງ ສ.ເກົາຫຼີ ໄດ້ລິເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບກະສິກໍາທີ່ດີ GAP ໂດຍມີເປົ້າໝາຍເພື່ອຈັດລະບຽບ ແລະ ກໍານົດມາດຕະຖານການປະຕິບັດກະສິກໍາທີ່ຈໍາເປັນໃນການຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ, ແລະ ໄດ້ຕັ້ງໜ້າຊຸກຍູ້ລະບົບດັ່ງກ່າວມາແຕ່ປີ 2006. ກະສິກໍາທີ່ດີ GAP ກໍານົດມາດຕະຖານການຜະລິດກະສິກໍາ, ໂດຍສຸມໃສ່ການຄວບຄຸມ ແລະ ການຈັດການປັດໃຈອັນຕະລາຍເຊັ່ນ: ຢາປາບສັດຕູພືດ, ໂລຫະໜັກ, ແລະ ອັນຕະລາຍທາງຊີວະ

ພາບ, ຕັ້ງແຕ່ຂະບວນການປຸກຈົນເຖິງການຫຸ້ມຫໍ່ ພາຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວ. ໂດຍລະບົບນີ້ຈະຮັບຮອງຜະລິດຕະພັນທີ່ ຜະລິດຕາມມາດຕະຖານດັ່ງກ່າວວາເປັນ "ຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາທີ່ດີ GAP." ນອກຈາກນັ້ນ, ຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ຮັບ ການຮັບຮອງຈາກກະສິກໍາທີ່ດີ GAP ຕ້ອງມີລະບົບ ກວດສອບຄົນ ເປັນມາດຕະຖານທີ່ສໍາຄັນ, ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ບໍລິໂພກມີ ຄວາມໝັ້ນໃຈໃນຂະບວນການຜະລິດທີ່ມີຄວາມປອດໄພ ແລະ ຖືກສຸຂະອະນາໄມຢ່າງແທ້ຈິງ.

ສະຖາບັນຄົ້ນຄ້ວາການພັດທະນາກະສິກໍາແຫ່ງ ສ. ເກົາຫຼີ (RDA) ໄດ້ສ້າງຕັ້ງມາດຕະຖານ GAP ຂຶ້ນເພື່ອ ຮັບຮອງຄວາມປອດໄພຂອງຜະລິດຕະພັນທາງກະສິກໍາ. ໂດຍມາດຕະຖານກະສິກໍາທີ່ດີ GAP ໃນປະຈຸບັນປະກອບ ດ້ວຍຂໍ້ກຳນົດຫຼັກກຳລັງທີ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຢ່າງເຂັ້ມງວດ, ແລະ ຂໍ້ຄຳແນະນຳທີ່ຄວນປະຕິບັດຕາມ ໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍທີ່ສຸດເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້.

ການຝຶກອົບຮົມລະບົບການຜະລິດຕາມມາດຕະຖານກະສິກໍາທີ່ດີ GAP, ການຈັດການບັນທຶກຂໍ້ມູນການ ເພາະປຸກຢ່າງລະອຽດ (ສອດຄ່ອງກັບລະບົບການຕິດຕາມ), ການຄັດເລືອກເມັດພັນທີ່ມີຄຸນນະພາບຮັບປະກັນຄວາມ ປອດໄພ, ການວິເຄາະດິນໃນພື້ນທີ່ປຸກ (ໃຫ້ເປັນໄປຕາມມາດຕະຖານມົນລະພິດໃນດິນ), ການວິເຄາະຄຸນນະພາບນໍ້າ ເຊັ່ນ: ນໍ້າທີ່ໃຊ້ໃນກະສິກໍາ (ໃຫ້ເປັນໄປຕາມມາດຕະຖານຄຸນນະພາບນໍ້າ), ການໃສ່ປຸຍຕາມຄຳແນະນຳ ການໃສ່ປຸຍ ສະເພາະພື້ນທີ່, ການຄວບຄຸມພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ສັດຕູພືດຢ່າງມີປະສິດຕິພາບ (ໃຫ້ເປັນໄປຕາມມາດຕະຖານຄວາມ ປອດໄພໃນການໃຊ້ສານເຄມີກຳຈັດສັດຕູພືດ ແລະ ການວິເຄາະຫາສານຕົກຄ້າງກ່ອນການເກັບກ່ຽວ).

ການຈັດການວັດສະດຸກະສິກໍາຢ່າງປອດໄພ ແລະ ຖືກສຸຂະອະນາໄມ, ການເກັບກ່ຽວ ແລະ ການຈັດການ ຫຼັງການເກັບກ່ຽວທີ່ຖືກສຸຂະອະນາໄມ, ການຈັດການດ້ານສຸຂະອະນາໄມ, ສຸຂະພາບ, ຄວາມປອດໄພ ແລະ ສະຫວັດດີ ການຂອງແຮງງານໃນຟາມ, ການຈັດການຜະລິດຕະພັນກະເສດທີ່ເກັບກ່ຽວໄດ້ໃນສະຖານປະກອບການທີ່ໄດ້ຮັບການ ຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານ ກະສິກໍາທີ່ດີ GAP, ການຈັດການສິ່ງເສດເຫຼືອ ແລະ ມົນລະພິດສິ່ງແວດລ້ອມຢ່າງເໝາະສົມ.

3) ໂຄງການອອກຢັ້ງຢືນ ກະສິກໍາທີ່ດີ (GAP)

ເພື່ອຍົກລະດັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ, ລັດຖະບານເກົາຫຼີໃຕ້ໄດ້ນຳເອົາ ແນວຄວາມຄິດ ກະສິກໍາທີ່ດີ GAP ເຂົ້າໃນຂະບວນການຜະລິດຂັ້ນຕົ້ນ ແລະ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການ ຈັດການຄຸນນະພາບແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ. ປັດຈຸບັນ, ຜະລິດຕະພັນທີ່ຜະລິດຕາມ ມາດຕະຖານ GAP ໃນ ສ.ເກົາຫຼີ ສາມາດຍື່ນເພື່ອຂໍໃບຢັ້ງຢືນພາຍໃຕ້ໂຄງການຮັບຮອງກະສິກໍາທີ່ດີ GAP ແຫ່ງຊາດ ຂອງສ.ເກົາຫຼີໄດ້. ລະບົບກະສິກໍາທີ່ດີ GAP ສຸມໃສ່ການປ້ອງກັນ ຫຼື ລົບລ້າງໄພອັນຕະລາຍທາງເຄມີ, ຊີວະພາບ ແລະ ທາງກາຍຍະພາບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຕະຫຼອດຂະບວນການຜະລິດ ໂດຍຜ່ານການກວດສອບ ແລະ ຕິດຕາມຄວາມປອດ ໄພຢ່າງເປັນລະບົບ, ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ຜະລິດຕະພັນ ກະສິກໍາທີ່ຜູ້ບໍລິໂພກຈະໄດ້ຮັບຢ່າງໝັ້ນໃຈ.

ໃນ ສ. ເກົາຫຼີ, ມີສິ່ງການຈັດຕັ້ງຫຼັກທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການການຢັ້ງຢືນ ກະສິກໍາທີ່ດີ GAP ລະດັບຊາດ. ກະຊວງກະສິກໍາ, ອາຫານ ແລະ ຊີນນະບົດ (MAFRA) ມີໜ້າທີ່ດ້ານການວາງແຜນ ແລະ ການອອກນິຕິກຳ; ສຳນັກງານ ອົງການພັດທະນາຊີນນະບົດ (RDA) ຮັບຜິດຊອບໃນການພັດທະນາແນວທາງ ຫຼືມາດຕະຖານຂອງກະສິກໍາທີ່ດີ GAP, ລວມທັງການສະໜອງການສຶກສາ ແລະການຝຶກອົບຮົມ; ອົງການຈັດການຄຸນນະພາບຜົນຜະລິດທາງກະສິກໍາແຫ່ງຊາດ

(NAQS) ມີໜ້າທີ່ໃນການກວດກາ ແລະ ຍັງຢືນອົງການຮັບຮອງອິດສະຫຼະ; ແລະ ອົງການຮັບຮອງອິດສະຫຼະມີຄວາມຮັບຜິດຊອບສໍາລັບການກວດກາຟາມໃນພາກສະໜາມ.

ໃນ ສ ປປ ລາວ, ການປະຕິບັດຕາມລະບົບການຍັງຢືນມາດຕະຖານກະສິກໍາທີ່ດີ GAP ປະກອບດ້ວຍສອງຈຸດຄວບຄຸມ 2 ປະເພດທີ່ຜູ້ຜະລິດຕ້ອງປະຕິບັດຕາມເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບການຍັງຢືນໄດ້ແກ່: ຈຸດຄວບຄຸມຈໍາເປັນ (Essentials) ແລະ ຈຸດຄວບຄຸມແນະນໍາ (Recommendations). ຜູ້ຜະລິດຕ້ອງປະຕິບັດຕາມການຄວບຄຸມທີ່ຈໍາເປັນທຸກຂໍ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃຫ້ຄົບຖ້ວນ 100% ເພື່ອໃຫ້ຜ່ານການຍັງຢືນ. ສ່ວນຈຸດການຄວບຄຸມທີ່ແນະນໍາແມ່ນບໍ່ບັງຄັບ, ແຕ່ມີການສົ່ງເສີມໃຫ້ຜູ້ຜະລິດພະຍາຍາມປະຕິບັດຕາມຖ້າພວກເຂົາສາມາດເຮັດໄດ້. ລັດຖະບານ ແລະ ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຄວນພິຈາລະນາເຖິງຂະບວນການ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຂໍຍັງຢືນໃຫ້ເໝາະສົມ, ໂດຍມີຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ແຂວງ ສາມາດກວດກາ ແລະ ອອກໃບຍັງຢືນກະສິກໍາທີ່ດີໄດ້. ລັດຖະບານຍັງໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນໂຮງງານ/ສະຖານທີ່ປະກອບການແປຮູບຜະລິດຕະພັນທາງກະສິກໍາທີ່ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານການປະຕິບັດການຜະລິດທີ່ດີ, ໂດຍໃຫ້ການຍັງຢືນ ແລະ ອະນຸມັດຈາກກົມປູກຝັງ ຂອງລາວ. ເຊິ່ງໂຮງງານເຫຼົ່ານີ້ຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກນະໂຍບາຍຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໄຟຟ້າ, ໂດຍຄິດໄລ່ໃນອັດຕາທຽບເທົ່າກັບການໃຊ້ໄຟຟ້າໃນຂະແໜງກະສິກໍາ.

ຄະນະກຳມະການຂອງກຸ່ມຄວນຊອກຫາວິທີງ່າຍໆໃນການກວດກາເພື່ອປະເມີນຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນ. ມາດຕະຖານຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານຄວນໄດ້ຮັບການເຜີຍແຜ່ຢ່າງກວ້າງຂວາງໃຫ້ຜູ້ບໍລິໂພກຮັບຊາບຢ່າງທົ່ວເຖິງ. ການຮັບປະກັນຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນໂດຍການອອກໃບຍັງຢືນສາມາດສະແດງໃບຍັງຢືນເຫຼົ່ານີ້ຢູ່ຕະຫຼາດໄດ້ ເພື່ອສ້າງຄວາມຫມັ້ນໃຈແກ່ຜູ້ບໍລິໂພກ. ທັງນີ້ຄວນໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ແລະ ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ໃນດ້ານການກວດກາ ແລະ ການອອກໃບຍັງຢືນ.

4) ການຈັດການສານອັນຕະລາຍແບບປະສົມປະສານສານເພື່ອຄວາມປອດໄພດ້ານອາຫານກະສິກໍາ

ເພື່ອຍົກລະດັບຄວາມປອດໄພດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ການເຮັດກະສິກໍາ, ມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງພັດທະນາລະບົບການຈັດການສານອັນຕະລາຍແບບປະສົມປະສານທີ່ສາມາດນໍາໄປໃຊ້ໄດ້ແທ້ ຕັ້ງແຕ່ຟາມຈົນເຖິງໂຕະອາຫານ. ໂດຍພິຈາລະນາເຖິງຫຼັກການດັ່ງກ່າວ, ພວກເຮົາໄດ້ທົບທວນ ແລະ ສຶກສາບົດຮຽນໃນຂົງເຂດຕ່າງໆ, ເຊັ່ນ: ການເຝົ້າລະວັງສານປົນເປື້ອນໃນອາຫານ ແລະ ຜະລິດຕະພັນທາງກະສິກໍາ ພ້ອມທັງການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ; ການທົບທວນມາດຕະຖານສາກົນ ແລະ ມາດຕະການຄວບຄຸມ; ການພັດທະນາຄໍາແນະນໍາ ຫຼື ຄໍາແນະນໍາສໍາລັບການນໍາໃຊ້ GAP; ແລະວິທີການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ. ໃນການພັດທະນາລະບົບການຈັດການສານອັນຕະລາຍທີ່ມີຄວາມເປັນລະບົບ ແລະ ຮອບດ້ານຢ່າງແທ້ຈິງ, ມັນເປັນສິ່ງຈໍາເປັນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ກໍານົດ ແລະ ເຝົ້າລະວັງສານອັນຕະລາຍໃນອາຫານ ແລະ ຜະລິດຕະພັນທາງກະສິກໍາ, ວິເຄາະຄວາມສ່ຽງທີ່ເກີດຈາກສານເຫຼົ່ານີ້, ແລະ ສ້າງບົດແນະນໍາສໍາລັບຂະບວນການຜະລິດຂັ້ນຕົ້ນ, ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍເພີ່ມລະດັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ການກະສິກໍາແບບຍືນຍົງ.

ເພື່ອແນໃສ່ການບໍລິຫານຈັດການສານອັນຕະລາຍລະດັບຊາດເປັນໄປຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ຈໍາເປັນຢ່າງຍິ່ງທີ່ຈະຕ້ອງມີການຮ່ວມມືກັນຢ່າງເປັນລະບົບລະຫວ່າງບັນດາອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ນອກຈາກນີ້, ສິ່ງທີ່ສໍາຄັນຫຼາຍຄື ກົມປູກຝັງ ແລະ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊົນນະບົດຄວນເຊື່ອມໂຍງກັບຂະແໜງການທີ່ມີບົດບາດໃນການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ ແລະ ສ້າງຄວາມສໍາພັນທີ່ດີລະຫວ່າງລັດຖະບານກັບປະຊາຊົນ.

9.4.3. ກິດຈະກຳບຸລິມະສິດ

ການຈັດການຄວາມປອດໄພ ແລະ ການປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນ ອາຫານກະສິກຳ

- ຂົງເຂດບຸລິມະສິດທີ 4: ການຈັດການຄວາມປອດໄພ ແລະ ການປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນອາຫານກະສິກຳ
- ຂົງເຂດບຸລິມະສິດ 4 ກວມເອົາ 4 ກຸ່ມຫົວຂໍ້ມີ 12 ກິດຈະກຳຕ້ອງການງົບປະມານ, ປະມານ 1,120,000 ໂດລາ
- ທິດທາງການຈັດຕັ້ງ: ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມການຈັດການຄວາມປອດໄພ, ການແນະນຳແຜນການປະຕິບັດສຳລັບລະບົບກະສິກຳທີ່ດີ GAP ແລະ ກະສິກຳອິນຊີ OA ທີ່ສາມາດປັບໃຊ້ກັບທ້ອງຖິ່ນຂອງລາວໄດ້, ການສ້າງຕັ້ງມາດຕະຖານກະສິກຳທີ່ດີ GAP ທີ່ງ່າຍຕໍ່ການນຳໄປປະຕິບັດໃນຂົງເຂດກະສິກຳ

ກຸ່ມຫົວຂໍ້ຫຼັກທີ 1 (5 ປີ, 350,000 ໂດລາ)

ຊອກຫາຕະຫຼາດທີ່ດີເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ GAP ແລະ OA ມີລາຄາສູງ

- ຂະໜາດ/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ
 - ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ກົມປູກຝັງ
 - ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ, ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ແລະ ບໍລິສັດເອກະຊົນ
- 4.1. ການຈັດສັນສະຖານທີ່ຈຳໜ່າຍຜະລິດຕະພັນ GAP ແລະ ຜະລິດຕະພັນອິນຊີ ແບບຖາວອນສຳລັບຊາວກະສິກອນແລະຜູ້ບໍລິໂພກ
 - 4.2. ສະໜັບສະໜູນການຜະລິດໂດຍການເຮັດສັນຍາ ຊື້-ຂາຍ ລ່ວງຫນ້າ ແລະ ການຮັບຊື້ຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ
 - 4.3. ລະບົບການຜະລິດກະສິກຳທີ່ສາມາດເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບຕະຫຼາດ ແລະ ການຜະລິດຕາມສັນຍາຈະຊ່ວຍໃຫ້ເກີດຄວາມຍືນຍົງ, ຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານລາຄາ, ຮັກສາຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານຂອງຜະລິດຕະພັນ, ເຮັດໃຫ້ຜູ້ບໍລິໂພກສາມາດຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າເຖິງຜະລິດຕະພັນໄດ້ຢ່າງໄວ, ກວດສອບຄຸນນະພາບ, ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜູ້ຜະລິດ, ແຫຼ່ງຜະລິດ ແລະ ຕົ້ນກຳເນີດຂອງຜະລິດຕະພັນ, ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກການສູນເສຍຜະລິດຕະພັນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຜະລິດຕະພັນສາມາດຢູ່ໃນຕະຫຼາດໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ.

ກຸ່ມຫົວຂໍ້ຫຼັກທີ 2 (5 ປີ, 280,000 ໂດລາ)

: ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານຜະລິດຕະພັນ GAP ແລະ OA

- ຂະໜາດ/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງ ບໍລິຄຳໄຊ
 - ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ກົມປູກຝັງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ
 - ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ
- 4.4. ສະໜອງທຶນຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການເງິນສຳລັບຄ່າຄ່າຮ້ອງຂໍການຢັ້ງຢືນ GAP ແລະ Organic (OA) ໃນຊ່ວງ 2-3 ປີທຳອິດ ເພື່ອດຶງດູດຄວາມສົນໃຈຂອງຊາວກະສິກອນໃຫ້ເຫັນເຖິງຜົນປະໂຫຍດຂອງການຜະລິດສິນຄ້າມາດຕະຖານ GAP ແລະ OA.
 - 4.5. ການນຳໃຊ້ລະບົບການຕິດຕາມເປັນມາດຕະຖານທີ່ສຳຄັນສຳລັບຜະລິດຕະພັນກະສິກຳທີ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ GAP ເພື່ອສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃຫ້ແກ່ຜູ້ບໍລິໂພກວ່າຜະລິດຕະພັນມາຈາກຂະບວນການຜະລິດທີ່ປອດໄພ ແລະ ຖືກສຸຂະອະນາໄມ.
 - 4.6. ການສ້າງຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ GAP ແລະ OA ເພື່ອດຶງດູດຄວາມສົນໃຈຂອງຜູ້ຊື້ ແລະ ຜະລິດສິ່ງໂຄສະນາສັ້ນໆທາງໂທລະພາບສຳລັບຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ GAP ແລະ OA ໃນລັກສະນະທີ່ເປັນປະໂຫຍດ.

ກຸ່ມຫົວຂໍ້ຫຼັກທີ 3 (1 ປີ, 190,000 ໂດລາ)

: ການສ້າງມາດຕະຖານ GAP ເພື່ອຄວາມປອດໄພທາງດ້ານອາຫານກະສິກຳ

- ຂອບເຂດ/ສະຖານທີ່: ມະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງ ບໍລິຄໍາໄຊ
- ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ກົມປຸກຝັງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ
- ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ກົມສົ່ງເສີມກະສິກໍາ ແລະ ສະຫະກອນ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ

- 4.7. ແນະນໍາ ມາດຕະຖານ GAP ສໍາລັບການຜະລິດກະສິກໍາໂດຍເນັ້ນ ໃສ່ການຈັດການປັດໃຈຄວາມສ່ຽງເຊັ່ນ: ສານເຄມີຕົກຄ້າງໂລຫະໜັກແລະ ອັນຕະລາຍທາງຊີວະພາບຕັ້ງແຕ່ຂັ້ນຕອນການປູກຈົນເຖິງການຫຸ້ມຫໍ່ພາຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວ.
- 4.8. ເຜີຍແຜ່ມາດຕະຖານການຜະລິດກະສິກໍາທີ່ດີ/GAP ທີ່ຈໍາເປັນສໍາລັບການນໍາໄປໃຊ້ໃນຜັກແຕ່ລະຊະນິດ. ໂດຍ GAP ແມ່ນການເຮັດໃຫ້ກົດລະບຽບ ດ້ານການປູກເປັນລະບົບ ແລະ ມີມາດຕະຖານ ເພື່ອເພີ່ມຄວາມປອດໄພດ້ານອາຫານ ແລະ ກະສິກໍາ.
- 4.9. ພັດທະນາແບບຟອມ GAP ທີ່ເໝາະສົມທີ່ເຂົ້າໃຈງ່າຍ ແລະ ຊາວກະສິກອນສາມາດນໍາໄປໃຊ້ໄດ້ໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງການຜະລິດ.
- 4.10. ການຢັ້ງຢືນຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນໂດຍການອອກໃບຢັ້ງຢືນ GAP, ເຊິ່ງສາມາດນໍາໄປສະແດງຢູ່ໃນຕະຫຼາດເພື່ອສ້າງຄວາມໝັ້ນໃຈໃຫ້ແກ່ຜູ້ບໍລິໂພກ. ໂດຍຄວນຈະໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ແລະ ເມືອງໃນດ້ານການກວດກາແລະການອອກໃບຢັ້ງຢືນ.

ກຸ່ມຫົວຂໍ້ທີ 4 (3 ປີ, 300,000 ໂດລາ)

: ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຄວາມປອດໄພຜ່ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ **GAP**

- ຂອບເຂດ/ສະຖານທີ່: ມະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ມະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງ ບໍລິຄໍາໄຊ
- ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ກົມປຸກຝັງ
- ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ແລະ ກະຊວງຍຸຕິທໍາ

- 4.11. ຄວາມຈໍາເປັນໃນການສ້າງຕັ້ງຄະນະທີ່ປຶກສາຮ່ວມກັນກ່ຽວກັບການຈັດການຄວາມປອດໄພດ້ານອາຫານລະຫວ່າງອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຊິ່ງມີພາລະບົດບາດໃນດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ການກະກຽມແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄລຍະກາງເຖິງໄລຍະຍາວເພື່ອການຈັດການຄວາມປອດໄພດ້ານອາຫານ ແລະ ການຍົກລະດັບຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ ແລະ ອາຫານໂດຍຜ່ານການທົບທວນຄືນນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບົບການຈັດການຄວາມປອດໄພດ້ານອາຫານໃນລາວ.
- 4.12. ການສ້າງມາດຕະຖານ GAP ທີ່ງ່າຍໃນການປະຕິບັດໃນຂົງເຂດກະສິກໍາ, ການສ້າງມາດຕະຖານທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ສໍາລັບລາວໂດຍຜ່ານການວິເຄາະປຽບທຽບມາດຕະຖານ GAP ພາຍໃນແລະຕ່າງປະເທດ.

9.5. ແຜນດໍາເນີນງານ 5: ການສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ ຕະຫຼາດຂາຍສິ່ງສາທາລະນະ ກະສິກໍາທີ່ຂຶ້ນກັບລັດ

9.5.1. ຄວາມເປັນມາ

ນັບຕັ້ງແຕ່ການສ້າງຕັ້ງລະບົບ World Trade Organization (WTO) ໃນປີ 1995, ທົ່ວໂລກໄດ້ພັດທະນາຢ່າງໄວວາ, ການຈໍາໜ່າຍຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ ແລະ ອາຫານພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດກໍາລັງປະເຊີນກັບຈຸດປ່ຽນ. ໃນຂະນະທີ່ຕະຫຼາດບໍລິການດ້ານການກະຈາຍສິນຄ້າມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໄວວາ, ຜູ້ຄ້າຍ່ອຍລາຍໃຫຍ່ກໍາລັງພັດທະນາຍຸດທະສາດເພື່ອເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດໂລກ, ເຮັດໃຫ້ເກີດການປ່ຽນແປງໃນຄວາມຮັບຮູ້ຕໍ່ລະບົບການກະຈາຍສິນຄ້າກະສິກໍາແບບດັ້ງເດີມ. ເວົ້າອີກຢ່າງໜຶ່ງ, ການຈໍາໜ່າຍຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ, ເຊິ່ງເຄີຍຂຶ້ນກັບຕະຫຼາດແບບດັ້ງເດີມ ຫຼື ຕະຫຼາດ

ຂາຍຍົກ, ມີການແຂ່ງຂັນລະຫວ່າງບັນດາຮ້ານຂາຍຍ່ອຍຂະໜາດໃຫຍ່ນັບມື້ນັບຮຸນແຮງຂຶ້ນ, ແລະ ການຈັດຈຳໜ່າຍ ຜະລິດຕະພັນທາງກະສິກຳກຳລັງປະເຊີນກັບບຸກແຫ່ງການປ່ຽນແປງຕັ້ງໃຫຍ່ເຊັ່ນກັນ.

ໃນໄລຍະຜ່ານມາ, ຕະຫຼາດສິນຄ້າກະສິກຳ ແລະ ອາຫານຂອງລາວໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງການປ່ຽນແປງຢ່າງວ່ອງໄວ, ຄວບຄູ່ໄປກັບການແຂ່ງຂັນທີ່ນັບມື້ນັບຫຼາຍຂຶ້ນໃນກຸ່ມບໍລິສັດຂາຍຍ່ອຍ. ໜຶ່ງໃນລັກສະນະທີ່ໂດດເດັ່ນຂອງ ຕະຫຼາດສິນຄ້າກະສິກຳ ແລະ ອາຫານໃນລາວແມ່ນ ອິດທິພົນຂອງຕະຫຼາດຂາຍຍ່ອຍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ນັບ ຕັ້ງແຕ່ຕະຫຼາດຂາຍຍົກໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນຫຼາຍປະເທດທົ່ວໂລກ; ຂະນະທີ່ລາວເອງກຳລັງປັບໂຄງສ້າງຕະຫຼາດຄືນໃໝ່ ຢ່າງໄວວາ, ໂດຍເນັ້ນໄປໃສ່ຕະຫຼາດຂາຍຍ່ອຍເປັນຫຼັກ ກ່ອນການສ້າງຕັ້ງຕະຫຼາດຂາຍຍົກຂຶ້ນ. ຊ່ອງທາງການຈຳໜ່າຍ ສິນຄ້າກະສິກຳ ແລະ ອາຫານ ຂອງລາວ ທີ່ກຳລັງຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໄວວາ ສາມາດແບ່ງອອກໄດ້ເປັນຕະຫຼາດ ອອບໄລນ໌ ແລະ ອອບໄລນ໌ ເປັນສ່ວນໃຫຍ່ ແລະ ຕະຫຼາດອອນລາຍກໍມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໄວວາ ໂດຍເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າ 50% ຕໍ່ປີໃນຊ່ວງທີ່ຜ່ານມານີ້.

ອິດທິພົນຂອງຕະຫຼາດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຜູ້ຄ້າຍ່ອຍຂະໜາດໃຫຍ່ແມ່ນສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນພຶດຕິກຳດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້, ຕາມປະສົບການຂອງຫຼາຍປະເທດ, ເຊິ່ງມີຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ການກະຈາຍຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ. ອັນທີ່ໜຶ່ງແມ່ນ ການຫຼຸດລົງຂອງລາຄາສິນຄ້າກະສິກຳຍ້ອນການແຂ່ງຂັນຫຼຸດລາຄາ. ອັນທີສອງແມ່ນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງຍີ່ຫໍ້ ຂອງຕົນເອງຂອງຜູ້ຄ້າຍ່ອຍ (Private Brand ຫຼື PB). ແທນທີ່ຈະປະກອບສ່ວນເພີ່ມຄວາມສັດຊື່ຂອງຜູ້ບໍລິໂພກຕໍ່ ບໍລິສັດ, ຍຸດທະສາດຍີ່ຫໍ້ຂອງຜູ້ຄ້າຍ່ອຍຂະໜາດໃຫຍ່ ເຮັດໃຫ້ຄວາມຮັບຮູ້ຂອງຜູ້ຜະລິດ ຫຼື ປະເທດຕົ້ນກຳເນີດຂອງ ຜະລິດຕະພັນກະສິກຳບໍ່ຊັດເຈນ, ນຳໄປສູ່ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການນຳເຂົ້າກະສິກຳ ແລະ ການເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວຄວບຄູ່ ກັບການສ້າງຕັ້ງສູນຈຳໜ່າຍສິນຄ້າຂອງຕົນເອງ. ອັນທີສາມ, ຮ້ານຄ້າຍ່ອຍຂະໜາດໃຫຍ່ໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນຈາກການເປັນຮ້ານ ຂາຍຫຼຸດລາຄາຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ຂະຫຍາຍເຂົ້າໄປໃນຮ້ານສັບພະສິນຄ້າ (SSMs), ເຊິ່ງແຊກແຊງໃນພື້ນທີ່ຕະຫຼາດ ຂະໜາດນ້ອຍ, ສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດຄວາມຂັດແຍ້ງທາງສັງຄົມຂຶ້ນ.

ເຖິງວ່າຕະຫຼາດຂາຍຍ່ອຍຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ແລະ ອາຫານຂອງລາວໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໄວວາ, ແຕ່ການ ຂະຫຍາຍຕົວຂອງຕະຫຼາດຂາຍສິ່ງກໍຍັງຊ້າ. ຄວາມສຳຄັນຂອງຕະຫຼາດຂາຍສິ່ງແມ່ນຢູ່ໃນບົດບາດໃນການຊອກຫາລາຄາ ສິນຄ້າທີ່ເໝາະສົມກັບຜະລິດຕະພັນຂອງພວກເຂົາ. ຂໍ້ມູນລາຄາທີ່ມີການຊື້ຂາຍກັນຢູ່ໃນຕະຫຼາດຂາຍຍົກແມ່ນຖືກເປີດ ເຜີຍ ແລະ ສົ່ງຜ່ານໄປຍັງຊ່ອງທາງຕ່າງໆ, ເຮັດໜ້າທີ່ເປັນລາຄາກາງໃນການຊື້-ຂາຍໃນທົ່ວປະເທດ. ລັດຖະບານຍັງມີ ບົດບາດໃນການຄຸ້ມຄອງຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ຂະໜາດກາງ ເຊິ່ງຢູ່ໃນສະຖານະທີ່ເສຍປຽບ ໂດຍການ ສົ່ງເສີມໃຫ້ເກີດການກຳນົດລາຄາທີ່ຍຸດຕິທຳ.

9.5.2. ເນື້ອໃນຫຼັກ

1) ຄວາມຈຳເປັນຂອງຕະຫຼາດຂາຍສິ່ງສາທາລະນະເພື່ອກຳນົດການຄ້າທີ່ຍຸດຕິທຳ ແລະ ປົກ ປ້ອງຜູ້ຜະລິດຂະໜາດນ້ອຍແລະຂະໜາດກາງ

ຕະຫຼາດຂາຍຍົກແມ່ນຕະຫຼາດຕົວກາງທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງຜູ້ຜະລິດໃນເຂດການຜະລິດກັບຕະຫຼາດ ຂາຍຍ່ອຍ ແລະ ມີ ໜ້າທີ່ສຳຄັນໃນການກະຈາຍສິນຄ້າ ໂດຍການລວບລວມເອົາການສະໜອງ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ ຈາກຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກຂະໜາດນ້ອຍທີ່ກະແຈກກະຈາຍໃນທົ່ວປະເທດມາໄວ້ຢູ່ບ່ອນດຽວກັນ. ຕະຫຼາດຂາຍສິ່ງ

ສິນຄ້າກະສິກໍາ ແລະ ການປະມົງ ແມ່ນກົນໄກການກະຈາຍສິນຄ້າກະສິກໍາ ແລະ ການປະມົງທີ່ມີປະສິດທິພາບສູງ, ໂດຍອີງໃສ່ຫຼັກການການກະກຽມສິນຄ້າໃນປະລິມານຫຼາຍ (ການລວມສິນຄ້າເປັນກຸ່ມໃຫຍ່) ແລະ ຫຼັກການຫຼຸດຈໍານວນຂັ້ນຕອນໃນການຊື້ຂາຍໃຫ້ນ້ອຍທີ່ສຸດ. ຫຼັກການຂອງການກະກຽມສິນຄ້າຈໍານວນຫຼາຍ ໝາຍເຖິງການທີ່ຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ຜູ້ສະໜອງສິນຄ້າຈໍານວນຫຼວງຫຼາຍມາລວມຕົວກັນໃນຕະຫຼາດກະສິກໍາ ແລະ ການປະມົງທີ່ຂາຍຍົກ, ເຮັດໃຫ້ສະດວກສໍາລັບທຸກຄົນທີ່ຈະຊື້ຫຼືຂາຍຜະລິດຕະພັນທີ່ຈໍາເປັນໄດ້ໃນປະລິມານທີ່ເຂົາເຈົ້າຕ້ອງການ. ສະນັ້ນ, ຕະຫຼາດຂາຍຍົກສິນຄ້າກະສິກໍາ ແລະ ການປະມົງຈຶ່ງມີບົດບາດໃນການຈັດຫາສະຖານທີ່ ຊື້-ຂາຍທີ່ໜັ້ນຄົງໃຫ້ແກ່ທັງຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ຊື້ (ເຊິ່ງສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຜູ້ຂາຍຍ່ອຍ) ໃນການຊື້-ຂາຍສິນຄ້າກະສິກໍາ ແລະ ການປະມົງຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ. ຫຼັກການຂອງການຫຼຸດຜ່ອນຈໍານວນຂັ້ນຕອນໃນການຊື້-ຂາຍ ໃຫ້ນ້ອຍທີ່ສຸດ ໝາຍເຖິງການຊື້ຂາຍຜ່ານຕະຫຼາດຂາຍສິ່ງເຊິ່ງເປັນຕະຫຼາດຕົວກາງ ສາມາດຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເຮັດທຸລະກໍາໄດ້ໂດຍການຫຼຸດຜ່ອນຈໍານວນຄັ້ງໃນຂອງການຊື້-ຂາຍເມື່ອປຽບທຽບກັບກໍລະນີທີ່ຜູ້ຜະລິດ, ຜູ້ຂາຍຍ່ອຍຫຼືຜູ້ບໍລິໂພກເຮັດການຊື້ຂາຍແບບລາຍບຸກຄົນໂດຍກົງ.

ດ້ວຍເຫດຜົນນີ້, ຕະຫຼາດຂາຍຍົກຈຶ່ງມີຄວາມໄດ້ປຽບດ້ານການປຽບທຽບໃນການຊອກຫາລາຄາທີ່ສົມດູນກັນໄດ້ຢ່າງວ່ອງໄວ, ໂດຍສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນຈາກປະລິມານການຊື້ຂາຍຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ເງື່ອນໄຂການສະໜອງ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ, ເມື່ອປຽບທຽບກັບຮູບແບບ ຫຼື ຊ່ອງທາງການກະຈາຍອື່ນໆ, ເນື່ອງຈາກສາມາດດໍາເນີນການຊື້-ຂາຍຂະໜາດໃຫຍ່ໄດ້ຢ່າງໄວວາ ພ້ອມດ້ວຍຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງຜະລິດຕະພັນ, ທັງໃນແງ່ຂອງປະເພດ, ແນວພັນ ແລະ ຄຸນນະພາບ. ລາຄາທີ່ກໍານົດຂຶ້ນໃນຕະຫຼາດຂາຍສິ່ງຍັງມີບົດບາດສໍາຄັນໃນການເພີ່ມປະສິດທິພາບຂອງຕະຫຼາດ, ໂດຍເຮັດໜ້າທີ່ເປັນລາຄາມາດຕະຖານສໍາລັບການຊື້-ຂາຍຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ ແລະ ການປະມົງໃນລະດັບປະເທດ.

ເມື່ອບໍລິສັດຜູ້ຄ້າຍ່ອຍຂະໜາດໃຫຍ່ມີການຄອບຄອງຕະຫຼາດຫຼາຍຂຶ້ນ, ຄວາມສໍາຄັນຂອງຕະຫຼາດຂາຍສິ່ງກໍເພີ່ມຂຶ້ນເພື່ອປົກປ້ອງທາງເລືອກທາງການຕະຫຼາດຂອງຜູ້ສະໜອງສິນຄ້າ, ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງເມື່ອພິຈາລະນາເຖິງສະຖານະການໃນລາວທີ່ຊາວກະສິກອນແຕ່ລະຄົນມີຂະໜາດການຜະລິດທີ່ນ້ອຍ ແລະ ຍັງຂາດຄວາມພ້ອມໃນການສະໜອງສິນຄ້າທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານ. ການສ້າງຕັ້ງຕະຫຼາດຂາຍສິ່ງສາທາລະນະຂອງລັດຖະບານຈຶ່ງຄາດວ່າຈະມີບົດບາດສໍາຄັນໃນການສ້າງຕະຫຼາດທີ່ໜັ້ນຄົງໃຫ້ກັບຜູ້ຜະລິດແລະຊ່ວຍຄວບຄຸມອໍານາດຂອງຜູ້ຄ້າຍ່ອຍຂະໜາດໃຫຍ່ບໍ່ໃຫ້ຜູກຂາດຕະຫຼາດເກີນໄປ

2) ກໍລະນີສຶກສາກ່ຽວກັບການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ການດໍາເນີນງານຂອງຕະຫຼາດຂາຍສິ່ງສາທາລະນະໃນປະເທດເກົາຫຼີ

ປະເພດຂອງຕະຫຼາດຂາຍຍົກໃນ ປະເທດ ສ ເກົາຫຼີ ປະກອບດ້ວຍ ຕະຫຼາດຂາຍຍົກສາທາລະນະ, ຕະຫຼາດຂາຍຍົກທົ່ວໄປທີ່ໄດ້ຮັບຮອງຕາມກົດໝາຍ, ຕະຫຼາດຂາຍຍົກເອກະຊົນ, ແລະ ຕະຫຼາດຂາຍຍົກທີ່ລັກສະນະຄ້າຍຄືກັນ ເຊິ່ງຖືເປັນຕະຫຼາດຂາຍຍົກທີ່ບໍ່ເປັນທາງການ. ໂດຍຕະຫຼາດຂາຍຍົກສາທາລະນະແມ່ນຕະຫຼາດທີ່ກໍ່ສ້າງ ແລະ ບໍລິຫານໂດຍລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນເຊິ່ງເປັນຜູ້ກໍ່ຕັ້ງ ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກລັດຖະບານກາງ. ຕະຫຼາດຂາຍຍົກທົ່ວໄປທີ່ໄດ້ຮັບຮອງຕາມກົດໝາຍແມ່ນຕະຫຼາດທີ່ລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນເພື່ອການຄ້າຂາຍສິນຄ້າກະສິກໍາ ແລະ ການປະມົງໃນຮູບແບບການຂາຍຍົກ, ໂດຍໄດ້ຮັບການລົງທຶນຈາກພາກເອກະຊົນ, ແລະ ມັກຕັ້ງຢູ່ໃນເຂດຕົວເມືອງ. ຕະຫຼາດຂາຍຍົກເອກະຊົນ ໝາຍເຖິງ ຕະຫຼາດຂາຍຍົກທີ່ຈັດຂຶ້ນໂດຍພາກເອກະຊົນ ຫຼື ບຸກຄົນ ໂດຍໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດຈາກເຈົ້າເມືອງ ຫຼື ເຈົ້າແຂວງ, ຕາມກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ເພື່ອແນໃສ່ການຄ້າຂາຍສິນຄ້າກະສິກໍາ ແລະ ການປະມົງໃນຮູບແບບຂາຍຍົກ. ຕະຫຼາດຂາຍຍົກສາທາລະນະເປັນສະຖານທີ່ປະກອບທຸລະກິດທີ່ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ

ໂດຍສະຫະກອນກະສິກຳໃນທ້ອງຖິ່ນ, ສະຫະພັນແຮງງານຕາມປະເພດຜະລິດຕະພັນ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ, ສະຫະກອນປ່າໄມ້, ສະຫະກອນການປະມົງ, ແລະສະມາຄົມສູນກາງຂອງອົງການຈັດຕັ້ງເຫຼົ່ານີ້, ລວມທັງສະມາຄົມຊາວກະສິກອນ, ນິຕິບຸກຄົນກະສິກຳ, ແລະ ນິຕິບຸກຄົນຈັກຈຳໜ່າຍພາຍໃຕ້ກົດໝາຍທີ່ກຳນົດໄວ້.

ຕະຫຼາດຂາຍຍົກລັກສະນະຄ້າຍຄືກັນ ເປັນຕະຫຼາດທີ່ພໍ້ຄ້າຊາວຂາຍກະສິກຳ ແລະ ການປະມົງຫຼາຍຄົນ ມາລວມຕົວກັນ ດຳເນີນທຸລະກິດໃນຮູບແບບຂອງຕະຫຼາດຂາຍຍົກ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອານຸຍາດຈາກທາງການໃຫ້ເປີດເປັນ ຕະຫຼາດທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ. ປັດຈຸບັນ, ທົ່ວປະເທດມີຕະຫຼາດຂາຍຍົກທັງໝົດ 51 ແຫ່ງ, ໃນນັ້ນມີຕະຫຼາດຂາຍ ຍົກເອກະຊົນ, ແບ່ງອອກເປັນ: ຕະຫຼາດຂາຍຍົກສາທາລະນະ 32 ແຫ່ງ (62.7%), ຕະຫຼາດຂາຍຍົກທີ່ໄປຕາມກົດໝາຍ 16 ແຫ່ງ (31.4%), ຕະຫຼາດຂາຍຍົກເອກະຊົນ 3 ແຫ່ງ (5.9%) ໂດຍຕະຫຼາດເຫຼົ່ານີ້ກຳລັງເປີດດຳເນີນການຢູ່ໃນ ປະຈຸບັນ.

9.5.3. ກິດຈະກຳບຸລິມະສິດ

□ ລັດຖະບານສ້າງພື້ນໂຄງລ່າງສະຖານທີ່ການຂາຍຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ(ໂຄງການທົດລອງ)

- ຂົງເຂດບຸລິມະສິດທີ 5: ລັດຖະບານສ້າງພື້ນໂຄງລ່າງສະຖານທີ່ການຂາຍຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ (ໂຄງການທົດລອງ)
- ຂົງເຂດບຸລິມະສິດ 5 ກວມເອົາ 4 ກຸ່ມຫົວຂໍ້ທີ່ມີ 15 ກິດຈະກຳທີ່ຕ້ອງການງົບປະມານ 1,580,000 ໂດລາ
- ທິດທາງການສ້າງຈັດຕັ້ງ: ຕະຫຼາດອອນໄລນ໌ຄື AGRILAO, ກໍລະນີສຶກສາພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ຂໍສະເໜີການຈັດ ຕະຫຼາດຂາຍຍົກໃນຕົວເມືອງໃຫຍ່, ຂໍສະເໜີແນະນຳລັບຮູບແບບຕະຫຼາດຂາຍຍົກນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.

ກຸ່ມຫົວຂໍ້ຫຼັກ 1 (ໄລຍະ 5 ປີ, 80,000 ໂດລາ)

: ເຊື່ອມໂຍງຜູ້ຜະລິດ, ຕະຫຼາດ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກຜ່ານຕະຫຼາດອອນໄລນ໌ ເຊັ່ນ: AGRILAO

- ພື້ນທີ່/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງ ບໍລິຄຳໄຊ
- ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ
- ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ
- 5.1. ສະເໜີແນະນຳດາຕະຫຼາດຂາຍຍົກຂອງລັດຖະບານໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ເປີດກວ້າງຊ່ອງທາງການຈຳໜ່າຍ ຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ແລະ ອາຫານ, ພ້ອມນຳລະບົບການຄ້າທີ່ເປັນທຳເພື່ອສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວຊາວ ກະສິກອນ.
- 5.2. ການສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມໂດຍຜ່ານການຕະຫຼາດ, ການອອກແບບ ແລະ ການຫຸ້ມຫໍ່ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍຕໍ່ການກະ ຕຸ້ນຍອດຂາຍແລະຊ່ອງທາງການຈັດຈຳໜ່າຍ. ການຫຸ້ມຫໍ່ຄວນສະແດງໃຫ້ເຫັນການຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພຂອງ ອາຫານເພື່ອເພີ່ມຄວາມໄວ້ວາງໃຈກັບລູກຄ້າ.
- 5.3. ສົ່ງເສີມສະຫະພັນແມ່ຍິງມີສ່ວນຮ່ວມໃນການເຊື່ອມໂຍງການຜະລິດຜັກກັບຕະຫຼາດ ແລະ ກະຕຸ້ນໃຫ້ຊາວ ກະສິກອນແມ່ຍິງໄວໜຸ່ມເຂົ້າຮ່ວມໃນຊ່ອງທາງການຕະຫຼາດ.
- 5.4. ການສະໜັບສະໜູນຂອງລັດຖະບານສຳລັບຕະຫຼາດອອນໄລນ໌ທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ຜູ້ຜະລິດກັບຜູ້ບໍລິໂພກໂດຍກົງ

ກຸ່ມຫົວຂໍ້ 2 (4 ປີ, 600,000 ໂດລາ)

: ການສ້າງຕັ້ງຕະຫຼາດກະສິກຳຂາຍຍົກສິນຄ້າກະສິກຳທີ່ນຳພາໂດຍລັດຖະບານ

- ຂະໜາດ/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງ ບໍລິຄຳໄຊ
- ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: DAEC

○ ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ, ກົມແຜນການ ແລະ ຮ່ວມມື, ກະຊວງສະກິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

- 5.5. ສະເໜີແນະນຳກ່ຽວກັບພາລະບົດບາດຂອງລັດຖະບານໃນການຕອບສະໜອງລະບຽບການຕະຫຼາດກະສິກຳ ແລະ ອາຫານ, ເຊິ່ງສ່ວນຫຼາຍແມ່ນໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງຄືນໃໝ່ໂດຍບັນດາຮ້ານຂາຍຍ່ອຍຂະໜາດໃຫຍ່.
- 5.6. ກວດກາຄືນຕະຫຼາດຂາຍຍົກພາກລັດທີ່ນຳພາໂດຍລັດຖະບານ ເພື່ອສ້າງລະບຽບການການຄ້າທີ່ເປັນທຳເປີດກວ້າງຕະຫຼາດກະສິກຳພາຍໃນ ແລະ ຍົກສູງລາຍຮັບຂອງຊາວກະສິກອນ
- 5.7. ການແນະນຳວິທີການປະມຸນພ້ອມວິທີການຄົ້ນຫາລາຄາ ແລະ ການນຳສະເໜີລາຄາອ້າງອີງໂດຍຜ່ານການແຜ່ກະຈາຍລາຄາ

ກຸ່ມຫົວຂໍ້ ຫຼັກທີ 3 (3 ປີ, 500,000 ໂດລາ)

: ສູນຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ດຳເນີນງານທົດລອງໂດຍສະຫະກອນກະສິກຳ

- ຂະໜາດ/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ
- ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ກົມສິ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ, ກົມປູກຝັງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ
- ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: MAF, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ, ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

- 5.8. ສິ່ງເສີມໂຄງການທົດລອງໂດຍຄັດເລືອກເອົາສະຫະກອນກະສິກຳທີ່ດີເດັ່ນຢູ່ໃກ້ຕົວເມືອງ.
- 5.9. ນຳສະເໜີເຕັກໂນໂລຊີການປຸງແຕ່ງຫຼັງການເກັບກ່ຽວໃໝ່ມາໃຊ້ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ແລະ ປັບປຸງຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄຸນນະພາບການຜະລິດ
- 5.10. ຄຳແນະນຳສຳລັບໂຄງການທົດລອງການເກັບລວບລວມ, ການຄັດແຍກ, ຫຼຸດອຸນນະພູມ, ການປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ການຫຸ້ມຫໍ່ຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ GAP ແລະ OA ເພື່ອນຳສິ່ງໂດຍກົງກັບຮ້ານສະດວກຊື້, ສັບພະສິນຄ້າ ແລະ ສູນການຄ້າອື່ນໆ
- 5.11. ການພິຈາລະນາການແຈກຢາຍໂດຍການປະເມີນເຊັ່ນລາຍຮັບຄົວເຮືອນກະສິກຳໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຫຼືບໍ່.

ກຸ່ມຫົວຂໍ້ ຫຼັກທີ 4 (2 ປີ, 400,000 ໂດລາ)

: ການສ້າງຕະຫຼາດຜະລິດຕະພັນ GAP ແລະ ອິນຊີ (OA) ໂດຍລັດຖະບານຄຸ້ມຄອງ

- ຂະໜາດ/ສະຖານທີ່: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ
- ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ: ກົມສິ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ, ກົມປູກຝັງ
- ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ: ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ, ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

- 5.12. ການສ້າງຕະຫຼາດທີ່ແຕກຕ່າງຈາກຜະລິດຕະພັນກະສິກຳທີ່ວ່າໄປ ໂດຍຕິດພັນກັບນະໂຍບາຍສິ່ງເສີມຜະລິດຕະພັນ GAP ແລະ OA ຂອງລັດຖະບານ
- 5.13. ສະໜັບສະໜູນຊ່ອງທາງການຕະຫຼາດ, ການຂົນສົ່ງ ແລະ ການຈຳຫນ່າຍຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກຳຄຸນນະພາບສູງທີ່ແຕກຕ່າງ
- 5.14. ການນຳສະເໜີ ການເພີ່ມ ມູນຄ່າຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ແລະ ຄຸນນະພາບສູງ ຜ່ານການປຸງແຕ່ງ
- 5.15. ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ໃຫ້ ຜູ້ຜະລິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ຮ້ານສະດວກຊື້, ແລະ ຮ້ານອາຫານ ທາງດ້ານຕະຫຼາດຕະຫຼາດຂາຍສິ່ງສາທາລະນະ

ເອກະສານອ້າງອີງ

- Bouahom, B. (2010). Southeast Asian Center for Graduate Study and Research in Agriculture, Los Baños, Philippines.
- Cline, W. (2008). Global Warming and Agriculture. *Finance and Development* 45(1): 25.
- Department of Agriculture. (2012) Annual Report of Department of Agriculture, 2010-2011. Ministry of Agriculture and Forestry, Vientiane.
- Department of Agriculture. (2013). Annual Report of Department of Agriculture, 2012. Ministry of Agriculture and Forestry, Vientiane.
- Ku, V., Kelly, G., Wandschneider, T., Heng, C.H., Chuong. S., Sacklokham, S., Sisaphaithong, T., Inthlangsee, B., Boulom, S., and Parker, J.B. (2020). Improving market engagement, postharvest management and productivity of the Cambodian and Lao PDR vegetable industries. ACIAR
- Lao Statistics Bureau. (2012). Ministry of Planning and Investment, Vientiane.
- MAF. (2005). Decision of Minister of Agriculture and Forestry on Organic Agriculture Standards No. 1666, MOFA. Retrieved from:
[http://www.greennet.or.th/sites/default/files/Laos_Organic%20Standards%20Final%20Version%20\(Eng\).pdf](http://www.greennet.or.th/sites/default/files/Laos_Organic%20Standards%20Final%20Version%20(Eng).pdf)
- MAF. (2014). Ministry of Agriculture and Forestry Website. Retrieved from:
[http://www.MAF.gov.la/index.php?option=com_content&view=article&id=60&Itemid=43,](http://www.MAF.gov.la/index.php?option=com_content&view=article&id=60&Itemid=43)
- Ministry of Agriculture and Forestry (2008). Strategy for Reform in the Agriculture and Forestry Colleges towards 2020. Ministry of Agriculture and Forestry, Vientiane.
- Ministry of Agriculture and Forestry (2010) Strategy for Agricultural Development 2011 to 2020. Ministry of Agriculture and Forestry, Vientiane.
- Ministry of Planning and Investment (2013) National Statistics. (2012). Vientiane Capital, Lao PDR
- Rasabud, S. (2011). Country Report: Lao PDR. Workshop on Climate Change and Its Impact on Agriculture, Seoul, Republic of Korea, 13-16 December 2011.
- Panya Kul, V. (2009). Organic Agriculture in Lao PDR: Overview and Development Options, Earth Net Foundation/Green Net report. Retrieved from:
<http://www.greennet.or.th/sites/default/files/Laos%20OA%20National%20Review.pdf>
- Siphandouang, P., Wu, M.-H., Sanatem, K. (2002). in Ali, M. (ed.). The Vegetable Sector in Indochina Countries: Farm and household perspectives on poverty.

Xaiyavong, B. (2017). Pesticide Application of Vegetable Production in Harxayfong, Xaithani, Sykhongtabong Districts, Vientiane Capital. Faculty of Agriculture (Lao)

Wongpit, P and Sisaphaithong, T. (2016). Pro-poor Policy Analysis on Organic Vegetable Production and Marketing to Reduce Risk and Vulnerability arising from Market Integration into longer Value Chains for Smallholder Farmers in Hadxayfong District, Vientiane Capital, Lao PDR. FAO, Vientiane Capital, Lao PDR